

MONSEY
Candle Lighting - 5:28
Shabbos Ends - 6:30

RAMAPOST

MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

BS"D
25 Adar I, 5779
March 2, 2019
Issue #020

SEE INSIDE FOR COLORED PHOTO OF R' KANIEVSKY

PARSHAS VAYAKHEL

DIVREI TORAH PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

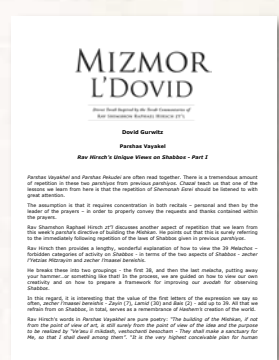
Tiv Hakehila
R' Gamliel Rabinowitz
(English & Hebrew)

Shvilei Pinchas
R' Pinches Friedman
(English & Hebrew)

Arevim
R' Shmuel Gluck
(English)

Mizmor L'Dovid
R' Dovid Gurwitz
(English)

Peninim on the Torah
R' A.L. Scheinbaum
(English)

Kinder Torah
R' Simcha Betzalel
(English)

Parsha Pshetel
R' Yankie Schechter
(English)

Rav Brazil
(English)

Coming Soon!
ALL NEW ORIGINAL CONTENT

Email mitzvos@ramapost.com to sign up for a weekly subscription

לזכות רפואה שלמה
מיכאל בן שלי
מלכה בת רחל

Ramapost currently offers the following Divrei Torah:

Areivim
 R' Shmuel Gluck
 (English)

Sicha Hashvua
 (Hebrew)

Hitkashrut
 (Hebrew)

Tiv Hakehila
 R' Gamliel Rabinowitz
 (English & Hebrew)

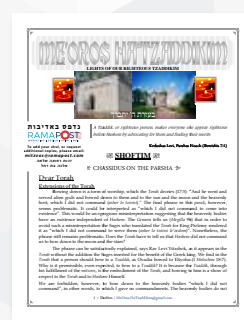
R' Gamliel's Shmuz
 R' Gamliel Rabinowitz
 (Hebrew)
Printed Monthly

Shvilei Pinchas
 R' Pinchas Friedman
 (English & Hebrew)

**Penimim on the Torah
 & Kinder Torah**
 R' A.L. Scheinbaum & R' Simcha Betzalel
 (English)

Meoros Hatzadikkim
 Dvar Torah & Weekly Yahrzeits
 (English)

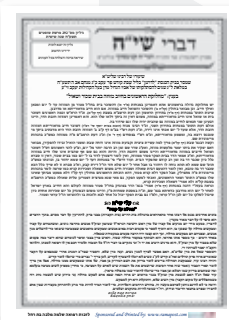
Chut Shel Chessed
 R' Shalom Arush
 (Hebrew)

Mizmor L'Dovid
 R' Dovid Gurwitz
 (English)

Parsha Pshetel
 R' Yankie Schechter
 (English)

Divrei Siach
 R' Kanievsky
 (Hebrew)

Torah Wellsprings
 R' Elimelech Biderman
 (English)

Rav Brazil
 (English)

Email mitzvos@ramapost.com to sign up for a weekly subscription.

Be sure to include a quantity for each Dvar Torah.

טיב הקהילה

יו"לע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו הרה"צ ר' גמליאל רבינוביץ שליט"א

English Edition

Vayakhel

5779

No.

450.352

טיב המערכת

לא תבערו אש... ביום השבת

You shall not light fire... on the Shabbos day

Much has been written in condemnation of anger, but it seems that whatever was written was still not enough. Our Rabbis have said (Shabbos 105b) 'Whoever gets angry, it is as if he has worshipped idols'. Similarly, the Ramban wrote in his famous letter to his son: 'Accustom yourself to always speak gently to all people. This will protect you from anger, a most serious character flaw which causes one to sin. Our Rabbis taught (Nedarim 22a) "Whoever flares up in anger is subject to the discipline of Gehinnom as it is written (Koheles 11:10 'והסר כעס מלבך והעבר רעה מבשרך' – 'Rather, banish anger from your heart and remove evil from your flesh'. The evil mentioned here refers to Gehinnom as it is written (Mishlei 16:4) 'וגם רשע ליום רעה' – 'and the wicked are destined for the day of evil'.

This was written about anger always, at all times in every place, but in our parsha we learn about the severity of the prohibition of anger especially on the day of Shabbos. It is written in the Zohar HaKadosh that on Shabbos, there is respite in Gehinnom even for the wicked. However, whoever becomes angry on Shabbos lights the fire of Gehinnom on Shabbos itself, and it learns it from the posuk (35:3) 'לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת' – 'You shall not light fire in any of your dwellings on the Shabbos day'. The Shelah HaKadosh wrote, 'The Shabbos day must be entirely with grace and with kindness, and with peace and with great love, for even the wicked in Gehinnom rest on it. Therefore, whoever becomes angry on Shabbos commits a double sin, and we were already given sins 'לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת' – 'You shall not light fire in any of your dwellings on the Shabbos day' – this is the fire of argument and the heat of anger, and one must be extremely careful from midday on Friday and on.'

Thus, as we have said, anger is always prohibited and condemned, but on Shabbos it is doubly prohibited. Sometimes, it is specifically on Shabbos when we are tested because then fathers and sons are sitting together, relatives and friends, or ordinary people gathering together in shul. One man is different from another, and it might be easy to become angry. Then, at the moment when we feel the inner fire of anger begin to burn, we must remember that if *chas v'shalom* we begin to get angry we will light the great bonfires of Gehinnom. If we merit to overcome our anger, right from the start we will be saved from a terrible prohibition. We will also benefit that one day we will never become angry, and with the help of Heaven we will merit to continue to overcome our anger the rest of the week as well.

- Tiv HaTorah - Vayakhel

טיב ההשגחה

ובטובו הגדול תמיד לא חסר לנו'

'Through His great goodness we have never lacked'

"Would you know of a decent poor man who I can give 200 shekel for Shabbos?"

"I definitely know someone like this!!!"

I took the money and as Shabbos approached, I called him and informed him that I had some money for him. He was very happy, particularly because he was about to go shopping for Shabbos and he made up with me to get together later in the day to get the money. We are talking about a man of faith with a joy of life. He always has a joke and new ways to make those around him happy with good taste and wisdom.

He works to support and sustain his family, however, he was blessed with a large family and there is never enough food to go around. Because of this, he has to go around collecting money even though this is embarrassing for him and with a special grace, he only goes to people he knows for help.

It was almost 3:00 o'clock when he came to me for the money, with his usual smile and his mouth spouting blessings one after the other. When he finished showering me with blessings, he told me an amazing *hashgacha* story that happened to him before he met with me: "I was at *davening* when someone was selling beautiful challos for Shabbos. But I didn't have a penny in my pocket. I saw a well-off man standing right by me, I told him that I was buying six challos for Shabbos... but I saw that this time his face had a slightly sour expression and he didn't want to give me the challos with a full heart. Once I saw this, I felt that it wasn't right that I take anything that wasn't with a full heart and I put the challos back and I left even though it was already 2:00 in the afternoon. I decided that Hashem would prepare challos for me with a smile!!! From there I went up the steps by the mikveh which is alongside the market. Outside the market a nice man stopped me and asked: "Do have challos for Shabbos Kodesh yet?" I said, "No."

He was filled with joy and he asked that I take challos for Shabbos. These were finer and more expensive challos and I was concerned for his money, so I only took four. He insisted and took two more and put them in my bag and asked that I take more as if I were doing him a favor. He gave me some rolls and cakes and sent me away with bags full. I left him with an amazing feeling, filled with joy, that Hashem provided my needs for Shabbos."

He continued to relate that he was standing in the market to buy things without a penny in his pocket when I called that I had 200 shekel for him for Shabbos needs!!! How much thanks and joy does he have to thank Hashem for worrying about all His creations with grace, kindness, and mercy!!!

..ה

ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה: (לה:ל) ולהורות נתן בלבו הוא ואהליאב בן אחיסמך למטה דן: (לה:לד)

Moshe said to the Children of Israel, "See, Hashem has proclaimed by name, Bezalel ben Uri ben Chur, of the tribe of Yehuda. (35:30) He gave him the ability to teach, him and Oholiav ben Achisamach, of the tribe of Dan. (35:34)

Rashi: And Oholiav – of the tribe of Dan, of the lowest of the tribes, of the sons of the maidservants. The Omnipresent put him on the level of Bezalel with regard to the work of the Mishkan, who was of the greatest of the tribes, to fulfill that which it says (Iyov 34:19) "ולא נכר שוע לפני דל" – 'And the nobleman is not recognized ahead of the pauper'.

These words are a great encouragement for everyone, no matter their status, for although it is incumbent on everyone to honor the Gedolim [great ones] who have elevated in Torah and service, and he must acknowledge their lofty value, this is just between the man and the Gadol. But when it comes to matters between him and his Maker, he must realize that even though his value is poor, yet his actions are as worthy as those of the Tzaddikim and the most dignified in the nation. The service that is done by those whose worth is low in the nation, is valuable before HaKadosh Baruch Hu like the service of the most exalted in the nation, [of course, this is dependent on the quality of the service as well, but if the action of the lowest of the nation equals the actions of the Tzaddikim, their actions are just as acceptable]. When a person realizes the value of his actions, he is enthusiastic to do the service of Hashem Yisbarach, this happens when he realizes that HaKadosh Baruch Hu yearns for his actions and he brings great satisfaction before Him.

In the time of the Bais HaMikdash, the multitude of the Children of Israel gathered in the gates of the Courtyard to fulfill their obligation to bring their *karbanos*, they made a sign for this matter. HaGaon Rebbe Yaakov Emdin zt"l wrote in his siddur (seder Erev Pesach) where he brings down from the *sefer* 'Shevet Yehuda' testimony from a trustworthy individual who was a Roman officer. He testified that he saw Yerushalayim in its glory when the Bais HaMikdash was standing and he described the service of the *karban* Pesach. "The arrangement of the Jews when they went out to do this service, one man did not say to another, 'Get out of my way' or 'I was here first', even if the last one in line was their king Shlomo or Dovid. I asked the Kohanim, "This is not moral". They responded that this was to teach that there is no greatness before the Omnipresent, when a man was preparing his service, and certainly when he was actually doing the service, and at that time, everyone was equal, and it was good." We see from here that with the service of the Creator everyone is equal for good.

Not only this, that there is no imbalance of worth when it comes to the service, but sometimes, the service of the lower person exceeds that of a Tzaddik. Since the Tzaddik is refined and the mundane is insignificant, and there is nothing restraining him from serving Hashem Yisbarach with completeness, but this person who is not so refined, has many things that hold him back, so he must exert more effort to elevate and serve properly and this effort is for 'the recognition of the King' and this person is worthy of great reward.

Perhaps this is the intent of Chazal when they said (Berachos 34b) 'In the place where penitents stand, the completely righteous do not stand.' This is because the Tzaddik goes innocently through his life and he is not inclined to sin at all, therefore, he can easily serve his Creator with yearning.

The one who is accustomed to sin is different, he has to work much harder than the Tzaddik. The reason he does not serve innocently, is because it is hidden from him, and this is the purpose of the service to Hashem Yisbarach in this world.

This world is different from all the worlds that are above it. All the other worlds are filled with 'the Celestial Illumination', therefore free will is not relevant to them. It is not possible for any creation in these worlds to go against the will of their Creator, and they do not even have the desire to do this. Just the opposite, the angels and the seraphim yearn to do only the will of their Maker, therefore, even though HaKadosh Baruch Hu derives satisfaction from their service, still, their service does not reach the level of service of a person in this world. A world where the illumination of HaKadosh Baruch Hu is hidden. Also, there is a '*yetzer hara*' instilled in the hearts of people, and HaKadosh Baruch Hu did all this so that man can increase his honor. A world like this ask of the person to follow the commandments of the Torah and negate his will for the will of Above. In this way, the person subjugates himself and extends the rule of Yisbarach in places that are not recognizable and also testifies to the existence of the Creator, and the need to accept His yoke. We find that by doing this small thing he coronates his Creator as King of this world, and this is the satisfaction that HaKadosh Baruch Hu derives from the service of the person in this world. This is why this world is referred to as 'the world of the Kingdom' [*Olam HaMalchus*], since the purpose of this world is to coronate HaKadosh Baruch Hu and reveal His glory in a place where it is not obvious, and this is the purpose and benefit of all the worlds.

In light of these words, we learn that although we do not know the value of the Tzaddik in this world, 'the world of the Kingdom', it is the service of the person who is steeped in sin, that even though the Tzaddik is able to conquer his *yetzer* which extends the Kingdom of Hashem Yisbarach in the hidden world, still, this does not reach the level of the service of the one who coronates the Creator in obscure places of thick darkness. Because of his wayward ways he resides in a different 'world of the Kingdom' than that of the Tzaddik, the reality is that they are both in the same world. In this world there are many instances of hiddenness and free will, and the one who is accustomed to sinning must exert more effort than the Tzaddik in order to overcome his *yetzer*, and in this way he crowns his Creator as King, from his very low stature, and this is not possible for the Tzaddik to merit.

These words are a great encouragement for the generation in general, as in the past generations the Tzaddikim were great and they saw sublime things. Although the exile was difficult and the hiddenness weighed heavy on the hearts of the Children of Israel, the Tzaddikim illuminated their eyes and the masses went to their illumination. But nowadays we have lost even this, and we find ourselves under a thick darkness, and the difficult challenges have increased because of the influence of the other side which brings us various challenges which the previous generations were not confronted by. It seems to us that Hashem Yisbarach has left the land *chas v'chalila*, but, in light of these words, perhaps we can say that this is plan of Hashem so that the Children of Israel can coronate Him out of the hiddenness. Even during these challenges when the illumination is not at all recognizable, and this is a great correction, and meritorious for the generation at the footsteps of Moshiach. We thus find ourselves so lacking. But, on the other hand, we can reach levels that the earlier ones could not, and we can coronate the Creator in these low places and bring the permanent Kingdom speedily in our days *amein*.

The Association of Parshas Vayakheil with Shabbas Shekalim

On Every Shabbas HKB”H Returns the 1000 Lights to Moshe and the Crowns to Yisrael that They Forfeited due to the Cheit Ha’Eigel

In honor of the upcoming **Shabbas Shekalim** that approaches auspiciously, we would like to explore the connection between the weekly parsha, parshas Vayakheil, and the mitzvah of “**machatzis hashkel**” from parshas Ki Tisa, which is traditionally read on the Shabbas on which we bless the month of Adar Beis. The Mishnah teaches us (Shekalim 2a): “באחד באדר משמיעין על השקלים”—**on the first of Adar, they would announce the collection of the shekalim.** In other words, Beis Din would announce publicly that each individual is obligated to donate a half-shekel to the fund used to purchase all of the communal offerings – “korbanos tzibbur”-- for the upcoming year. Thus, each individual would have a part in those korbanot. This announcement was made on the first of Adar, because all of the communal offerings offered from Rosh Chodesh Nissan onward, had to be purchased from coins collected for the new year.

We will begin our enlightening journey with the Apter Rav’s sacred remarks in Ohev Yisrael. He addresses the fact that our parsha opens with the mitzvah of Shabbas (Shemos 35, 1): “ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם, אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש. **And Moshe assembled the entire assembly of Bnei Yisrael and said to them: “These are the things that Hashem commanded, to do them. For a period of six days, work may be done, but the seventh day shall be holy for you, a day of complete rest for Hashem.**

Relying on a precious teaching from the Arizal in Sha’ar HaKavanot, the Ohev Yisrael sheds some light on the message conveyed by these pesukim. Seeing as the Arizal’s words teach

us a fundamental principle regarding the kedushah of Shabbas, we saw fit to elaborate on them in a manner that applies to each and every one of us.

The 1000 Lights Bestowed upon Moshe Rabeinu versus the Two Crowns Given to Yisrael

Let us first introduce what we have learned in the Gemara (Shabbas 88a):

”דרש רבי סימאי, בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו ששים ריבוא של מלאכי השרת, לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני כתרים, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע, וכיון שחטאו ישראל ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי חבלה ופירקום, שנאמר ויתנצלו בני ישראל את עדין מהר חורב... וכולן זכה משה ונטלן, דסמיך ליה ומשה יקח את האהל”.

Rabbi Simai expounded: At the time Yisrael proclaimed “na’aseh” prior to “nishma,” sixty myriads of ministering angels came to each and every Jew. They tied two crowns to him—one corresponding to “na’aseh” and one corresponding to “nishma.” But when Yisrael sinned, one hundred twenty destructive angels descended and removed them, as it states (Shemos 33, 6): “Bnei Yisrael were stripped of their jewelry from Har Chorev . . . Moshe merited receiving all of them, and he took them. For, next to the aforementioned passuk, it states (ibid. 7): “And Moshe would take the tent.”

The Arizal teaches us that just like Yisrael merited receiving two crowns—which are phenomenal lights; similarly, Moshe Rabeinu merited receiving 1000 magnificent lights from HKB”H at the time of Matan Torah. However, after Yisrael sinned with the “eigel,” the

two crowns were confiscated. Moshe also had to forfeit the 1000 lights that he had received; only one remained with him.

This is one explanation for the tradition to write the **“aleph”** of **“ויקרא אל משה”** in the passuk (Vayikra 1, 1): **“ויקרא אל משה”**—with a **small “aleph”**--**אל זעירא**. This tradition alludes to the fact that after the **“cheit ha’eigel,”** Moshe only retained one out of the thousand lights that he had received. [Translator’s Note: In Hebrew, the term for the letter **“aleph”** is **אָלֶף** and the term for one-thousand is **אַלֶּף**; thus, a miniature **“aleph”** implies that he only retained a minor portion of the 1000 lights.] Yet, since he forfeited them through no fault of his own—but rather due to Yisrael’s sin—HKB”H compensated Moshe, by depositing with him all of the crowns that were confiscated from Yisrael.

According to the Arizal, the situation that existed at Matan Torah, prior to the **“cheit ha’eigel,”** returns on every Shabbas. At the entry of the Shabbas, Moshe Rabeinu reclaims all of the 1000 lights that he received prior to the **“cheit ha’eigel”**; it represents a form of extension and supplement to the Shabbas. Since his own 1000 lights are restored to him, he graciously returns to Yisrael all of the crowns that they forfeited and were deposited with him for safekeeping. These lights represent the Shabbas supplement that Yisrael receive on every Erev Shabbas.

Based on this understanding, the Arizal interprets the formula we recite in Shacharis on Shabbas **“ישמח משה במתנת חלקו”**—on Shabbas, Moshe rejoices, because the portion he received prior to the **“cheit ha’eigel,”** namely, the 1000 lights, is restored to him; **“כי עבד נאמן קראת לו”**—as the Almighty’s trustworthy servant (see Bamidbar 12, 7), he returns the two crowns that were confiscated from Yisrael and placed with him for safekeeping. The passage goes on to describe the nature of the portion bestowed upon Moshe that is returned to him on Shabbas: **“כליל תפארת בראשו נתת: בעמדו לפניך על הר סיני”**—**You placed a crown of splendor on his head, when he stood before You on Har Sinai**—these are the 1000 lights that he received at Matan Torah, which he had to forfeit, and are returned to him as a gift on Shabbas. This is the gist of the Arizal’s sacred explanation.

The Allusion in the Passuk:

“ויקהל משה את כל עדת”

Based on the Arizal’s explanation, the Ohev Yisrael points out the allusion inherent in the opening passuk of our parsha: **“ויקהל”**

“ויקהל משה את כל עדת בני ישראל”. The word **“עדת”**—meaning assembly—is related to the word **“עדיים”** appearing in the passuk cited above (Shemos 33, 6)—meaning jewelry. Thus, the passuk is implying that after the **“cheit ha’eigel,”** Moshe collected all of the crowns confiscated from Yisrael and took them for himself.

For this reason, Moshe Rabeinu informs Yisrael that he does not intend to keep the crowns for himself but is merely keeping them as a security deposit. To get the crowns back, they need merely observe the Shabbas: **“He said to them: “These are the things that Hashem commanded, to do them”**—if you want to get back the two crowns corresponding to **“na’aseh v’nishma”**—**“For a period of six days, work may be done, but the seventh day shall be holy for you, a day of complete rest for Hashem”**—observe the Shabbas; they can be restored on every Shabbas.

By the way, the remarks of the Ohev Yisrael teach us an important lesson. Why, indeed, does Moshe Rabeinu receive his 1000 lights back on Shabbas, prompting him to return the lights of the crowns that were entrusted to him for safekeeping? It is well-known that after Matan Torah the world achieved a form of tikun and reverted to the pristine situation of Adam HaRishon prior to the **“cheit Eitz HaDa’as”**; however, after the **“cheit ha’eigel,”** the situation deteriorated just as it did after the **“cheit Eitz HaDa’as.”** As we learn in the Gemara (A.Z. 5a): **“לא קיבלו ישראל את התורה אלא כדי שלא יהא מלאך המות שולט בהן, שנאמר אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כולכם, הבלתם מעשיכם אכן כאדם תמותו”**. **Yisrael only received the Torah so that the Malach HaMavet would not prevail over them, as it is stated (Tehillim 82, 6): “I said, ‘You are divine, sons of the Most High.” However, you have corrupted your deeds (by sinning with the “eigel”) and therefore: “Like men you shall die.”**

Accordingly, the Torah depicts the immense kedushah of the first luchos as follows (Shemos 32, 16): **“והמכתב מכתב אלקים הוא—and the script was the script of G-d, etched on the luchos.** They expounded in the Midrash (S.R. 41, 7): **“רבי יהודה אומר, אל תקרי חרות אלא חירות מן גלויות. רבי נחמיה אומר חירות ממלאך המות, ורבותינו אומרים חירות מן היסורין”**. **Rabbi Yehudah says: Do not read the word as “חרות”—etched—but rather as “חירות”—freedom from exiles. Rabbi Nechemiah says: Freedom from the Malach HaMavet (the angel of death); and our Rabbis say: Freedom from afflictions.** We learn in the Gemara (B.B. 16a) that the yetzer hara and the Malach HaMavet are one and

the same. Hence, if Yisrael had merited retaining the first set of luchos, they would have been free from the influence and control of the yetzer hara.

Due to the “cheit ha’eigel,” however, Moshe Rabeinu shattered the first luchos. Consequently, the yetzer hara and its malevolent entourage returned to harass Yisrael and cause them to sin. Thus, it was feared that the forces of evil might gain control of the extraordinary lights generated by the two crowns given to Yisrael. Therefore, HKB”H mercifully took them away from Yisrael and gave them to Moshe Rabeinu for safekeeping, as a security deposit, to protect them from the forces of evil.

Now, we know that Shabbas Kodesh is a tikun for the “cheit ha’eigel,” which constituted a form of avodah zarah. In the words of the Gemara (Shabbas 118b): **“כל המשמר שבת כהלכתו—”** whoever observes Shabbas with all of its halachot, is forgiven even the serious transgression of idolatry. Hence, the situation on Shabbas resembles the situation prior to the “cheit ha’eigel”—when the forces of evil were not able to control or influence Yisrael. In a passage that is customarily recited on Shabbas night, the Zohar hakadosh explains (Terumah 135b): **When Shabbas enters, the Shechinah unifies and separates herself from the forces of tumah, and all the judgments leave her.**

Thus, the Ohev Yisrael asserts that this is why Moshe Rabeinu returns to Yisrael the lights of the crowns that were given to him for safekeeping on every Shabbas. For, due to Shabbas’s tremendous kedushah, there is no fear that the forces of evil will take control of them. Therefore, it is no longer necessary for Moshe to safeguard them as he does on the six weekdays.

The Reason We Recite “ישמח משה” in Shacharis on Shabbas

Notwithstanding, it behooves us to consider why the members of the Great Assembly, of blessed memory, only instituted the recitation of **“ישמח משה במתנת חלקו, כי עבד נאמן קראת”** in the Shacharis “amidah” on Shabbas. As the Arizal explains, Moshe rejoices, because the 1000 lights are returned to him on every Shabbas. Therefore, he returns to Yisrael the crowns that he took from them.

In truth, the Arizal states explicitly in Sha’ar HaKavanos that both Moshe Rabeinu and Yisrael receive their lights back already on Shabbas evening. Here are his sacred words:

“וזהנה בכל ערב שבת בכוא ליל השבת, חוזר משה רבינו ע”ה לקחת אותם האורות של אלף חלקים שלו עצמם שנאבדו ממנו, ולוקחם בסוד תוספות קדושת שבת, וכיון שלוקחם משלו, הוא מחזיר לישראל אותם ההארות שלקח מחלקם, ואלו האורות ניתנים לישראל בכל ערב שבת בסוד תוספות קדושת שבת.”

The Arizal adds that we should have this in mind when we recite “מזמור שיר ליום השבת” before Arvis on erev Shabbas. Here are his sacred words:

“כי הגה בכל ערב שבת מקבלים ישראל תוספת נשמה וקדושת שבת מאותם האורות שלקח משה מישראל כנזכר. וזהו שאמר מזמור שיר ליום השבת, כלומר ראוי לשורר ולומר על יום השבת, לפי שאז מחזירין חלקו של משה, ועל ידי כן אנו לוקחים חלקינו של תוספת שבת כנזכר, כי מה שיש לנו תוספת קדושה בשבת, הוא מה שיש למשה בימי החול.”

On every erev Shabbas, Yisrael receive a supplemental neshamah and kedushah of Shabbas from those lights that Moshe took from Yisrael, as mentioned. This is the message of “מזמור שיר ליום השבת”. In other words, it behooves us to praise and sing about the day of Shabbas, since then they return Moshe’s portion. As a result, we take our portion of the Shabbas supplement, as mentioned. For, the extra kedushah that we have on Shabbas is what Moshe has on the weekdays.

Now, we know that the essence of every tefilah is the “amidah”—the silent prayer recited while standing. Hence, what prompted our blessed sages to institute this pronouncement—**“ישמח משה במתנת חלקו”**—informing us of Moshe’s joy at receiving his 1000 lights back and returning the lights of the crowns to Yisrael—specifically in Shacharis on Shabbas and not in Arvis on Shabbas?

The Tefilah of Shacharis Corresponds to the Shabbas of Matan Torah

I would like to propose my own explanation regarding this subject based on the Tur (O.C. 292). He explains why Chazal instituted three distinct tefilos on Shabbas Kodesh. On Friday night, we say **“אתה קדשת”**—**You sanctified**. On Shabbas morning, we say **“ישמח משה”**—**Moshe rejoiced**. On Shabbas afternoon, we say **“אתה אחד”**—**You are one**. The Tur explains that they are arranged chronologically to correspond to three historical Shabbasos. The Friday night tefilah corresponds to Shabbas

Bereishis—the Shabbas of creation, the first Shabbas in the history of the world. Therefore, we mention details related to the creation: **You sanctified the seventh day for Your name's sake, the culmination of the creation of heaven and earth . . . and so it is written in Your Torah: "Thus were finished the heaven and the earth, and all their legion."**

Since the Shacharis tefilah corresponds to the Shabbas of Matan Torah, we mention details related to Matan Torah: **You placed a crown of splendor on his head, when he stood before You on Har Sinai. He brought down two luchos of stone in his hand, and inscribed upon them was the observance of Shabbas.** Lastly, the tefilah of Minchah corresponds to the Shabbas of le'atid la'vo. Therefore, we say: **You are One and Your name is One; and who is like Your people Yisrael, one nation on earth?!** This is a prophecy related to the future, as it is written (Zechariah 14, 9): **Hashem will be the King over all the world; on that day, Hashem will be One and His name will be One.** Then, Yisrael will be the one nation on earth.

Now, this enlightens us as to why the members of the Great Assembly only instituted the following phrase in Shacharis: **"ישמח" משה במתנת חלקו**—because it is the tefilah corresponding to the Shabbas of Matan Torah, prior to the "cheit ha'eigel." At that point in time, the world had reached a state of perfection and tikun. Moshe Rabeinu possessed all of his 1000 lights; all of Yisrael possessed the lights of the two crowns affixed to them by the ministering agents for pronouncing "na'aseh" prior to "nishma."

Hence, it is fitting that we praise and thank Hashem during Shacharis on every Shabbas for allowing us to revisit the circumstances of Matan Torah. The tefilah on Friday night, however, corresponding to Shabbas Bereishis, was after the sin of Adam HaRishon, when he forfeited all of his impressive qualities. It depicts the situation prior to Matan Torah, when Moshe and Yisrael received their magnificent lights. Therefore, they did not institute the mention of this phenomenon, even though, in reality, we do receive the lights back on Erev Shabbas. After mentioning this phenomenon during Shacharis on Shabbas, there is no need to reiterate it again in the Minchah tefilah.

The Machatzis HaShekel Is a Wonderful Tikun for the 1000 Lights that Flew Off of the Aseres HaDibros

Based on what we have discussed, we can better appreciate what the Sefas Emes writes (Vayakheil-Shekalim 5632) regarding

the reason Chazal instituted the reading of parshas Shekalim on Shabbas Kodesh. According to the Midrash Tanchuma (Ki Tisa 10), the mitzvah of "machatzis hashekel" constitutes an atonement for the "cheit ha'eigel": **The "machatzis hashekel" is because they sinned during the six hours at midday; therefore, they shall give a "machatzis hashekel" . . . Rabbi Yochanan said: It is because they transgressed the Aseres HaDibros; therefore, every individual shall give ten "geirah," which is half of a shekel.** In other words, we learn in parshas Ki Tisa (Shemos 30, 13) that a shekel is twenty "geirah"; hence, "machatzis hashekel" is ten "geirah," corresponding to the ten commandments they violated with the "cheit ha'eigel."

Accordingly, the Sefas Emes explains why parshas is read on Shabbas. Due to the "cheit ha'eigel," Moshe forfeited the 1000 lights that were bestowed upon him at Matan Torah; similarly, Yisrael forfeited the crowns they received at Matan Torah. Yet, on every Shabbas, these magnificent lights are returned. Thus, Shabbas Kodesh is a wonderful tikun for the "cheit ha'eigel."

It appears that we can expand on Rabbi Yochanan's explanation that the ten "geirah" of a "machatzis hashekel," corresponding to the Aseres HaDibros, is an atonement for the "cheit ha'eigel." Seemingly, this deserves further clarification, seeing as the "cheit ha'eigel"—an act of avodah zarah—only blemished the first two dibrot: **"אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים. לא יהיה לך אלהים אחרים על פני"**—the two commandments that apply to the worship of Hashem to the exclusion of all other gods.

We can provide an explanation based on the wonderful insight we presented in last week's essay in the name of the esteemed Rabbi Shalom of Kaminka, ztz"l. He addresses the Arizal's assertion that the 1000 lights that Moshe received at Matan Torah were confiscated due to the "cheit ha'eigel." He explains the matter based on a tremendous chiddush concerning the shattering of the luchos presented in the commentary of the Siftey Kohen on the Torah in parshas Eikev (Devarim 9, 17). We learn in the Gemara (Shabbas 104a): **"מ"ם וסמ"ך שבלוחות בנס היו עומדין"**—the "mem" and the "samech" on the luchos stood miraculously. Rashi explains that the script etched on the luchos penetrated from the front all the way through to the back of luchos, making the letters visible on both sides. Therefore, the central, stony portions of the "samech" and final "mem" were suspended in the air unattached to the body of the luchos.

The fact that they remained on the luchos was miraculous. As a consequence of the “cheit ha’eigel,” however, the miracle ceased, and all the final “mem”s and “samech”s flew off of the luchos; this caused Moshe to shatter the luchos.

Then, the esteemed Rabbi of Kaminka points out an amazing fact. The Aseres HaDibros contain precisely 22 final “mem”s and 2 “samech”s; their total gematrias equal 1000. This is the key to the 1000 lights that were originally bestowed upon Moshe Rabeinu when he received the Torah—the sum of the letters that appeared on the first luchos miraculously.

Now, Rabbi Yochanan’s statement makes perfect sense. HKB”H commanded us to bring a “machatzis hashekel,” equivalent to ten “geirah,” corresponding to the ten dibros that were affected by the “cheit ha’eigel.” After all, the 1000 lights related to the 22 final “mem”s and 2 “samech”s were spread out throughout the Aseres HaDibros. Hence, when they flew off the luchos due to the “cheit ha’eigel,” the entire Aseres HaDibros were affected.

Thus, we have gained a better understanding of the rationale for reading parshas Shekalim on Shabbas. Just as the “machatzis hashekel”—equivalent to ten “geirah”—atoned for the “cheit ha’eigel”—which damaged the Aseres HaDibros; so, too, Shabbas observance constitutes a wonderful tikun for the 1000 lights that vanished from the Aseres HaDibros, seeing as HKB”H returns them to Moshe on Shabbas, as implied by the pronouncement: “ישמח משה במתנת חלקו”.

I Have Found One Man in a Thousand

I would like to share with you a fantastic idea. Shlomo HaMelech, a”h, proclaims (Koheles 7, 28): “אדם אחד מאלף מצאתי—**one man in a thousand I have found, but one woman among them I have not found.** Expounding on this passuk, the Midrash explains (V.R. 2, 1): “אדם אחד מאלף—**the one man in a thousand is Moshe; the women referred to are the women of the generation of the midbar. At first glance, Shlomo HaMelech’s pronouncement seems incomprehensible. What is the wisest of men trying to teach us? Secondly, what is the connection between Moshe Rabeinu and the women of the generation of the midbar?**

It appears that we can solve this enigma by referring to the Arizal’s Sefer HaGilgulim (Chapter 64): **Shlomo HaMelech was a nitzotz of Moshe Rabeinu, a”h.** Support for this contention can be found in the Gemara (R.H. 21b). The Gemara expounds on another passuk in Koheles (12, 10): “בקש קהלת למצוא דברי חפץ, בקש קהלת להיות כמשה, יצתה בת קול ואמרה לו וכתוב ישר דברי אמת.” **Koheles sought to find words of delight. This means that Koheles sought to be like Moshe. A heavenly voice came forth and said to him (ibid.): “And words of truth are recorded properly,”** and it is stated (Devarim 34, 10): **“Never again has there arisen among the people of Yisrael a prophet like Moshe.”** We can suggest that he wanted to be like Moshe, because he was a nitzotz of his.

Now, we have already learned from the Arizal that due to the “cheit ha’eigel,” the 1000 lights were taken away from Moshe, and he was left with only one. This is alluded to by the miniature “aleph” in «ויקרא אל משה»—one out of one thousand. We can postulate that this is what Shlomo HaMelech was alluding to with the statement: **“One man in a thousand I have found.”** For, as the Midrash explains, he is referring to Moshe, who, in the aftermath of the “cheit ha’eigel,” had to forfeit his 1000 lights, leaving him with only **“one in a thousand.”** Then, Shlomo HaMelech goes on to praise the women of the generation of the midbar, who were virtuous, and did not take part in the “cheit ha’eigel: **“But one woman among them (“אלה”) I have not found.”** The passuk specifically employs the term “אלה”, indicating that these women were not among those who uttered the blasphemous pronouncement (Shemos 32, 4): “אלה אלהיך ישראל”.

(With the utmost reverence, I would like to propose an explanation for that which we have learned in the Gemara (B.M. 86b): “אלף נשים היו לשלמה”—**Shlomo had one thousand wives.** This is consistent with that which is written (Melachim I 11, 3): “וַיְהִי לוֹ נָשִׁים שְׁרֹת שֶׁבַע מְאוֹת וּפְלִגְשִׁים שְׁלֹשׁ מְאוֹת”—**he had seven hundred wives who were noblewomen and three hundred concubines.** In Likutei Torah (Melachim I 10, 18), our teacher, the Arizal, explains Shlomo’s rationale for taking 1000 wives. Shlomo HaMelech intended to hasten the achievement of the complete, ultimate tikun: **“וטעה כי עד שיבוא משיח אי אפשר שיתקן. וזהו שאמר אמרתי אחכמה והיא רחוקה.”** He made a tragic error, however, because it is impossible to achieve the final tikun until the arrival of Mashiach. This is the significance

of his statement (Koheles 7, 23): **“I thought I could become wise, but it is beyond me.”**

Thus, I would like to propose that this is why Shlomo HaMelech married 1000 wives. Since he was a nitzotz of Moshe, who forfeited the 1000 lights due the “cheit ha’eigel,” and seeing as the women did not participate in the tragic sin in any way; he intended to rectify the loss of the 1000 lights through his 1000 wives. Yet, as stated, the time for the tikun had not yet arrived.)

Based on what we have learned from the Arizal, we can explain the assertion of the Ben Ish Chai in the name of the kabbalists concerning Torah-study on Shabbas versus Torah-study during the week. Here are his sacred words: כתבו המקובלים ז”ל, דגדול הפועל הנעשה מעסק התורה ביום שבת, אלף פעמים יותר מן הנעשה מעסק התורה של ימי החול.” **The kabbalists of blessed**

memory wrote that the results achieved from Torah-study on the day of Shabbas is 1000 times greater than the results achieved from Torah-study on the weekdays.

The commentaries on the Ben Ish Chai struggle to find a source for this assertion presented in the name of the kabbalists. Based on our current discussion, however, it seems clear that he is referring to the kabbalists reference to the teaching of the Arizal—that on the weekdays Moshe Rabeinu only possesses only one of the 1000 lights, while on Shabbas Kodesh, he gets back all of the 1000 lights that he forfeited due to the “cheit ha’eigel.” This demonstrates quite clearly that Torah-study on Shabbas is: **“אלף פעמים יותר מן הנעשה מעסק התורה של ימי החול”—one thousand times more productive than Torah-study on weekdays.**

Our thanks and blessings are given to those who donated for the publication of our weekly dvar Torah for the merit of **אחינו בני ישראל**

Family Madeb for the Refuah Shelimah of Lea bat Virgini

Arthur & Randi Luxenberg לזכות of their wonderfull parents, children and grandson

In honor of my mother and father Dr. Claude and Lucienne Bloch, my two sisters and their families, for wellness and peace in the world. Their son and brother, Philippe

To receive the mamarim by email: mamarim@shvileipinchas.com

To sponsor or dedicate this publication, please call the Areivim office: 845-371-2760 or email info@areivim.com

Areivim

LIFELONG SUCCESS

EMERGENCY HOTLINE
Dial: 845-371-2760
or Text: 914-490-8129
and type the word
"EMERGENCY"

845-371-2760

| INFO@AREIVIM.COM

| WWW.AREIVIM.COM

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

By Rabbi Shmuel Gluck

There are many Torah messages of which everyone is already aware. This week's Parsha thought is one of them. The intent is not to teach readers something that they do not already know. Rather, it is to implore them to take this, and other well known messages, to heart. Here are two of them:

- 1) It is well known that people should not compromise their commitment to the Torah and Mitzvohs to achieve their personal goals. Nevertheless, many people forget this during pivotal times in their lives, such as when they are trying to earn a livelihood.
- 2) People acknowledge that Hashem oversees everything in the world. Nevertheless, during their daily lives, they often see Hashem's control in a more limited manner. They forget that they can, through Bechira (free choice), decide to lift their hand but, to succeed, they require Hashem's consent.

In Tzavo'os Rabbi Eliezer Hagodol, he writes, B'ni, Lo Sirdof Acharei Haseroro, Ki Hakol Gozur Milmalo. My son, don't chase after leadership positions, because everything is decreed from heaven. V'la'asher Yechpotz, Yitneno. To whom Hashem wants, He gives privileges. B'chol Yom Hakodosh Boruch Hu Korei Al Ze B'atzmo. Every day, Hashem Himself proclaims people's rise to positions. (As the Posuk says) R'ei Korosi B'sheim, Betzalel: See, as I have called by name, Betzalel.

People's efforts contribute the required Hishtadlus, but contribute nothing to the results. The only way they contribute to the results is by damaging their chances through compromising Hashem's Mitzvohs in the process. Their success will always be dependent on Hashem's pronouncements. The more people remember that Hashem decides people's success while doing Hishtadlus, the greater the chance for the success that they had hoped. Either way, their level of success will be exactly what Hashem knows is best for people.

A Mother is Seeking Help, and Doing so Honestly

Part 1/4

By Rabbi Shmuel Gluck

For the next few articles, with permission from the author, I will be sharing an ongoing e-mail dialogue that I had with a mother. My intent is not to entertain, rather to share one mother's story with the hope that other families will realize that what they may be experiencing in their own homes is more common than they imagine. Realizing that others have similar challenges may motivate other families to share their stories with someone who can help them.

Many readers may conclude that their lives are more structured and disciplined than the story being described. They may have little in common with, for example, the description of supper not being prepared each night. However, with honesty (this mother's redeeming quality is her honesty), they will acknowledge to themselves other areas in the home which are in anarchy. In this story, there is much in common, in various degrees, with many families. Even when readers do not relate to this family's story, they will find my responses to be valuable for their families.

The opening e-mail:

"Long time, no speak. I guess I am one of those people who only writes when there is a problem, but never writes to update. I think because I am usually ashamed of lack of updates for the better, so I

am just waiting for the magic to "happen" and then I will email Rabbi Gluck. Sorry for the long rant you are about to experience. Here it goes:

I have emailed you about a number of issues over the years, about irrational stress and anxiety, about overcoming childhood trauma, about my husband's resentment towards my laziness (which causes me stress), and about my borderline mother.

I have been married almost 10 years, and the looming anniversary has been a sort of a wake-up call for me. This is not the home I want to build. The tension between my husband and myself, and what bounces off onto the kids, is not a recipe for success. I know this and my husband knows this.

It has come to light recently after my oldest daughter was diagnosed with ADHD. She is adorable, but there is a ton of tension between her and my husband. Why is he so perturbed by her impulsive decisions, her opening the drawer and not closing it, her constant babble, her terrible grades, her emotional jumps from thrilled to devastated? I think these things make her wonderful, but my husband sees these things as his failure as a parent. And he is not convinced that ADHD is even a thing. He think that she is learning all this garbage from me. Yes, of course each child is born with a certain nature, and our other kids shut drawers after they open them. He

"...I will be sharing an ongoing e-mail dialogue that I had with a mother."

knows that. But, with time, I realized that he is not angry at her, he is angry at me. I was diagnosed with ADHD in 4th grade. It is hard to know if that is real or not, given the dysfunction of the home, but I am not sure that it matters.

The point is, I am lazy. I don't get out of bed, I get some things done around the house, but not on a set schedule, and sometimes not at all. Some mornings, we will have sliced bread, and yellow cheese, and cucumbers, but not sandwich bags, or pretzels. Other times, we will have the pretzels, but not the bread. Other times, will have everything, but no milk. Sometimes, we have everything. Dinner is often on the table at 5, but sometimes at 6, and sometimes at 7, at which point the kids are starving and killing each other and I'm like, "WHY ARE YOU KIDS ALWAYS FIGHTING?!!"

I know why they are always fighting, because like animals in a jungle with limited food supply, they feel like natural enemies over the limited source of love from their one mother, who keeps running to the computer when she should be spending time with the kids, or making the food for dinner she should have prepared before she left the house. Also, they are hungry. Compare this with my husband's mother who is 2 degrees shy of OCD when it comes to organization and cleanliness.

I once worked with a rebbetzin of mine who is a life coach. I paid her good money weekly to learn about meal plans, routine and schedules, laundry, dishes and the like. And I didn't do any of it. That was a while ago. I wrote to her recently about the stress in my home, and asked

if she feels maybe my husband needs to change, not me. She didn't feel that way. She said I can change. I said I could change if I made a commitment in my head to change, like I did as a teenager, when I started wearing skirts and long sleeves, and traded in the Backstreet Boys for Shalsheles. I made a choice and Hashem did the rest. That it irked my mother was just icing on the cake. But this time around, I don't feel that choice, that commitment. I want to change, but I'm not willing to say, "That's it, I'm going to change".

I have researched why people say they will change and don't actually change, and I'm not sure what the reason is, what my blockage is. A professional recently suggested to me that it may be lingering trauma. I really don't want to pay for therapy, or go through painful episodes again. And I honestly don't feel traumatized. I think I'm okay emotionally, as okay as I'll ever be.

I'm emailing you with two questions:

1: Is it possible that my husband needs to just chill out about the way I run the house? Is that even an option seeing as I can't make him change?

2: How can I figure out what's blocking me from making a commitment to change? And how do I overcome it?

Wow, this turned out much longer than I had envisioned. I apologize, and I eagerly await your answer. As always, I appreciate your time and wisdom."

Story from "Torah Tavlin" By Rabbi Dovid Hoffman

The famous Ari Synagogue at the bottom of the Jewish Quarter in Tzefas has a long history dating back over five hundred years. When the holy Ariza"l, Rabbeinu Yitzchok Luria ZT"l, moved to Tzefas in 1570, the synagogue was already very old. It was eventually named after him since it was there, in a tiny alcove over to the side, barely large enough for two people to sit or stand, that the Ariza"l would study Torah with Eliyohu Hanavi. The two would meet and many hidden secrets were revealed to the Ariza"l in that spot. Today, that tiny space is kept sacred, with people lighting candles there throughout the day.

In 1837, a massive earthquake leveled the city of Tzefas which destroyed the holy synagogue. Although it was rebuilt almost twenty years later, a strange aura settled over the shul with mysterious reports of deaths and other-worldly beings being reported. Soon, the doors were barred and locked shut, and anyone who dared to enter did not come out alive. Knowing this, the gatekeeper refused access to all comers because giving someone the key to enter the Ari Shul would be tantamount to signing his death warrant.

In 1921, a renowned member of the illustrious Abuchatzera family of Morocco visited Eretz Yisroel. Rabbeinu Yisroel Abuchatzera ZT"l, just thirty years old at the time, was eager to reach the "City of Mekubalim," and stand by the graves and synagogues of the great tzaddikim. When he arrived in Tzefas, rabbis, well-wishers and children came out to greet him. After settling down, he went to officially meet with the rabbonim of the town, especially the 110 year-old Chief Rabbi of Tzefas, HaChacham Rabbeinu Eliezer Shlomo Elfandri ZT"l. It was then that he learned about the sealed shul of the Ariza"l and the sinister circumstances surrounding it.

The Baba Sali, as R' Yisroel was later to become renowned, was not dismayed by reports of strange deaths and spirits controlling the Ari Synagogue. He sent his personal aide straight away to the gatekeeper's house to implore him to open the shul for him. In the meantime, R' Yisroel walked down the slope to the Mikveh of the holy Ariza"l and immersed in the spring water pool to prepare himself.

מעשה אבות... סימן לבנים

The old gatekeeper, however, flatly refused to open the shul. "Don't you know," he told the aide, "how many corpses lie inside? It is impossible to remove them. I cannot give the key to you or to anyone. I will not be party to certain death."

The aide explained that R' Yisroel Abuchatzera was no ordinary sightseer, and that there were certainly special reasons that he was willing to endanger his life to enter the Ari Shul. Surely, he has a special mission to accomplish here in Tzefas by redeeming the holy synagogue from the grip of these demons. It took quite a bit of persuasion but in the end, the gatekeeper agreed to hand over the keys on the condition that a long cord be tied to the key of the inner door, so that it could be retrieved in case of tragedy.

The three of them met late that afternoon in the courtyard of the Ari Shul, The Baba Sali unlocked the outer door and ordered his aide to hold on to his coat and enter with him. Breathlessly, they made their way to the inner door and unlocked it. The heavy old door creaked open. As they stepped inside, a strange sight lay before them. The shul was full of bright light, not at all what one would expect in the late afternoon dimness.

Slowly, the two tiptoed across the hall to the Holy Ark at the front of the synagogue. R' Yisroel opened the Aron Kodesh, took out a Torah scroll, and carried it to the bimah. The young aide followed behind holding tightly to his master's robe. Then, the Baba Sali opened the Torah and read from it aloud. His voice danced across the hall in all directions, mingling with the strange rays of light that filled the room.

When he finished, the Baba Sali closed the Torah scroll, and returned it to its place in the Holy Ark. Only then did he sit down. "You may release your hold on my garment now," he said. "The danger is over."

After davening Mincha in the shul, they walked outside. The shocked old gatekeeper kissed the Baba Sali's hand. At long last, the Ari Shul was freed of the specter of death, and was once again open to all.

MIZMOR L'DOVID

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of
RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"l

Dovid Gurwitz

Parshas Vayakel

Rav Hirsch's Unique Views on Shabbos - Part I

Parshas Vayakhel and *Parshas Pekudei* are often read together. There is a tremendous amount of repetition in these two *parshiyos* from previous *parshiyos*. *Chazal* teach us that one of the lessons we learn from here is that the repetition of *Shemonah Esrei* should be listened to with great attention.

The assumption is that it requires concentration in both recitals – personal and then by the leader of the prayers – in order to properly convey the requests and thanks contained within the prayers.

Rav Shmshon Raphael Hirsch *zt"l* discusses another aspect of repetition that we learn from this week's *parsha's* directive of building the *Mishkan*. He points out that this is surely referring to the immediately following repetition of the laws of *Shabbos* given in previous *parshiyos*.

Rav Hirsch then provides a lengthy, wonderful explanation of how to view the 39 *Melachos* – forbidden categories of activity on *Shabbos* – in terms of the two aspects of *Shabbos* – *zecher l'Yetzias Mitzrayim* and *zecher l'maasei bereishis*.

He breaks these into two groupings – the first 38, and then the last *melacha*, putting away your hammer...or something like that! In the process, we are guided on how to view our own creativity and on how to prepare a framework for improving our *avodah* for observing *Shabbos*.

In this regard, it is interesting that the value of the first letters of the expression we say so often, *zecher l'maasei bereishis* – *Zayin* (7), *Lamid* (30) and *Bais* (2) – add up to 39. All that we refrain from on *Shabbos*, in total, serves as a remembrance of *Hashem's* creation of the world.

Rav Hirsch's words in *Parshas Vayakhel* are pure poetry: "*The building of the Mishkan, if not from the point of view of art, is still surely from the point of view of the idea and the purpose to be realized by "Ve'asu li mikdash, veshochanti besocham - They shall make a sanctuary for Me, so that I shall dwell among them". "It is the very highest conceivable plan for human*

artistic activity. The mastery of man over matter, in getting, producing, changing, manufacturing the raw materials of the world, attained its highest meaning in the Mishkan..."

"The world submits to man, in order for him to submit himself and his world to Hashem, and for him to change this earthly world into a home for the Malchus of Hashem, to a Mishkan in which the Shechinah stays on earth..."

"Refraining from exercising the power over matter on Shabbos is a proper manner in order to show man's allegiance to the only true Master and Creator, to Whom man, in his mastery over matter and apparently creative powers, is only a leaseholder, a servant."

"Even the gathering together and heaping up of the products of the soil, and the catching of a wild animal or fish, although the fruit or the animal is not changed in itself, brings about such an essential change in bringing it out of the free state of nature into the control and power of human possession that these acts, too, fall under the same basic idea as the others."

"It is only the completion of the 39, the hotzah, the transfer of an object from one domain to another, from reshus hayochid out into reshus horabim, or the reverse, as well as transferring an object a minimum of four amos, which seem far from being considered "creative" acts."

"Yet, this last melacha was what Yirmiyahu stressed in his warning to refrain from carrying. This theme of how Rav Hirsch views this last melacha as representing our true zecher l'Yetzias Mitzrayim will be explored in the next drush, b'h'."

It is helpful to reflect, at this point, on what Rav Hirsch says in his description in *Bereishis* regarding the completion of creation. We see some parallel to the consideration of the uniqueness of the last *melacha*.

Shabbos was also the "last" - the last touch which *Hashem* set forth for man to rule the world morally, *betzelem Elokim*. However, as we say in *Lecha Dodi*, last in deed but first in thought. *Shabbos* and its related sounding words - *shevet, sefas, tzifun, shofat* - which we discussed in regard to *Shemini Atzeres* - all refer to the cessation of an activity that has been going on until then.

Hashem completed creation with *Shabbos* for man. Provided that the week's work has been per *hilchos avodah*, a man can then consider himself having reached his goal weekly, because according to the *ratzon Hashem*, he has done what he has to do.

These are all lofty *madreigos* that require some aspect of preparation and review and planning. Any effort here, which requires *shevisah* prior to *Shabbos*, in order to appreciate *Shabbos*, stopping, will surely echo what the month of *Adar* brings to us - *simcha*.

וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לך'

But the seventh day shall be holy for you, a day of complete rest for Hashem. (35:2)

The *Zohar HaKadosh* (Parashas Korach) writes: "The *Shechinah*, Divine Presence, did not move away from *Klal Yisrael* on *Shabbos* and *Yamim Tovim* – even on *Shabbosos* of *chol*, weekday." Obviously, the term *Shabbosos d'chol*, weekday *Shabbos*, or *Shabbos* weekday is fraught with ambiguity. *Shabbos* and *chol* are incongruous to one another. How do they weave together to create a *Shabbos* of weekday? Each in his own inimitable manner, the commentators address this *Zohar*. In *U'Masuk Haor*, *Horav Shlomo Levenstein, Shlita*, cites a number of expositions. I have selected a few that offer food for thought.

The *Pri Megadim* (*Kuntros Mattan Secharan shel Mitzvos*) posits that *Chazal* are addressing *Tosfos Shabbos*, the supplemental minutes that we add either preceding or at the end of *Shabbos*. Hashem considers this *Shabbos* a supplementary sanctification of *chol*, weekday, and He graces it with His Divine Presence.

Likutei Tzvi cites the divergent attitudes of *Bais Shammai* and *Bais Hillel* concerning their preparations for *Shabbos*. The *Talmud* (*Beitzah* 16a) says that the proponents of *Bais Hillel* waited until *Erev Shabbos*, relying on Hashem to provide them with the finest and best foods *l'kavod*, in honour of, *Shabbos*. The proponents of *Bais Shammai*, however, spent the entire week preparing for *Shabbos*. Whenever they came upon a delectable food, they would purchase it and set it aside for *Shabbos*. If, later on during the week, they chanced upon something better, they would sell the first item and purchase the second. Thus, their entire week was infused with a *Shabbos*-like atmosphere. This epitomises preparation for a *mitzvah* in a manner such that the *hachanah* becomes part of the *mitzvah*.

Furthermore, explains *Likutei Tzvi*, one who lives in such abject poverty that he does not have the funds necessary to purchase *tzarchei Shabbos*, his *Shabbos* needs, and has no incoming money with which to repay a loan – he should do without the *Shabbos* foods and not borrow money which he is unable to pay back. (This should be true for all other borrowing purposes.) Such a person, who is spending his *Shabbos* without the positive accoutrements to enhance the sacred day, might think that the *Shechinah* does not repose over his *Shabbos* celebration; he is wrong. It may be a *Shabbos shel chol*, a *Shabbos* that appears like a weekday, but, in Hashem's eyes, it is not so.

Last, *Likutei Tzvi* suggests that the *Zohar* is addressing those Jews who are coerced not to observe *Shabbos* to its fullest. For example, soldiers in the Czar's army were forced to profane *Shabbos kodesh*, *kashrus* and other Jewish precepts. The *Chafetz Chaim, zl*, said that if they absolutely must consume non-kosher food (such as meat), they should not suck the bones. In other words, eat only what is necessary for survival. Likewise, on *Shabbos*, when one is required to do something as a soldier, he has no alternative but to do it. This does not, however, constitute a dispensation to disregard the holy *Shabbos*. Thus, smoking and anything that is not vital to living (as a soldier) is still prohibited. This, too, is a form of *Shabbos shel chol*.

Nachalas Tzvi quotes the *Zohar Hakadosh* that likens *talmidei chachamim*, Torah scholars, to *Shabbos*, in that their demeanours during the week are similar to the manner in which they act on *Shabbos*. They

live their lives with a greater element of *kedushah*, sanctity. Thus, they model *Shabbos shel chol*.

Rav Levenstein cites the *Tzalach* in his *drashos* (37) who explains the well-known *Chazal* that teach us that when *Klal Yisrael* properly observes two *Shabbosos*, we will be redeemed by *Moshiach Tziddkeinu*. The accepted interpretation is that *Chazal* refer to two *Shabbosos*. The *Tzalach* suggests that the first *Shabbos* is *Shabbos Bereishis*, the seventh day of the week, which we are enjoined to observe. The second *Shabbos* (as explained earlier) refers to the respect we must accord to the *talmid chacham*, who is likened to *Shabbos*. Thus, an individual who disrespects a *talmid chacham* – even if he simply speaks to him in the same manner in which one speaks to a common person -- is considered an *apikores*, heretic. It is as if he apostatised himself and worshipped an idol. One who is *mechallel Shabbos*, knowingly profanes *Shabbos*, is considered a *kofer*, one who denies Hashem. A *talmid chacham* is parallel to *Shabbos*. I believe the reader can "do the math." No more need be said.

Perhaps we might suggest an innovative approach to *Shabbos shel chol*, along the lines of the *Likutei Tzvi*. *Shabbos shel chol* refers to the *baal teshuvah*, the penitent, who is slowly making his way back, returning to a life of faith. He is required to take baby steps. It is difficult for one who has lived without the sanctity of *Shabbos* as a vital part of his life to pick himself up and suddenly commence a life of *Shabbos* observance. Likewise, one who was there and -- for one reason or another (we do not and should not judge) -- left the fold, returns slowly. It does not happen overnight; generally, an extraordinary inspirational experience arouses the individual and catalyses his return.

The following story represents one of those experiences that has lain dormant for many years until the moment it was needed. A young man in Bnei Brak from a fine, *frum*, family, sadly left religious observance and, after a while, committed the ultimate defection and became engaged to a gentile girl. At that point, the young man was living with his cousin, who became quite upset with this turn of events. While often a disaffected young man or woman turns off and deviates from an observant lifestyle, marrying out of the faith is a rejection of Hashem that estranges one from Jews and Judaism. Although the cousin could not convince him to change his mind, he did prevail upon him to go with his fiancé to tell his parents of their upcoming nuptial plans.

The young man agreed and invited himself to his parents' home on the condition that he would not be "forced" to be observant during *Shabbos*. Indeed, they spent Friday night smoking on the porch, and he devoted *Shabbos* morning to his cell phone. Clearly, this young man had a major issue with religion and with himself. Yet, when his father invited him to go to a class given by *Horav Aharon Leib Shteinman, zl*, he surprisingly agreed. When the class was over, the participants lined up to bid the Torah giant a *Gutt Shabbos*. Father and son waited patiently to greet the *Rav* and receive his blessing.

When *Rav Shteinman* said "Gutt Shabbos" to them, the father told him that, alas, his son no longer observed *Shabbos*. "For how long have you not been observing *Shabbos*?" *Rav Shteinman* asked.

"For two years," he answered.

"And during that time, did you ever regret the fact that you were profaning *Shabbos*?" *Rav Shteinman* asked.

"Yes," the young man replied. "About four times."

WE ARE YOUR
ONE-STOP-SHOP
TO MARKETING SUCCESS

**WE ARE A ONE-STOP ADDRESS FOR ALL YOUR
MARKETING, GRAPHIC DESIGN, PRINTING & MAILING NEEDS.**

We take care of all details from start to finish - under one roof.

MARKETING

DESIGN

PRINT

MAIL

"And for how long, each time, did you regret not observing *Shabbos*?" Rav Shteinman asked.

"For approximately ten minutes," was this young man's response. "So," Rav Shteinman concluded, "for forty minutes, during the past two years you were a true *baal teshuvah*. Chazal teach that where *baalei teshuvah* stand, even righteous people are unable to stand. It is for that reason that I envy you. *Gutt Shabbos*."

Rav Shteinman's poignant words pierced through the spiritual dross that had heretofore prevented words of reason from penetrating this young man's heart until this point. It took some time, but he broke his engagement and slowly transitioned back into the *frum* world as a fully-observant Jew.

Once the dust had settled, the young man was asked why he had made the surprising (unlikely and unexpected) decision to attend Rav Shteinman's *shiur*, class. He explained that it went back to fourth grade, when Rav Shteinman had tested his class. The questions were not difficult; they were meant to encourage and embolden. Every child who gave the correct answer received a toffee candy from Rav Shteinman.

"Everybody knew the answer to his question – but me," he said. I was not much of a learner and, as a result, I did not know very much. When Rav Shteinman saw that I could not answer the question, he asked me another, much easier, question. I could not answer the second question either. One more time, Rav Shteinman attempted to help me earn a reward. This last question fared as well as the previous two. I was clueless. I did not know a thing. At the end of the test, every boy in the class had received a toffee from Rav Shteinman – everyone except me.

As the children filed out respectfully from Rav Shteinman's study, he asked me to remain behind. He told me, 'In the Torah and in Judaism, we receive rewards commensurate with the effort that we expend – not according to the results. All of your classmates tried to answer one question; therefore, they each received one toffee. However, you, my dear son, tried to answer three questions.' With a smile on his face, the great Rav Shteinman handed me three toffees."

An elderly *gadol's* sensitivity to each child, his awareness of what failure can do to a child, not only heartened a young boy, but inspired him to return to *Yiddishkeit* years later in life.

לא תבערו אש בכל משבתכם ביום השבת

You shall not kindle fire in any of your dwellings on the Shabbos day.
(35:3)

The Torah can be understood only through the interpretive eyes of the Oral Law. This prohibition is a classic example of this verity. Chazal teach that only the creation of fire and use of it for cooking or baking are prohibited. There is, however, no prohibition against enjoying its benefits, such as light and heat. The *Tzedukim*, Saducees, forbade all use of fire. Thus, *Shabbos* was a day during which they sat in the dark and consumed cold food. (How fitting that one who does not allow the Torah (as given on Har Sinai – both written and oral) to illuminate his life, sits in "darkness" the entire *Shabbos*.) Chazal (*Talmud Yevamos* 6b) derive from this *pasuk* that *bais din*, Jewish court, shall not administer the death sentence on *Shabbos*. While its focus is primarily on one who has been sentenced to death by burning, it applies equally to all forms of execution.

The *Sefer HaChinuch* explains that the *shoresh*, root, of the *mitzvah*, is that Hashem sought to honour the day of *Shabbos*, so that everyone – even sinners and guilty people – find rest on this hallowed day. It is relevant to a parable about a great king who invited the people of his country to a lavish feast, such that no man be prevented from attending. Whoever was to receive the king's justice would receive it the following day (after the feast). So, too, did Hashem want to honour His *Shabbos* by commanding us to sanctify and honour it for our own good and merit.

As an aside, it is truly regrettable that those who - either due to choice, or lack of knowledge, do not observe *Shabbos Kodesh* - are unaware of the esteem that Hashem *Yisborach* has for it. Hashem gave us *Shabbos* as His special treasure, which He wanted to share with us. He gave us this day of the week, a day replete with spiritual sublimity, as a gift, as a token of love. Yet, so many reject this gift, "Thanks – but no thanks." As the *Sefer HaChinuch* writes, "It is the feast prepared by the King, Who invites all of His subjects to attend." Imagine telling the King, "Not interested." This is what we do when we denigrate the *mitzvah* of *Shabbos*.

A story which has made the rounds is worth sharing. Kivi Bernhard is a resident of Atlanta, Georgia, the son of a distinguished South African Rav. He authored a book, "Leopardology: The hunt for profit in a tough global economy." Published in 2009, it became an instant best-seller. The book gave the businessman insights and strategies to engage in critical business thinking – all gleaned from the hunting habits and the techniques of the African leopard, who is probably the most successful predator on earth. As Kivi writes: "Not unlike the world of commerce, in the bush-lands of Africa, if one is not hunting to survive, one will simply survive to be hunted."

R' Kivi was invited to speak all over the world. Soon he became one of the world's top ten platform speakers. Speaking to the *Chabad* of Melbourne, Australia, he told of the many fortune 500 companies to whom he had previously spoken. He regaled the crowd with stories concerning how a *frum*, observant, Jew is able to navigate the secular/gentile business world. One of his well-known stories took place when the senior Vice President at Microsoft called him and asked him (he was the senior assistant to Bill Gates, Chairman of Microsoft) to be the platform speaker for a Microsoft conference on February 11, which happened to be *Shabbos*. Kivi replied that he could accommodate them on any other day – but *Shabbos* was unacceptable.

Two days passed, and they called back. They offered to double his fee. They also reminded him that this was Microsoft speaking, and it was no ordinary conference. It was their preeminent conference of the year. R' Kivi was immovable. The next time it was Bill Gates who called. Being an individual of such enormous wealth, the thought of someone declining his request was unfathomable: "Perhaps it is more money that you are seeking. I am prepared to pay you three times the going rate." "I am sorry," R' Kivi replied. "I do not work on the Sabbath." The convention was reorganised, and he spoke on Sunday, Feb. 12. Bill Gates told his assistant that he had never before met anyone that did not have his price. Everyone can be bought one way or another. Kivi Bernhard could not be bought, because *Shabbos* is not for sale. To paraphrase Bill Gates, "That is what happens when you have something money cannot buy."

This incident continues to be an enormous *Kiddush Hashem*, sanctification of Hashem's Name. If we think about it, this is the standard behaviour for a *frum* Jew. Our religious commitment cannot be bought. No truly observant Jew can be swayed or bought to relinquish putting on *Tefillin* for a day – for *any* amount of money. This is the meaning of commitment. Anything less is just not *frum*.

ראו קרא ד' בשם בצלאל... וימלא אתו רוח אלקים בחכמה בתבונה ובדעת... ולהורות נתן בלבו

"See, Hashem has proclaimed by name Betzalel... He filled him with G-dly spirit, with wisdom, insight and knowledge... He gave him the ability to teach. (35:31,34)

Hashem selected the young Betzalel to become the master architect of the *Mishkan*, as he was endowed with exceptional wisdom, insight and knowledge. He had the necessary knowledge vital to creating a dwelling place for the *Shechinah*, Divine Presence. Chazal (*Tanchuma Mikeitz* 69) teach that Betzalel manifested his extraordinary qualities and talents even before his appointment to this distinguished position. Hashem grants wisdom to one who already possesses wisdom. *Yahiv chochma la'chakimi*; "He grants wisdom to the wise" (*Daniel* 2:2).

It makes sense to grant wisdom to the wise. After all, they will know what to do with it. *Chazal* (*Midrash*) relate that a Roman matron once asked Rabbi Yosi ben Chalafta why Hashem gave wisdom to the wise, when it is the one who is not wise that can use it most. He explained that if one were to lend money, and he has a choice between lending to a poor man or a rich man, common sense would dictate that he give the loan to the one who has the means to pay it back. Likewise, Hashem gives wisdom to the individual who will not waste it, to who he will not tarnish it, to who he will use it properly.

This would indicate that the definition of wisdom is the ability to use the gift for the greater good, to make the most out of it. One who either does not know how to apply his G-d-given wisdom, or uses it inappropriately, does not deserve it, because he does not appreciate it. Thus, a wise person is he who appreciates wisdom, who knows what to do with it, who will care for it.

Horav Avraham Pam, zl (quoted by Rabbi Sholom Smith in "Messages from Rav Pam"), asks the source of the original wisdom. He cites Shlomo Hamelech (*Mishlei* 4:7): *Reishis Chochmah knei Chochmah*, "The beginning of wisdom is to require wisdom." The desire for wisdom determines one's "wisdom." One must appreciate it sufficiently, such that it is so meaningful and vital to his life that he searches for it relentlessly. Thus, he demonstrates that no commodity is more precious to him than wisdom. Such a person deserves to be granted wisdom. This person was Betzalel, who valued wisdom and knew how to utilise this Heavenly gift. It was not simply in his mind; it was in his heart. His heart inspired him to make the *Mishkan*. He knew how to apply the wisdom for the greater good.

The *Rosh Yeshivah* notes that possessing a high IQ, a superior mind, does not ensure that one is wise. If one employs his wisdom as a means for committing inappropriate activities, hurting others, manipulating and taking advantage of those who require his assistance, he is far from wise. His wisdom is all in the brain – not in his heart.

How many students who are not blessed with abundant natural intelligence make it to the pinnacle of Torah erudition? Greatness in Torah is not dependent upon *kishronos*, natural intellectual ability, but rather, on one's willingness to toil diligently in the field of Torah, to grow slowly, day by day, until he receives the blessing from on High. That is his second dose of wisdom. The first dose was manifest by his appreciation of the critical importance of Torah to his life.

Perhaps there is another manner in which to show one's appreciation for the value of wisdom. When someone truly values an object, he seeks to share its beauty with others. Imagine purchasing an exquisite piece of jewellery, an expensive, ornate piece of silver or gold, or a rare manuscript, etc., and keeping it under wraps. One who takes the object and conceals it, so that no one is able to gaze upon it, is a fool who does not appreciate what he has. He should be proud of his purchase and seek every opportunity to share its beauty with others.

Betzalel, the master architect of the *Mishkan*, was blessed with extraordinary talents, with which he was able to build the resting place for the *Shechinah*. The Torah implies that he possessed another exceptional skill: the ability to teach, to train, to inspire and infuse others with the skills necessary for the construction of the *Mishkan*. He understood that being blessed with a unique talent, but keeping it to himself, would constitute a gross dereliction of his mission. It would also indicate that he did not value his G-d-given gift. To be blessed and hoard the blessing solely for oneself indicates that he neither values nor appreciates his gift.

It was at a Torah Umesorah convention that a well-meaning lay leader presented Rav Pam with a query. The significance of training *talmidei chachamim*, Torah scholars, to become Torah educators notwithstanding, would it not be more beneficial and more productive to have these talented young men enter the world of commerce or other profession so that they (hopefully) do well and achieve the financial success necessary to support their own families and become learned, *machzikei Torah*, supporters of Torah study? [The *yeshivos* rely

on the support of people. The need is great, and individuals with the sensitivity for Torah which comes from learning and grasping the value of Torah are not necessarily that abundant.] Would it not be a better service to the community to prepare *baalei batim bnei Torah*? [Since not everyone is appropriate for *chinuch*, why not prepare them for another vocation – following their stay in *Kollel*?]

Rav Pam replied that it would be an unforgivable waste of talent, quite akin to Betzalel ignoring his extraordinary talents and entering another field of endeavour. [Not one to look askance at lay leaders, the questioner, by his very question, indicated that he was clueless concerning the inestimable value of Torah, and the extraordinary talents and character required of a master rebbe. It is people such as this distinguished leader who impose their distorted outlook on the world of Torah *chinuch*. They are not *machshiv*, do not value/appreciate, the world of a *rebbe*, because they do not consider *chinuch* a worthy profession. Obviously, their understanding of Torah is either limited or stunted. Would they let a second-rate physician treat their precious child? Certainly not. Why should their spiritual education be any different?]

Who would have built the *Mishkan*? Hashem granted Betzalel his unique talents for a purpose. Likewise, a *ben Torah* who has spent years immersed in the sea of Torah, growth in *middos*, character refinement, and fear of Heaven has the ability to transmit his Torah knowledge to the next generation. Why would we want or settle for anything less than a superstar?

Betzalel's power was his personal brilliance and unique ability to transmit his knowledge and skill to others, so that they, too, could one day be like him and demonstrate that they valued *chochmah*, Torah wisdom.

Va'ani Tefillah

ולירושלים עירך ברחמים תשוב

V'l'Yerushalayim Ircha b'rachamim tashuv.

And to Yerushalayim, Your city, return in compassion.

In *Sefer Tehillim* (122:3), David Hamelech praises the Holy City: *Yerushalayim ha'benuyah k'ir shechubrah lah yachdav*: "The built-up Yerushalayim is like a city that is united together." Indeed, Yerushalayim was a unifying force in the sense that three times each year, pilgrims from all over the Land came to Yerushalayim to celebrate the *chagim*, festivals. Groups and individuals who throughout the year had been separated geographically by distance, and socially by tribal culture and stations within the pedigree of *Kohen*, *Levi* and *Yisrael*, all converged and became one *Am Yisrael*. The city was *mechaber* (*chubrah*) joined and integrated them as family, as comrades, as Jews – all parts of the larger conglomerate of *Klal Yisrael*.

A noted secular author once asserted "that nowhere does one feel as lonely and lost as in the metropolitan crowd." Although the people are under the single banner of their common city, they remain alone and separated from one another. Not so Yerushalayim, where every Jew experiences a personal relationship with Hashem. Their individuality is realised only with regard to their personal encounters with G-d. Otherwise, they all comprise a comprehensive family, together, indivisible, as one.

To sponsor a mazaltov, simcha or yartzeit, email: peninim@dvar.info

This publication is available worldwide via email and e-readers.

For info call: ISRAEL 02 532 6058 / USA (216) 371-7609 / UK 0208 420 4821

or e-mail: peninim@dvar.info

Parashas Vayakhel

Give and Take

Welcome, welcome. We hope you enjoy your stay here. How was your trip?"
 "A bit rough, especially at the end."
 "Boruch Hashem, it is over."
 "May I trouble you for a hot drink?"
 "I'm sorry but we do not serve hot drinks here."
 "Really? Well, I'll just go and get one myself. One minute, where is my wallet? Did you see my wallet? It seems to be missing."
 "No, I did not see it."
 "It's not important. I can use my credit card. Oy vey, I seem to have lost my credit cards also. This was really a rough trip."
 "I wish I could help you."
 "Can you order a hot drink for me from the nearest restaurant, and I will reimburse you?"
 "I'm afraid that I can't do that."

The man begins to get upset.

"What is going on here? All I want is a simple hot drink. Now why can't you give it to me?"
 "Ummm."

"Do you realize who I am? I am a multi millionaire. I own real estate in every major city in the world. I have a fleet of cars and a private plane. If you don't give me a hot drink, I am going to phone my attorney and sue you. I can buy and sell this place ten times over."

The man behind the counter looks through his records.

"Here is your file. I see your account balance."

"Good. Now you can see how wealthy I am. Now please, order a hot drink for me."

"Your account is a modest sum, but it certainly is not millions."

"What?!? Let me see that record. There must be some mistake. What is going on here?"

The man looks the newcomer in the eye and began to explain.

"Sir, you have arrived here because your life on earth has ended. You fulfilled your mission down there and therefore you were summoned here. You do not bring your earthly possessions with you here. All of your cars, planes and millions are gone."

The man thinks for a long time, letting the impact of the words sink in.

"I see. This is it. Olam Habbo."
 "Yes."

"But you said that I have a bank balance here. I thought that I could not bring any money with me."

"With one exception. Your bank balance is the money that you gave to *tsedaka* (charity) when you were alive. That is the only money that you bring with you."
 "I should have given more. Now it is too late."

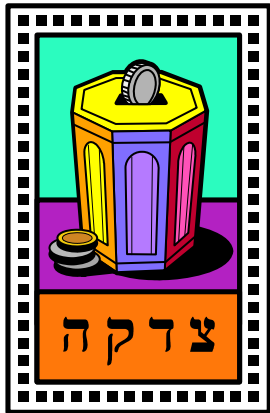
☪ ☪ ☪ ☪ ☪

Take from yourselves *trumah* to Hashem" (Shemos 35:5). The verse uses the word "take" instead of "give" when referring to *trumah* (charitable gifts). Why? Because this is the only money that you can take with you ... into eternity.

*Kinderlach . . .
 Tsedaka is big business. You can make tremendous profits. The more you give, the more you take. Money comes and goes, but tsedaka stays with you forever. Give, give, give, and take, take, take.*

Make a Name for Yourself

See, Hashem has proclaimed the name of Betzalel ben Uri ben Chur of the tribe of Yehuda" (Shemos 35:30). The Medrash elaborates the many virtues of a good name. "A good name is better than good oil" (Koheles 7:1). The fragrance of good oil can only fill one room. However, a good name goes from one end of the world to the other. Rashi adds that oil flows downward from the head to the beard, but a good name keeps going higher and higher. Good oil lasts a short time, but a good name is forever.

The day of death (is better than) the day of birth" (ibid). Why? On the day of birth, we do not know what a person will become. When he dies, his deeds become known. The Ibn Ezra explains that the verse connects the two concepts of a good name and the day of death to teach that a person's deeds determine his name. Good deeds will earn a good name. We proclaim Hashem's Good Name in our daily prayers, "You are Holy and Your Name is Holy". Through Your deeds, we recognize Your Holiness.

Listen to how the Torah describes the birth of Moshe Rabbeinu. "A man from the house of Levi married a daughter of Levi. She became pregnant and gave birth

to a son" (Shemos 2:1-2). No names are mentioned. Later, after Moshe achieved greatness, the Torah recounts his birth. "And Amram married his aunt Yocheved and she bore Ahron and Moshe" (Shemos 6:20). Now they had earned names for themselves.

*Kinderlach . . .
 How many good deeds did you do today? Ten? Twenty? One hundred? These good deeds earn you something very special. A good name. Avraham Avinu, Yitzchak Avinu, Yaakov Avinu, Yosef HaTzaddik, Moshe Rabbeinu, Aharon HaKohen, Dovid HaMelech, Shlomo HaMelech, Rebbe Akiva, Rebbe Yehuda HaNassi, Rebbe Yochanan, and others were all tzaddikim. Then earned great names for themselves with their outstanding deeds. Kinderlach, put your name on the list. Make a name for yourself.*

Holy Places

This is the next to last of the parshios that deal with the construction of the *Mishkan* (tabernacle). This was the holy site where the Jewish nation would offer up their *korbonos* (sacrifices) to Hashem. The *Shechina* (Divine Presence) rested upon this holy place. We no longer have the *Mishkan* or the *Beis HaMikdash* in our days. We still have holy places, however. Our shuls and *Battei Midrashim* are places of *kedusha* (holiness). The Mishna Breura calls them *mikdash mi'at* (small sanctuaries). We learned in Parshas Yisro that we have to behave differently on Shabbos because it is a holy day. Similarly, we have to behave differently in the shul and the *Beis HaMedrash*, because they are holy places.

*Kinderlach . . .
 The Shulchan Aruch (Orach Chaim 151) explains how to guard the sanctity of our holy places. Joking, idle conversation, and sarcasm are all prohibited there. We cannot enter them only for the purpose of gaining shelter from the outside weather, for a pleasure walk, or shortcut. We cannot discuss our business affairs there. Our clothing and shoes should be clean when we enter these holy places. We have to keep the shul itself clean. Children, our shuls and Battei Medrashim are places for tefillah (prayer) and learning Torah. Therefore, we have to behave with the utmost respect when we are there. It is a privilege to go shul with Abba. We cannot abuse that privilege. We have many places to play -- the park, the garden, the schoolyard, and the playground. The shul is not one of them. The shul is a place to be close to Hashem.*

FIFTY / FIFTY

**ששת ימים תעשה מלאכה "35:3
וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת
שבתון לד', כל העושה בו מלאכה**

זמנת

"On six days work may be done, but the seventh day shall be holy for you, a day of complete rest for Hashem; whomever does work on it shall be put to death." The Torah is telling us the importance of heeding Shabbos, and tells us that one who works on Shabbos shall be put to death. "כל העושה בו מלאכה יומת" – Why does the Posuk say, "בו" – in it, instead of just saying, "כל העושה מלאכה יומת" – for the beginning of the Posuk already told us that we are talking about Shabbos?

It says in the Tikunei Hazohar 38a that there is a מ"ם סתומה – a closed Mem (and Ende Mem - מ"ם) which is closed during the six days of the week. The closed Mem is closed on all four sides, representing that there is no opening for Shefa to enter from Above. However, on the seventh day of the week, Shabbos Kodesh, the closed Mem is opened on one side, so that there is an opening for the Shefa to enter from Above. If you take away one side from the closed Mem, it becomes the letter, ב', which has three walls and one opened side. The letter ו' was removed from the closed Mem to form the letter ב' on Shabbos Kodesh. Yechezkel 46:1 "יהיה סגור" – "Shall be closed during the six days of work, but on Shabbos day it shall be opened." This is what the Posuk is telling us here. "אלה הדברים אשר" – "צוה ד' לעשות אותם" should be broken down to, "אות-ם" and the word, "לעשות" means to be Mesaken, as the Posuk in Bereishis 18:8 says, "ובן הבקר אשר עשה" – and the calf which he had "prepared" – he was Mesaken the calf so that it could be eaten. Thus, "ששת ימים" – "תעשה מלאכה" – you shall work six days which is the letter, מ', and the מ' will be opened on Shabbos, so that the מ' will become the letters ו' and ב' – "וביום השביעי" – "ו' and ב'" – the seventh day is the ו' day, for the מ' which is closed all week is opened to transform into the two letters, ו' and ב', which then allows all of the goodness to enter from Above. The Neshama Yeseira enters Klal Yisroel, and it is a time of elevated Kedusha and goodness for Klal Yisroel. "כל העושה בו מלאכה" – all who do Melacha, "בו" during the time that the letter מ' becomes בו – יומת – he will die, for it is a time of Kedusha and not the mundane. Zohar Hakodosh 2:88b – Tehillim 118:26 "ברוך הבא" – "ברוך הבא בשם ד'" – "Blessed is he who comes in the Name of Hashem, we bless you from the house of Hashem." "ברוך הבא בשם ד'" – This refers to Shabbos, which is the Name of Hashem, because, "ברכונם מבית ד'" – for the

day is blessed, "מבית" – from the letter ב' which allows the Shefa in. (בן איש חי)

Moshe Rabbeinu first commanded Klal Yisroel regarding the Mitzvah of Shabbos, and then the construction of the Mishkan. In the Zemiros of Leil Shabbos Kodesh (in the Mizmor "כל מקדש שביעי" – "Those who extend Shabbos – they delay Shabbos from leaving, and those who rush in Shabbos." It should have said it in reverse – first say those who rush in Shabbos, for that refers to bringing Shabbos in earlier, and then say those who delay Shabbos from ending, for that happens at the end of Shabbos. It says in the Sefer Sידורו של שבת, that all Mitzvos must be enveloped with the Mitzvah and Kedusha of Shabbos first, as the Posuk says in Vayikra 12:3 "וביום השמיני ימול בשר ערלתו." A Bris Milah is to occur on the eighth day of a baby boys' life. The Medrash explains that by the Bris Milah being on the eighth day, that guarantees that the baby boy went through a Shabbos, for it is not appropriate for there to be a Bris prior to meeting Shabbos Kodesh. Every Yid is supposed to do Tosfos Shabbos, adding to Shabbos, both before and after Shabbos. The question is, how can one do Tosfos Shabbos prior to Shabbos, when there is no Kedusha then? After Shabbos, one can extend the Kedushas Shabbos that was there on Shabbos, but how can one do so before? The only way one can do so is if he extends the previous Shabbos. If one extends the previous Shabbos, he can take that Kedusha with which he was able to extend it, and usher in the following Shabbos earlier. That is why we say in the Zemiros first the extending Shabbos at the end of Shabbos, for by doing so, then one is able to extend Shabbos the following Shabbos prior to Shabbos. Thus, Klal Yisroel are told that in order for the Geulah to come, they need to heed two Shabbosos, for in order to have the proper Tosfos Shabbos before Shabbos, one needs to add the Tosfos Shabbos at the end of the previous Shabbos. Hakodosh Boruch Hu wanted Klal Yisroel to construct a Mishkan, and therefore Hakodosh Boruch Hu first needed to command Klal Yisroel regarding the Mitzvah of Shabbos, for every Mitzvah needs to go through the Kedusha of Shabbos Kodesh first. After Klal Yisroel have the Kedusha of Shabbos – they are prepared to construct the Mishkan. "ששת ימים תעשה מלאכה" – the Melacha, the work of the Mitzvos of the Torah, is only considered done, "וביום השביעי יהיה לכם" – "קודש" – if you will make Shabbos holy, then everything else has meaning. In order to have the complete Kedusha of Shabbos, we must do Tosfos Shabbos both prior to, and after Shabbos – שבת שבתון לד' – we need to heed two

Shabbosos properly, so that we can have the Tosfos on both sides of Shabbos, so that we are completely infused with the Kedusha of Shabbos. (אך פרי תבואה)

Chazal tell us that Hakodosh Boruch Hu told Klal Yisroel, "You transgressed the Aseres Hadibros, heed Shabbos and I will be Mochel you." The Posuk here alludes to this, "כי תשא" – If you want to achieve a Kapparah for your sins, it can be done through Shabbos Kodesh. "תשא" is a Loshon on Mechilah, and with the Kolel it is also the same Gematria as "שבת" – this is a Remez that one can achieve a Kapparah through Shabbos. (מראית העין שבת)

The Torah is telling Klal Yisroel here that they should return to their Chashivus, to the level of importance, that they had previously been on. "ונתנו איש כופר" – "נפשו לד'" – This means that one should return to Hakodosh Boruch Hu by doing Teshuva. The Ba'al Teshuva must always think of himself as fifty-fifty, half Zechus and half Chov, and he therefore gives a half-Shekel – to show that he considers himself fifty-fifty. "העשיר לא ירבה, והדל לא ימעט" – One should not consider himself to be a complete Tzaddik, nor should he consider himself to be a complete Rasha, and that Teshuva will not help, for through Teshuva, all of Klal Yisroel can have a Tikun. (אך פרי תבואה)

Now we can understand why the Torah uses the word, "בו" here, referring to Shabbos Kodesh, when we already know from the beginning of the Posuk that we are speaking about Shabbos. The "בו" tells us how special the day of Shabbos Kodesh is, versus the rest of the days of the week. While the rest of the week there is a concept of them all being like a מ' – which is completely closed, on Shabbos Kodesh that מ' is opened and becomes, "בו". This opening means that it is a day for tremendous Shefa to come down to a person. All of the goodness in this world must go through Shabbos Kodesh – for the source of all nourishment in this world comes from Shabbos Kodesh. In addition to Shabbos being a holy day for learning Torah and performing Mitzvos, it is also a day auspicious for doing Teshuva. This week is Parshas Shekalim, every Yid in Klal Yisroel was to give a half of a Shekel. The giving of this half Shekel was to remind a person that he is fifty/fifty – half Zechuyos and half Chov. If one sees himself as half, he will seek to do that which is right, and also do Teshuva for all his iniquities. May we be Zoche to utilize the awesome opportunity of Shabbos Kodesh, a day when the gates of Shefa in Shomayim are open – and waiting for us to do what we should be doing so that Shefa can rain down upon us.

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

PARSHAS VAYAKHAIL

It was over twenty five years ago that this personal incident happened and I wrote it down then in detail as it appears. Now I feel it is now time to share it with you my readers. It was a serene Memorial Day Monday morning, two days after the Yom Tov of Shavuot.

Following a disturbed and sleepless night, I somehow carried my feet to the local Shul and immediately began davening in the side room with one of those "spontaneous creation" minyanim, you know - the type of minyan that appears unpremeditated from out of nowhere. It is rather at the point when seven or eight latecomers seem to unconsciously gravitate and huddle towards each other in the fantasy that their gathering together was also divinely scheduled. It is then that they deliberately start davening "berachos" with the emunah that another two stragglers will soon miraculously appear to fill the quota of ten.

It was at that special moment when we came to that part of davening Vhu Rachum, which is nearly always approached with the utmost of hesitation, that all havoc broke loose. This time I was very surprised to see that the בעל תפילה was not even given the chance to perform his normal ritual of swerving his head the 180 degree angle in order to take his visual poll of the "olam" whether to recite Tachanun or not. For on this particular occasion, the normal response of אמן which is said to the last beracha of שים שלום was already replaced by the jeering war chants of קדיש and יתגדל. However, amid the joyous sighs of relief and feelings of Baruch Hashem שהגיענו לזמן הזה which seemed to now permeate the crowd, one courageous soul in his meek voice had the sheer chutzpa and audacity to question the unquestionable "What is so special about today not to say tachanun"? As expected, he was immediately bombarded with a ballistic barrage of insults and answers. The first response was utterly ridiculous, as someone blurted out "Well it's a chazakah since we didn't say it yesterday." (the reason being that it was איסרו חג). Expressions of blatant dismay quickly spread across the faces of the olam as if to vehemently complain, "You are an obvious am haaretz deorayesa, so who appointed you to be our spokesman?"

Subsequent this swift humiliating defeat, the mood of the anti tachanun camp was beginning to tense, for they knew that the next response had better be more persuasive or else they could lose all their credibility on their position. It was then that a seemingly learned person snapped back with the utmost of confidence and authority, "Every one knows that we are now in the midst of the seven days of Milueem. (This of course was the incorrect term. The more proper word should have been תשלומים the meaning of which allows one to bring his sacrifices of the Yom Tov for seven days). Grins of renewed satisfaction began once again to resurface on the anti tachanun camps' faces, when a newly converted pro tachanuner abruptly questioned our so called authoritative scholar with the remark, "I bet that you probably don't have the faintest idea what that even means". His remark was immediately returned with a blank stare from "their" supposedly scholarly spokesman, followed by his incoherent mumbled response about something to do with army duty and seven days of retraining. It was then that a Sefardi Jew standing at my side proudly proclaimed, "I'm Sefardi and our minhag is not to say it", trying to draw attention to the already boisterous crowd by waiving frantically his nusach "ashkenaz" siddur in the air. From the other side of the room came the swift revengeful sarcasm of the proprietor of the local pizza store who was notorious for his puns, "All you people don't seem to mind having a davening with the skipping over of the tachanun. Well then the next time you order a falafel don't be surprised if your pita won't be as soggy as usual, for your "techina" (supplication) will also be missing".

All of a sudden a shouting voice arose from the raucous, "The gabbai just walked in let's ask him". A hush fell on the olam as all eyes focused on the small motionless frail body. The now turned pale expression of the gabbai appeared to be that of a stunned innocent victim of a near about mob lynching, for with this crowd whatever his response would be, he somehow knew that he would still be dead wrong. So while everyone held their breath hoping to hear what they wanted, he responded with the disappointing truth that opposed the majority view of the mispallelim, "The Rav paskined in the earlier minyan that V'hu Rachum must be said". Immediately the room was filled with wails of disenchantment "I don't believe my ears", or "What ever we're going to do, let's get on with the show, or I'll be late for my tennis match. Finally there came the classic line "I knew I should have davened at the other Shul".

But after all was said and done, no one was prepared to start a mutiny against the Morah D'asra especially since the majority of the participants in this particular unscheduled minyan were not even members of the Shul. A mutiny not - but circumvention yes! "But isn't there a chasan in this minyan" someone hopefully suggested. However, the excitement of the olam quickly subsided as they discovered that "their" chasan was already more than a month passed his sheva berachos. "Maybe there is a Bris today" some other chacham suggested. But to their dismay the affirmation was negative. As the anti tachanun advocates were about to send a shliach to the other minyan to see if maybe they have a chasan or a Bris, or maybe even a mohel who will do or has already done this morning a bris in their midst that they were willing to share, a final attempt was made on their behalf as someone bellowed, "There must have been some big

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH www.zeevhatorah.org
For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

Zaddik who was niftar on this date". To which a tachanun advocate understandably replied "What kind of blasphemous mockery is this? And the truth is I know of no such Zadik anyway". However, this seemingly knowledgeable answer did not intimidate the anti tachanun camp, for immediately one of their own chachamim rebutted with a response straight out of the city of Chelm, " So what. It is still possible that he was a Zadik Nistar".

At least six minutes have passed since this controversy commenced, enough time to say tachanun at least two and a half times over. The now exasperated gabbai, who had listened to this entire commotion and sensed the collective happiness of most of the mispallelim to their aversion of saying tachanun, threw his hands up in total disgust and said "I told you what the Rav paskined. Do as you please, but make your decision immediately, for soon I must "lain" for the next minyan which by now has almost caught up to you. Once again a deafening silence enveloped the seemingly frozen bodies, for no one was willing anymore to dare undermine nor challenge the psak of the Rav. And so, the stillness of the air was finally broken by the quivering words of the baal tefilah who reluctantly began to beseech Hashem with these very appropriate words befitting the aftermath of such an episode "V'hu Rachum Yechapeir Avone" which translates Heaven have mercy and forgive us for our transgression!

The above episode is non fiction. Yes, it did happen on Memorial Day, and the minyan that I was part of, finally acquiesced to the saying of the tachanun. I must admit however, that I did take the liberty to humorously exaggerate and adulterate somewhat, in order to magnify the issue at hand, but then again believe it or not, only just a little. Unfortunately, the non fiction part of this story that has not been changed nor tampered with, and still continues on occasions other than Memorial Days. There is the sense of elation and to many, even a secret exhilaration that is felt when due to the presence of a chasan or bris, we are "providentially" liberated from saying "Vhu Rachum". After a short self introspection I realized that I myself as well, am not totally free from being guilty on this issue, and it is for this reason that I want to share with you the following thoughts, in the hope that maybe together we can uproot from within ourselves this alarming and distorted sense of false relief and joy.

Could it be that we are so smug concerning our relationship with Hashem that we don't have to plead "לא ישחית ולא יעיר כל חמתו"? Could it be perhaps that with the quick advance of medicine and research, that our communities find themselves Immune from deathly diseases and sicknesses that it would be superfluous to ask at this time "nom והסר ממנו המות ומגיפה". Maybe it is due to the fact that our enemies the Jew haters have suddenly been banished from the face of the earth and that we face no longer the threat of antisemitism, suicide bombings, and "ה" annihilation here and in Eretz Yisroel, that we find it a bit paranoiac to supplicate daily before the Shomer Yisroel words such as "מ-ק-ומיד אויבינו הצילינו אל תתנו בידי אכזרים". Or maybe we just have raised our level of spirituality, both in Middos development and fulfillment of mitzvos, to the point that it would be deemed a big lie and misjudgment to beseech "כי דלנו מאד הטאנו רשענו".

If only just one of the above scenarios was true, then Klal Yisroel would be in better shape than it is today. Unfortunately, all of the above are very far from the truth. Then why are these few minutes so excruciating that we experience such a "high" from its release? It is only due to the fact that we do not yet fully comprehend how lucky we truly are to be able to stand and ask these requests before "הקדוש ברוך הוא". We are in dire need to be conscious of the profundity of Reb Simcha Bunim from Pershischa's explanation of the serpent's curse, that should pierce and penetrate our hearts. "The essence of his curse was that he could no longer beseech his Creator for his daily sustenance together with all the other creatures, for his food the dirt of the earth is found everywhere." The lesson learned here is impactful. Feelings of independence from one's Creator, is the ultimate of curses! We would be very unfortunate should we forget that to supplicate before the Almighty to be remembered for spirituality, health, happiness, livelihood, forgiveness, closeness, and redemption is one of the tremendous privileges and opportunities that is bestowed upon man, and should therefore be treated as such. Our failure to feel this way and to fathom, cherish, and experience such sublime moments, cheats us three times a day from that special intimate rendezvous with Hashem, the life force of all existence. Our inability to perceive tefilah in this light stunts the actualization of our true potentials, resulting that are dimensions are to be likened to the chosid who pleaded before the Rabbi to please daven for him so that he may be saved from all his problems that befell his lot. Where upon the Rabbi responded, "Why don't you daven yourself?" The chosid said, "But Rabbi I don't even know how to daven". The Rabbi let out a sigh, "My dear friend, you have just discovered the source of all your problems".

If we would rather avoid being remembered by Hashem, it is then understandable why He might not want to remember us as well "ה". After all, the tachanun is one of the most replete tefillos with requests to Hashem to remember us for well being, many of which are repeated as often as three times throughout "זכור רחמך ה' וחסידיך, זכר לנו את ברית אבותינו, זכור והבט לברית בין הבתרים, זכור לעבדיך לאברהם ליצחק

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

זכור אשר נשבעת לאבותינו, ברוגז רחם תזכור Can we really afford to think that we are so already sufficiently independent to be without being remembered with a Vhu Rachum or by the Shomer Yisroel? I think that you will agree with me that this is definitely not the case. Unabashed acts of Anti Semitism is on the rise and encountered daily whether you are alive on a plane, in a shul, on an innocent walk, or dead in a cemetery.

This unhealthy relief of not saying tachanun reminds me of a humorous story from forty years ago when a person visited Eretz Yisrael for the first time and decided to venture on a solo camel ride. His instructions were that since it was a Jewish Camel and could only understand Hebrew, in order to make it go one must say Baruch Hashem. To make it stop one must say Shabbos. Sure enough it worked fine until the camel began galloping and running wild and he lost control of the reins. In his panic he forgot the word how to make the camel stop. He suddenly realized that this 50 MPH camel was approaching a cliff and his end was near. He fervently davened to Hashem to remember the stop word and at the last second he remembered it and screamed out Shabbos. The camel slid to a stop at the edge of the cliff with its head dangling a few feet over the edge. The rider gave out a big sigh of relief as his life has just been miraculously saved and he turned to heaven in gratitude and exclaimed Baruch Hashem! That sigh and exclamation of relief killed him. Similarly, that sigh of relief of omitting the recital of Tachanun and the opportunity to beseech the rachamim of Hashem during our time of tzaros, is far from beneficial to us to the say the least.

As I reflect upon this entire issue I still find that the biggest irony of all is that this incident of the great controversy occurred on no other than Memorial Day. Yes, the day to remember and to be remembered! Oh how contradictory it was to flaunt the passion on this particular day to forget and to be forgotten! I surmise that as usual, the "yezer harah" tries its hardest to blind us from recognizing the obvious "emes" in those times when the proper things to do are so simple and crystal clear.

We are reading in the Torah four parshiyos that go into lengthy detail of building the Mishkan which is only a mashal for building a sanctuary in one's heart in which Hashem can dwell. We must invite Hashem to be an actively concerned in every part of our lives. This past Shabbos I heard Rav Efrayim Wachsmann Shlita tell a story concerning a Yid he met at Auschwitz when he took his Yeshiva there on a trip. He noticed that this Yid was staring at the roof of one of the barracks. He approached him and inquired if he was sent to this camp. The Yid responded to the affirmative and then went on to describe how he remembered vividly how one Yom Kippur he was assigned to fix the roof on this bunker. He was fasting, the sun was beating down on him, and he was drained from all strength about to collapse. To continue working without food or water was Pikuach Nefesh. He had a piece of bread in his pocket which he saved. He was dying to eat from that bread. Yet he pushed and pushed himself with every breath saying only a drop more only a few more minutes and then I will eat. He made it through that Yom Kippur without breaking his fast.

The gemarrah (Taanis 29) tells us that when the enemy entered the Bais Hamikdash the Pirchei Kehunah took the keys of the Haichal, went on top of its roof, and threw them up to shamayim and declared since we were not faithful treasures of your Mikdash we are returning your keys to You.. A miracle happened and a hand appeared from above and received those keys. This episode is alluded to in the Tefillas Mussaf of Yom Tov ואין אנהנו יכולים לעשות חובתינו בבית בחירתך מפני היד שגשגתה במקדשך. This Yid in Auschwitz who was mosair nefesh, could have also thrown away the keys of fasting on Yom Kippur to shamayim, after all he was in a condition of unquestionable Pikuach Nefesh if he would not eat during this circumstance. Yet he held on tightly to those keys and thereby built in his heart a Mishkan for Hashem to dwell in. Rejoicing for being able to skip pleading for mercy from Hashem is tantamount to throwing the keys to shamayim and declaring No thank You Hashem. I am not interested in Your concern for mine and my family's and Klal Yisrael's wellbeing and safety. As in the past we can do it all on our own!

It is therefore that I plead with you not to underestimate the significance of our reactions towards the saying or not saying of this tefilla. We must be made to understand that indeed the source of our ills and maladies stems specifically from such a distorted attitude. Just a week later on a Tues. the Baal Tefillah took a drop longer than usual and someone screamed out in frustration, Hey it's not Monday! Let us learn instead to be appreciative, to rather-say Baruch Hashem shehechyanu lazman hazeh, when we yes have the opportunity to be dependent on the Ribbono Shel Olam, to beseech Him to free us from Galus and its accompanying tribulations, and thus realize that only through His infinite kindness, He has privileged us to come forwards every Monday and Thursday and recite Vhu rachum!

GUT SHABBOS

RAV BRAZIL

We need you
to *carry us*,
so that we can
continue to *carry you*
every shabbos.

Would You Ignore THESE UTILITIES?

INTERNET

GAS

ELECTRIC

TELEPHONE

WATER

DON'T IGNORE THE UTILITY THAT ALLOWS
YOU TO *carry worry-free* ON SHABBOS

WHEELCHAIR

GLASSES

BAGS

SEFARIM

DRINKS

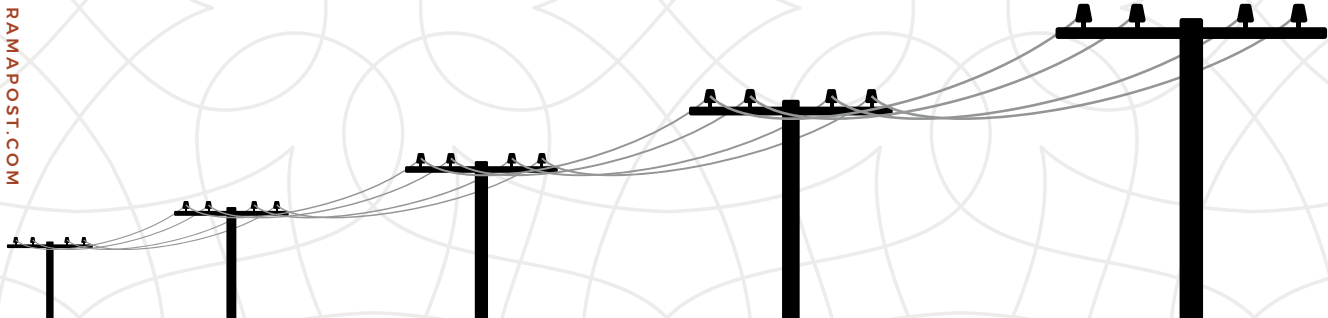

KEYS

STROLLER

RAMAPOST.COM

**FOR MORE INFO & TO PAY YOUR ANNUAL DUES:
888.805.ERUV (3788) • WWW.ROCKLANDERUV.ORG**

מעשה נפלא עם רבי ישראל סלנטר

אבי המוסר רבי ישראל סלנטר נסע פעם מקוואנא לוויילנא, ובדרכו ברכבת רצה לעשן, ומצא לו מקום המיועד לאנשים הצריכים לעשן. והנה בא לאותו מקום איזה אברך צעיר, והתחיל לגעור על ר' ישראל על שהוא מפריע לו בעישונו... ור' ישראל שותק, ואינו משיב לו שמקום זה מיועד לאנשים הצריכים לעשן. אח"כ ראה האברך שהחלון שם פתוח, ושוב גער בר' ישראל מדוע פתחת את החלון?... כאשר החלון כבר היה פתוח, ולא ר' ישראל פתח אותו, ור' ישראל שותק. כשהגיעה הרכבת לוויילנא, באו כולם לקבל את פני ר' ישראל סלנטר, והאברך הזה רואה מה שקורה ומברר מי זה הרב הזה? והשיבו לו הלא הוא הצדיק המפורסם ר' ישראל סלנטר... ומיד אחזו חיל ורעדה. בצר לו ניגש לר' ישראל בבושה וכלימה בבקשת סליחה ומחילה על שכך ביזה אותו. אמר לו ר' ישראל אני סולח ומוחל לך, ואין לך לדאוג. פנה ר' ישראל אל אותו אברך ובירר אצלו לשם מה באת לכאן? אמר לו שיש לו איזה ענין של מסחר לסדר. אמר לו ר' ישראל אני יעזור לך בזה הענין, ויגע וטרח בעבורו עד שראה שעניניו יסתדרו על הצד היותר טוב.

ר' ישראל הסביר את מעשיו, ואמר 'אמענטש איז אמענטש', ואף שאמרתי בפה מלא שאני סולח ומוחל לו, אבל בכל זאת חששתי שמא בליבי עדיין יש איזה קפידה עליו, ולכן השתדלתי לעשות מעשים להוציא מליבי כל קפידה עליו, שהעשייה לטובת הזולת מביאה לאהבה.

אדם שנכשל צריך לקום מפילתו ולהמשיך הלאה, לא להתעכב על מה שאירע. וכן אנו רואים בדור המדבר שהיה דור דעה, שנכשלו בכמה וכמה נסיונות, וקמו מזה והמשיכו הלאה, שבע יפול צדיק וקם. ואתם בחורים צעירים, אתה יודעים מה מחכה לכם? צריכים להתכונן היטב עם שערי אהבה ושערי יראה, ולחשוב ולהתכונן תמיד מה הקב"ה שואל מעמך וכו'.

האדמו"ר מקאצק זצ"ל ראה אדם שמתבונן בבריאת העולם, ואמר לו, אמנם העולם הוא יפה מאד, אבל רע ומר למי שנופל בו... יש הרבה נסיונות, וצריך ללמוד מוסר כדי להצליח לעמוד ולא להכשל וליפול רח"ל. מסופר על היסוד ושורש העבודה שלפני פטירתו, הכריז: ברוך ה', עברתי את העולם בסדר...

אני מזכיר תמיד את המעשה שסיפר לי ר' יעקב עפשטיין חתנו של ר' אהרן קצינלבוין זצ"ל שרבי יוסף דוב זצ"ל בנו של הגרי"ז מבריסק סיפר לו, שפעם אחת ראה את אביו הגרי"ז עם מסילת ישרים חצי יום, ושאל את אביו, הלא בבריסק לא אוחזים מלימוד מוסר. השיב לו הגרי"ז אל תאמר כך, אלא בבריסק אוחזים שלימוד המוסר מיועד לאנשים חולים, והיום אני חולה!

האדם צריך להתבונן מה ישיב להקב"ה, איך יתרץ את המעשים אשר הוא עושה, מה הוא גומל להקב"ה על כל הטוב אשר הוא עושה עמדי.

לפני 25 שנים הייתי בבית כנסת 'תורה שבעל פה' [ליד 'זכרון משה'], וראיתי שם אחד שהוא לא ראה אותי, ולמד בספר 'מסילת ישרים' מתוך ניגון של התעוררות רבת, וזה חיזק אותי כל כך, שכמה שבועות לא הייתי צריך ללמוד מוסר! [באמת למדתי, כי פסק המשנה ברורה שצריך ללמוד כל יום].

הדבר הראשון שהאדם צריך הוא שידע שבאמת חטא, ועל זה אמר ירמיה הנביא (ב לה) "הנני נשפט אותך על אמרך לא חטאתי", ולאחר שידע שחטא יוכל לשוב בתשובה שלימה, ולהזהר יותר שלא ישל שוב בזה.

אחד מתלמידי הקצות החשן, נכנס היצר הרע בו והכניס בלבו שטוב לו לעזוב את הישיבה, ונכנס אל הקצות כדי להודיע לו כי רצונו לעזוב את הישיבה. הקריא הקצות החשן לפניו את הפסוק בסוף קהלת "שמח בחור בילדותך" וגו', ואז הגביה קולו וצעק "ודע כי על כל אלה יביאך אלקים במשפט". הדברים נכנסו אל לב אותו התלמיד וחיל ורעדה אחזתו, והרגיש שבטלו ממנו כל התאוות, וחזר לתלמוד!

To have a zechus
in spreading these
Divrei Chizuk, please call our
24 HOUR HOTLINE:
732-813-1423

After making your donation, please press 3 to leave a message
with your dedication details or email us at rtillim30@gmail.com

לעילוי נשמת מרת שרה זלאטא בת הרה"ח ר' ניסן
נלב"ע איסרו חג פסח תשע"ח

Anyone interested in receiving the גליון by e-mail or distributing in your town or neighborhood please send to ytillim@gmail.com

העליון, וישאלו אותי "ישראל מאיר, מה עשית עבור המקוה בעיר פלונית?", אני רוצה שכל אחד מן הקהל יחתום לי, שאני באתי ודיברתי על חומרת הענין, ואתם לא רציתם לקבל דברי... דברים אלו עשו רושם גדול, וכולם התחייבו על בניית המקוה.

אבי זצ"ל סיפר, שפעם הח"ח היה צריך כסף בשביל איזה ענין של צדקה, והלך לבקש מאיזהו גביר שלא היה שומר תורה ומצוות, והיה מחלל שבת. לאחר שנתן לו הגביר סכום גדול, פרץ הח"ח בבכי, פנה אליו הגביר ואמר לו למה אתה בוכה? אם יש לך צורך בעוד כסף אתן לך עוד! תפס הח"ח את שתי ידיו ואמר לו, אני בוכה על ידים אלו שהם ידים של זהב, שנותנים צדקה ברוחב לב, שישרפו בגיהנם! מיד אמר הגביר לח"ח, אני מבטיח שמכאן ואילך אני ישמור שבת! והתעורר לך, משום שענין עונש הגיהנום הוא דבר המעורר את האדם לשוב אל ה'.

האדמו"ר מתולדות אהרן זצ"ל סיפר, שפעם ישבו חסידים תלמידי הבעש"ט והתעסקו ביראת העונש, לפתע נכנס רבם אצלם ושאלם על מה מדברים? השיבו לו שהם מתעסקים ביראת העונש, והם רוצים להתעלות ולעבוד על יראת הרוממות שהיא דרגה גבוהה יותר. אמר להם רבם, שאם אין אתם מפחדים לשתות מעט מים, סימן הוא שעדיין לא השגתם את מדת יראת העונש...

אבי מורי זצ"ל בכל פעם שהיה רואה איך שאחד עושה דבר שלא כהלכה, היה ניגש אליו ומדבר עמו כדבר אחד עם חברו, כאחד שדואג ורוצה בטובת חברו שלא יענש חס ושלום בעולם האמת. כך צריך האדם לחיות, לחשוב שיש דין ויש דיין, והאדם אינו חי לעולם, ובסופו של דבר יעמוד לפני ה' למשפט, ומי לא יחיד ויתעורר מזה!?

• התעוררות ללימוד מוסר •

ההצעה להתחזק בכל זה, הוא הלימוד בספרי מוסר, הגה"צ ר' זונדל קרויזר זצ"ל היה לומד בכל יום ה' ספרי מוסר - נפש החיים [רבי יצחק סאלאוויצקי שליט"א אמר לי שהוא לומד בכל יום 'נפש החיים', וכך כבר יותר מ- 30 שנה], יסוד ושוורש העבודה [ללא יסוד ושוורש העבודה אי אפשר להתפלל כראוי], זוהר, סדר היום ושער הכוונות, והח"ח במשנה ברורה (סי' א ס"ק יב) כתב, שמה שאמרו חז"ל "בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין", היינו לימוד המוסר, שהוא המגן כנגד היצה"ר.

כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו [וכן הוא גם בעניני העוה"ז, כל אחד שהוא יותר קרוב למלכות, צריך הוא שמירה יתירה מפני אנשים רבים החפצים ברעתו], ואת זה רואים גם בקריעת ים סוף, שהרי ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי, שנאמר 'זה א-לי ואנוהו'. ולאחר שלשת ימים 'וילונו העם', וזה נמצא ג' פעמים בפרשת בשלח (טז כד; טז ב; יז ג), והוא פלא! אלא אדרבה משום שהשיגו מעלות גדולות ונשגבות, זה לעומת זה, גם יצרו גדל והתחזק להכשילם.

פעם אחת ראש ישיבה אחד נכשל בעבירה, והושיבו אותו בבית האסורים. וכאשר נשאל ר' משה מרדכי בידרמן זצ"ל מלעלוב, היתכן כדבר הזה, וכי לא ידע מה יהיה סופו? והשיב לו, שבשעת הנסיון מאבד את האדם הכל, את ראשו ואת דעתו, ואינו עושה חשבונות, רק דבר אחד נשאר אצלו - יראת שמים! ואם חטא סימן הוא שלא היה לו יראת שמים.

וגו'. וכדי להגיע לידיעה זו צריך הרבה לעמול, וכבר כתב המסילת ישירים (פרק א'): יסוד החסידות ושרש העבודה התמימה הוא שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו וכו', ע"כ.

והנה נאמר לאחר קריעת ים סוף (יד לא) "וירא ישראל את ה' הגדלה אשר עשה ה' במצרים וייראו העם את ה' ויאמינו בה' ובמשה עבדו", תחילה הגיעו לדרגת "וייראו" - יראת שמים, ורק אחר כך הגיעו לדרגת "ויאמינו בה'" - אמונה. נמצינו למידים שהדרך בעבודת ה' היא שתחילה עליו להשיג יראת שמים ויראת חטא על ידי שירבה לדבר על עונש החטאים שבגיהנום, ורק אחר כך יוכל להשיג אמונה, וראשית חכמה יראת ה'.

היום אין מזכירים לילד שיש כזה דבר של 'גיהנום', ואיך רוצים שהוא יגדל לצדיק ויהיה ירא אלוקים. החפץ חיים בתחילת ספרו 'משנה ברורה' מונה למצות היראה באותם ו' מצוות תדירות. סיפר לי רבי יוסף גוטפריד, שבבית אביו כאשר אחד הילדים הוציא דבר שקר מפיו, היה אביו מרים קול צעקה עליו, אתה יודע מה יעשו לך המלאכים בגיהנום? יחתכו לך את הלשון! היום חושבים ממש להיפך, שאם הוא עושה איזה מצוה, צריך הקב"ה לומר לו 'תודה רבה'...

בני מאיר נ"י סיפר לי, שכשהיה בחיידר והילדים לא התנהגו כראוי, העמידם המלמד בשורה, ואמר כולם הולכים לגיהנום... הילדים התעוררו מזה מאד והתחילו לבכות, אמר להם המלמד, אה, אני רואה שאתם כבר עושים תשובה, וניצלתם מן הגיהנום.

היה יהודי צדיק בישיבת 'שערי שמים' שקראו לו ר' אליעזר ביין, והיה מחסידי בעל ה'חובת התלמידים', והיה מספר שרבו היה אומר, שהחסידים חושבים שגיהנום הוא מניעת השגות וכי"ב, ואינו כן!! אלא כמו שסיפרו הסבתות שלנו, שהמלאכים יקחו מקלות של אש, ויכו חזק וכו'... והיום אין מדברים מכל זה, ולא פלא שכך הדור נראה, ירדת הדור נוראה, כל אחד עושה כל מה שעולה בלבו, ה' ירחם!

אני זוכר לפני כששים שנה, שאבי מורי זצ"ל נשא דרשה ב'תורה ויראה', והמחיש את דברי חז"ל (חגיגה יב): שכל המפסיק ממשנתו ומדבר דברים בטלים יענש בגחלי רתמים'. והוסיף ואמר, אתם יודעים שבגן עדן אין גחלי רתמים, ואם מגיע לאדם עונש זה של 'מאכילין אותו גחלי רתמים' הרי שמוציאים אותו מגן עדן, ומביאים אותו לגיהנום, ושם מאכילין אותו גחלי רתמים, והוא נורא ואיום! למחרת פגש את אבי מורי הגה"צ ר' מנדל אטיק, ואמר לו, בדברים שאמרת אתמול זיעזעת את כל עצמותי! התבוננו נא!

רבים מאנשי חו"ל שבאים אצלי, מבקשים ממני שהם רוצים 'תמונה' שלהם ביחד אתי, ואיני מקפיד על כך, ומסכים להם, אבל תוך כדי כך אני מכניס להם קצת יראת שמים ומוסר השכל, שידעו שבשמים כל הזמן מצלמים אותנו, גם אם אין אנו רוצים בכך... ובשמים לא רק שמצלמים את המעשים אלא גם את המחשבות!

החפץ חיים כל חייו היה חי באמונה, עם יראת שמים ויראת חטא. שמעתי מא"מ זצ"ל שסיפר, שבעיר אחת הסמוכה לראדין לא היה מקוה, ושמע על כך החפץ חיים ומאד כאב לו מזה, ונסע לשם ודיבר עם נכבדי הקהילה על כך, וראה שאינם לוקחים ענין נשגב זה כראוי, ואין כוונתם לטפל בזה. אמר להם הח"ח, תדעו שאין אדם שהוא חי לנצח, ובסופו של דבר גם אני יבא לעולם

שיבוט כדי ללמוד בהם חומש עם רש"י, עיקרי האמונה נמצא בחומש, וממנה יש ללמוד עד היום תשע"ט, ומכאן ואילך.

פעם הייתי מתפלל אצל הגרי"ש אלישיב זצ"ל, וכל יום לאחר תפילת שחרית, היה מסלק תפילין של רש"י ומניח תפילין של ר"ת, וקורא שנים מקרא ואחד תרגום, ביום ראשון אמר עד שני וכו', וכן כל השבוע. ואח"כ אמר ה' פרקי תהלים, וביום ו' היה משלים.

*

כתוב (שם פסוק יט) "ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלקים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם". ויש לפרש 'עצמות יוסף', שלקח את עצמותו של יוסף, שהיא שמירת הברית יסוד הקדושה, שלא היה מקום שהאדם הולך, צריך לקחת עמו את עצמותו של יוסף. ויש להקפיד על דברים אלו מאד בכל השנה, ובפרט עתה בימי השוכבים.

❦ תורה שלמדתי באף עמדה לי ❦

כתוב (שם פסוק כא) "וה' הלך לפניו יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה". לכל אדם יש קשיים, לא כל העתים והזמנים שווים, יש זמנים שקשה לו לאדם, אך צריך הוא לדעת שה' הולך לפניו ביום 'לנחותם הדרך', ובלילה 'בעמוד אש להאיר'. ואדרבה זמנים קשים מביאים עמם סייעתא דשמיא מיוחדת להצליח, וכמו שאמר שלמה המלך 'תורה שלמדתי באף היא שעמדה לי'. 'עבודה ה' - לא לחנם זה נקרא 'עבודה' כי זו היא עבודה קשה, זה לא בקלות, צריך הרבה להתייגע כדי להשיג ולהגיע לעבודה ה' כדבעי.

פעם בא אחד לפני הגרי"ז מברסק, ואמר לו שיש לו בית עם ילדים בלעה"ר, ועול הפרנסה גדול, וקשה לו מאד ללמוד תורה. השיב לו הגרי"ז וסיפר לו, שכשנאשר היה הוא אברך צעיר לימים היה לומד תורה באופן שילד אחד שם על רגלו האחת וילד שני על רגלו השניה, ואת הילד השלישי אחז בידיו, וכך עסק בתורה... כדי להשיג תורה ועבודה צריכים להשקיע ולעמול ולעבוד עד הסוף, וללא זה קשה להשיג דבר ברוחניות!

❦ 'קריעת ים סוף' למה? - יראת ה' ❦

בחז"ל (סוטה ב.) מבואר שקריעת ים סוף היה דבר 'קשה' כביכול להקב"ה, אין לנו השגות בזה, אבל כך אמרו חז"ל 'קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף'. ומה היתה המטרה של קריעת ים סוף? כדי שידעו מצרים כי אני ה', כמו שמפורש בפסוקים ב' פעמים (יד, ב ויח). ומתי ידעו מצרים מזה? הרי 'ויכסו מים צריהם אחד מהם לא נותר!' אלא כדי שרגע אחד לפני מיתתם, יכירו וידעו אותם גויים 'כי אני ה'', דהיינו שהקב"ה עשה את הדבר הקשה הזה של קריעת ים סוף, בשביל גויים, בשביל רגע אחד של הכרה בה'!! על אחת כמה וכמה כאשר יהודי מכיר ב'אני ה'', ולא לרגע אחד אלא לכל ימי חייו, אין גבול לשמחה ולנחת רוח שהוא עושה לקב"ה. ולאו מילתא זוטרתיה היא, כי דוד המלך אמר לשלמה בנו (דברי הימים - א, כח ט) "ואתה שלמה בני דע את אלקי אביך ועבדהו"

זאת עדיין אין העגלה זזה ממקומה? השיב הצעיר: כי אז אינני יודע עצה לזה.

אמר לו העגלון הזקן 'אם כן נכשלת בכחינה, וכפי שהוסכם בינינו עליך לעזוב את העיר'. אמר הצעיר: אכן אקיים את ההסכם ואעזוב את המקום כאשר הבטחתי, אבל אבקשך שתאמר לי מה היא באמת העצה במקרה הנ"ל. השיב לו העגלון הזקן 'קירי! באמת במצב ביש כזה אין שום עצה איך לחלץ את העגלה מהבוץ העמוק ששקעה בו, אבל בעל עגלה מנוסה נזהר מלכתחילה שלא להיכנס לבוץ כזה שאי אפשר להיחלץ ממנו!... וזהו הענין של ההתרחקות ממקום של נסיון, כי אז כבר נמצאים בתוך ה'בוץ' ומאד קשה להנצל מזה.

היה אדמו"ר בירושלים לפני קרוב למאה שנים, ושמו רבי דוד בידרמן, והוא אביהם של כל אדמו"רי לעלוב, פעם בא לבית הכנסת בעיר העתיקה וראה שבאיזה פינה יש קבוצת אנשים שמדברים שם באמצע התפילה, אמר בלבו, שהוא רוצה לקבוע שם מקום לתפילתו כדי לעוררם על חומרת עון זה! ואכן בשבת הראשונה התיישב שם, אולם לאחר אותו שבת שוב לא בא... כי אמר, שהוא חושש אם ימשיך לבא להתפלל שם, בסופו של דבר גם הוא יכשל וידבר...

הגר"ח קרייזוויט זצ"ל רבה של אנטוורפן קנה דירה בשכונת בית וגן בירושלים, ולאחר שבוע עזב את הדירה וחיפש דירה אחרת. שאלתי אותו מה אירע, והלא רק לפני שבוע קנית דירה, ומדוע כבר אתה עוזב. ואמר לי שיש שם שכן רע, והחלטתי לעזוב את המקום ההוא.

אחד הלך לאדמו"ר מגור בעל ה'בית ישראל' והביא את בנו שנעשה בר מצוה, וכמה פעמים הזהיר אותו האדמו"ר ואמר לו 'חברים טובים!' ולא עמד על סוף דעתו. אבל לאחר זמן התבונן שנתן לו בזה מתנה טובה, כי על ידי חברים טובים יכול האדם לעלות ולעשות רצון ה'. נקיי הדעת שבירושלים לא היו נכנסים לסעודה אלא אם כן היו יודעים מי מיסב עמם (סנהדרין כג.).

יש לי שיטה, שכל אחד ואחד צריך שיהיה לו מסגרת, אם זה מסגרת של ישיבה או שזה מסגרת חסידית, זה לא משנה, העיקר שיהיה לו מסגרת. כי כאשר אין לו לאדם מסגרת הוא יכול לבא לידי נסיונות לעשות מעשים אשר לא יעשו. ובכל אירוסים של נכדי, אני מבקש שיכתבו תנאי שלא יקנו דירה אם היא רחוקה יותר מ-10 דקות מהבית מדרש, כי אז הוא עלול לפנות לכל מיני מקומות לא טובים...

❦ שנים מקרא ואחד תרגום ❦

כתוב (שמות יג יח) "וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים", ואמרתי בדרך הלצה 'וחוקשים עלו בני ישראל מארץ מצרים', שבני ישראל יצאו עם האמונה שבחומשים מארץ מצרים.

צריך האדם להקפיד מאד על לימוד החומש - שנים מקרא ואחד תרגום, ומאריכים לו ימיו ושנותיו, והוא דינא דגמ' (ברכות ח.), ונפסק בשו"ע 'או"ח סי' רפה) בלשון 'חייב!' ולשון הגמ' הוא 'לעולם ישלים אדם פרשיותיו' וכו'. וראיתי בעצמי הרבה אנשים שלא יצאו מהבית הכנסת בשבת לאכול סעודת שבת, קודם שסיימו שנים מקרא וא' תרגום. פעם אמר אחד, שצריך לפתוח

דברי חיזוק והתעוררות

שנשא הגאון הצדיק מורינו רבי **גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א** בביתו
בענין עמידה בנסיון, יראת שמים ולימוד מוסר ועוד
ליל ה' לפרשת יתרו תשע"ט ירושלים עיה"ק תובב"א

[כמבואר במדרש רבה], ויתעורר שוב אותו מעשה ויצאו למלחמה וכו', וכדי שלא יבואו לידי נסיון סיבב הקב"ה בדרך ארוכה את כל בני ישראל אנשים נשים וטף, שהכל כדאי בשביל לא לבא לידי נסיון. כי כאשר האדם נמצא בתוך הנסיון, מאד מאד קשה לו להתגבר, ועל זה אמר דוד המלך 'אשרי האיש אשר לא הלך וגו', שלא הלך למקום שיש שם נסיונות.

הגה"צ רבי בנימין רבינוביץ דומ"צ בעדה החרדית זצ"ל פעם הלך להתפלל בשטיבלאך שעל יד שוק מאה שערים, אך הנה הוא רואה ויש כמה נשים בדרך... שינה ר' בנימין את דרכו, ועשה סיבוב גדול של כמה רחובות, כדי שלא יבוא לידי נסיון... ודבר זה היה דבר יום ביומו.

וכמו המשל שאמר הגרי"ז הלוי זצ"ל מבריסק על בעל עגלה ותיק וזקן שעמד על משמרתו ימים ושנים רבות, והנה הופיע בעירו בעל עגלה חדש צעיר לימים, והתחיל להשיג את גבולו של הזקן. פגש בעל העגלה הזקן את הצעיר, ואמר לו 'הנה באת להשיג גבולי שלא כדון, אלא שאף שע"פ דין צריך אתה לעזוב את המקום, אבל לפני משורת הדין מוכן אני להסכים שתשאר בתפקיד בעל עגלה, אבל בתנאי אחד שתעמוד אצלי למבחן אם בקי אתה במלאכת העגלונות, אם תצליח - אסכים שתשאר בעיר, אבל אם לא תצליח - עליך לעזוב את העיר'.

הסכימו ביניהם על זה, והתחיל בעל העגלה הזקן לבחון את הצעיר, ושאל אותו 'מה צריך בעל עגלה לעשות כשנוסע בדרך והעגלה עמוסה בנוסעים, והנה שקעה העגלה בבוצ (mud) והסוסים אינם מצליחים בשום אופן למשוך את העגלה מן הבוצ? השיב העגלון הצעיר: מבקשים מהנוסעים שיורידו מהעגלות את המשאות הכבדים כדי שימטע העומס שעל העגלה, ואז יוכלו הסוסים למשוך את העגלה ולחלצה מן הבוצ. חזר העגלון הזקן והמשיך לשאול 'ואיך יהיה אם גם אחרי העצה הזו עדיין שקועה העגלה חזק בבוצ ואין הסוסים יכולים להזיזה? השיב העגלון הצעיר: כי אז מבקשים מהנוסעים שירדו גם הם מהעגלה כדי שתהיה הרבה יותר קלה. המשיך עוד העגלון הזקן לשאול, 'ואם בכל זאת עדיין אין העגלה זזה ממקומה? השיב הצעיר: כי אז מבקשים מהנוסעים שיחפפו את העגלה מאחריה וע"ז יוכלו לחלץ את העגלה מן הבוצ. והמשיך העגלון הזקן לשאול 'ואם בכל

זהירות בכבוד חבירו

באחד משנותיו האחרונים של הגה"ק רבי יואל מסטמאר ז"ל לא היה אפשר להכנס אליו מחמת גודל חלישותו, אחד מהחסידים אמר בלבו הנה ערב יוה"כ היום, ואיך אפשר בלי ברכת הרב. הלך לביתו של האדמו"ר והנה הוא רואה שדלת ביתו של האדמו"ר פתוחה, וכל מי שרוצה יכול להכנס, ונכנס. הגבאי ראה אותו ואמר לו היום אי אפשר להביא קוויטל לאדמו"ר אלא רק הושטת יד ולצאת... אותו אדם לא ויתר וכאשר ראה שהמקורבים מביאים לאדמו"ר קוויטלאך, אמר בלבו שגם הוא יכתוב קוויטל, אלא שהגבאי ראה אותו, וקודם שעלתה בידו ליתן את הקוויטל לרבי, לקח ממנו את הקוויטל וזרקו לארץ. ויצא אותו אדם בפחי נפש על שכך אירע לו.

בהגיע תפילת 'כל נדרי' בבית המדרש, פנה האדמו"ר לגבאי ואמר לו 'אינני ניגש לכל נדרי, עד שתמצא את אותו אדם שאירע לו כל זה בבית שלי, ותודיע לו שקיבלתי את הקוויטל שלו והתפללתי בעבורו'. בית המדרש היה מלא במתפללים רבים, והגבאי עובר מאחד לשני עד שמצא את אותו אדם, ואמר לו את הדברים הנ"ל... אז ניגש האדמו"ר ליכל נדרי'.

מסיפור זה יש לנו ללמוד, עד כמה האדם צריך לחשוב על השני, וגם בימים נעלים ומרוממים כמו יוה"כ, לא לשכוח לדאוג לכבוד חבירו.

ואל תביאני לידי נסיון ובזיון

כתוב בריש פר' בשלח (שמות יג יז) 'ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלקים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבנו מצרימה'. יש להבין מה ראתה התורה לספר מעשים אלו, ומה אנו למידים מזה? ואולם, הלא בני אפרים יצאו ממצרים שלושים שנה קודם ליציאת בני ישראל, ונהרגו מהם שלושים ריבוא, ולא רצה הקב"ה שבני ישראל ילכו באותו מקום שבו נלחמו בני אפרים עם הפלשתים ונהרגו

פשהדף היומי

"בענין גניבת דעת"

חולין צ"ד א' אמר שמואל אסור לגנוב דעת הבריות ואפ' דעתו של גוי, וכ' הריטב"א ז"ל ואיסור גנבת דעתו של גוי כ' קצת רבותינו בשם בעה"ת ז"ל שהוא איסור תורה דנפק"ל מדכתיב לא תגנבו וכו' ע"ש. ולכא' זה לא יתכן אלא למ"ד גזל גוי אסור דלמ"ד גזל גוי מותר וה"ה גנבתו מותר כמפ' בסנהדרין ג' ז' א' וכו' התו' בב"ק ק"ב ב' ובשא"ר א"כ איך יתכן לאסור גנבת דעתו טפי מגנבת ממון דעיקר קרא בהכי מיירי, ועי' תשו' חוט המשולש משכ"ב. ולענ"ד יתכן לומר דהנה הרמב"ם הביא דין גנבת דעת בפ"ב מה' דעות ה"ו וז"ל אסור לאדם להנהיג עצמו בדברי חלקות ופיתוי ולא יהי' א' בפה וא' בלב אלא תוכו כברו והענין שבלב הוא הדבר שבפה ואסור לגנוב דעת הבריות ואפ' דעת נכרי כיצד וכו' ואפ' מילה אחת של פיתוי ושל גנבת דעת אסור אלא שפת אמת ורוח נכון ולב טהור מכל עמל והות עכ"ל, ומבו' מדבריו דאי"ז דין של בין אדם לחבירו מדלא הביאו בהל' גנבה או בהל' אונאה (כמו שהביאו הטור בה' אונאה בחו"מ סי' רכ"ח שו"ר שהרמב"ם הביאו ג"כ בפ"ח ממכירה ה"א ע"ש) רק הוא משום מדות האדם כמו כל הני דמייתי, ונר' שזה נלמד מקרא דילפי' בב"מ מ"ט א' שלא ידבר א' בפה וא' בלב, ואי"ז ענין כלל לגניבת וגזל גוי או טעותו דהתם למאן דמתיר כיון דס"ל דממונו הותר לישראל א"כ מותר ליטול ממנו בין בדרך גנבה בין בדרך גזלה אבל לדבר א' בפה וא' בלב ע"ז הקפידה תורה, שו"מ בשערי תשובה לרבנו יונה שער רביעי סי' קפ"ד שכ' דאפ' למ"ד גזל עכ"ם מותר גנבת דעתו אסור ע"ש.

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לח' כל העושה בו מלאכה יומת ענינים בחשמל ומים המיוצרים על ידי מחללי שבת

א' כי תבוא י"ד אלול תשס"א. רבנו סיפר לי בדרך אגב כי לא ישן כל ליל שבת קדש מחמת החום שהיה. אמרתי, צריך למצוא עצה לחבר מאוורר למצבר של שבת. רבנו הגיב בדחיה: **אין בכך איסור, אבל אבא ז"ל רצה שיהיה מקום אחד שאין בו גם כהאי גוונא. והוסיף: בדרך כלל כאשר חם אני ישן במרפסת, ושם זה די טוב, אבל הפעם ישן אצלי נכד במרפסת, ולכן לא ישנתי שם ע"כ.** (והתבוננת, כי הנה רבנו לא ישן כל הלילה, אבל עם כל הקושי והצער לא אמר לנכד לישון במקום אחר).
שאלתי, יד"נ נקלע למצב שקשה בעסקים מה זכות יעשה הוא בעל צדקה עצום? **שיתן לגנרטור של שבת בקרית ספר. כמה יתן? זה, הוא יחליט כמה שיתן.**

חסון תשע"ג. בשכונת רמת אלחנן הודיעו כי אין גנרטור בשבת זו, ויהודי יר"ש שואל כיון שיש לו אקוריום עם דגים ואם לא ישתמש בחשמל הם ימותו כיצד ינהג? **הראה רבנו שבספר הזיכרונות שלו [שכתב לעצמו מזיכרונות מה ששמע מהחזו"א] כתוב בשם החזו"א שמשום כבוד הבריות התיר להוריד מים של בית הכסא, ואולי זה דומה לזה, אבל אינני רוצה לפסוק הלכה למעשה, שישאל את רבי אהרון לייב. הוא שאל את מרן הגרא"ל ואמר שאסור.**

עד כמה נחשב "הוצאות שבת ויר"ט" למאור ולקירור, שהקב"ה משלמן?

ש"ק שמות כ"א טבת תשס"ו. פלוגי שואל אם יחבר את המזגן לגנרטור שבת יעלה לו כל חודש 700 ₪ וזה הרבה כסף, המדובר באברך שכמעט זה הסכום מה שמקבל בכלל, מאיך הרי אמרו חוץ מהוצאות שבת ויום טוב? **אם כוונתו לשבת [לכבוד שבת] יתחבר לגנרטור - למזגן. כאשר דיברו על "הוצאות שבת ויום טוב" תלמיד חכם אמר לפני רבנו בשם הגר"א על המשנה בפ"ב בשבת "כחם על הנר", מה טעם אמרו כחם ולא אמרו חס, כי הרי הוצאת שבת ויר"ט לא נכלל בהוצאות אם כן אין זה חס, אלא כחם.**

פשוטו פירוש 'כחם' - כאשר חס. ואילו היה כתוב חס היה הפירוש שצריך לחוס. (כל מושאלותיך)

יפה מראה

שלושים יום קודם החג

כל ההכרות שמורות ©

יש מחלוקת במשנ"ב (סימן רכ"ג) האם מי שקונה ספר חדש מברך שהחיינו בהוצאתו או שלא, ומביא שם דעת החיי אדם שאין מברכין כי מצוות לאו ליהנות ניתנו. וזה לשון המ"ב בס"ק י"ג: 'ובקניית ספרים יש דעות בין האחרונים אם יברך עליהם משום דמצוות לאו ליהנות ניתנו ובח"א מצדד דאם היה מהדר אחר זה הספר ושמה בקנייתו דמברך שהרי ברכה זו נתקנה על השמחה ולא על התשמיש וכדלקמיה בס"ד וכו' כמור וקציעה וע"כ אין למחות ביד המברך.'

ושאלו את רבינו אם הקונה מגילה נאה כתובה על קלף, שזה שמחה יותר גדולה מקניית ספר יברך שהחיינו או שלא, וענה שלא יברך, כי הרי לא מברך על עצם הקלף, כי עצם הקלף אין לו שום שויות, רק על מה שכתוב בו, ואם כן נהנה מהמצוה, ואם כן אנו חוזרים לסברת החיי אדם, מצוות לאו ליהנות ניתנו ולכתחילה אין לברך.

ולפני הרבה שנים ביקש רבינו מסופר ירא שמים שיכתוב בעבורו מגילת אסתר מהודרת, וגדולה בשורות כמו של ספר תורה עם כל הרווחים (ראה בארוכה במה שכתב בעצמו, בביאורו למסכת ספר תורה, כל הפרטים), ואכן כתבו לו מגילה גדולה (ולא הקפיד לעשות עצי חיים) ומאז כשהוא שומע את המגילה מהבעל קורא הוא מעיין בה.

וגם הביאו לו קופסא נאה מכסף, ובה מניח את המגילה לקיים 'זה קלי ואנוהו'.

בתמונה הנדירה:

ערב פורים, מרן בודק את מגילת אסתר המוכנה לקריאה בלילה, ומעיין שלא אירע איזה קלקול ח"ו, אחרי ששהה שנה שלימה בקופסא בלי שימוש. על השולחן נראים מספר קופסאות נאים של מגילות אסתר שונות. לצידו בנו הגאון ר' שאול. (ניתן להבחין בכתב הגדול ובשורות המועטות שיש בעמוד של המגילה, כפי הדקדוקים שלו שליט"א במגילת אסתר).

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com
 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק
 ☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,
 יש לחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:
 נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה- 1586
 קהילות 073-2757000 - שלוחה- 4310

גיליון מס' 322 פרשת ויקהל - שקלים
תשע"ט שנה שביעית

גליון זה יו"ל לזכות סבי היקר
הרב ר' יוסף יעקב בן בלומה
להחלמתו השלמה והמהירה בתושה"י
ורקש מי שיכול לומר פרק תהילים לרפואתו

דברי שי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

פנינים על הפרשה

"ואת הבשם ואת השמן למאור ולשמן המשחה ולקטורת הסמים".

נין רבנו ניין וחכים שלח שאלה דחופה לסבא: בתרגום יונתן על הפסוק והנשיאים הביאו וגו', שהשמן בא מגן עדן, והשאלה הרי צריך שמן 'זית' והיכן הזית?! תאמר לו שזה מגיע מגן עדן התחתון ששם גדלים עצים, וכמבואר בתמיד ל"ב: המעשה עם המלך אלכסנדר מוקדן וגן עדן והי' גולגלת אדם, וכתבתי בלמכסה עתיק על הפסוק בבראשית ב' ח' ויצמח ה' שהצמיח ח' ריבוא מיני אילנות.

משה רבנו ע"ה בצדקותו עשה חשבון לפני כלל ישראל וזה לעומת זה הצדיק מול הרשע: "משנגמרה מלאכת המשכן, אמר להם בואו ואני עושה לפניכם חשבון, אמר להם משה אלה פקודי המשכן, כך וכך יצא על המשכן. עד שהוא יושב ומחשב שכח באלף ושבעה מאות וה' וע' שקל מה שעשה ויום לעמודים... מה עשה האיר הקדוש ברוך הוא עיניו וראה אותם עשויים ויום לעמודים, אותה שעה נתפייסו כל ישראל" (שמות רבה פקודי)

אין מציאות שאדם יכול לחטוף

ספרתי לרבנו על גניבה היסטורית בארה"ב של 50 מיליארד דולר ע"י יהודי והוא כבר בן 71 וקיבל מאסר של 150 שנה. אדם חושב שיכול לחטוף, אין כזו מציאות, אין כזה דבר. הנה גנב והסוף שהגנב גנב מעצמו. ויישב בבית הסהר בלא פרוטה. וסיפר רבנו, אחד שאלני הוא נסע במונית ושב מאוחר בלילה, ארנקו נפל על רצפת המונית ולא היה חשמל ואמר לנהג שימתין והוא יעלה לביתו להביא פנס ויחפש את הארנק, רק יצא מהמונית והנהג ברח כי רצה לגנוב את הארנק, והנה בארנק לא היה כלום היה ריק, ושאלני כי אינו יודע כלל מי הנהג האם צריך לחפש אותו כדי לשלם לו, והשבתיו איהו גנב אנפשי, ופטור. הנה דוגמא שחשב שחוטף, ובסוף חטף מעצמו. יש משל של המגיד מדובנא זצ"ל, גוי מכר ליהודי שקים קמח וסיכמו שעל כל שק יניחו פרוטה בצלחת ואח"כ ימנו את הפרוטות, וכאשר היהודי לא הבחין, הגוי גנב כמה פרוטות מהצלחת, והרי גנב מעצמו. הייתי אצל מרן הגרא"ל ליל שבת וספרתי לו מהנ"ל לגבי נהג המונית, סבר ואמר מדוע שיהיה פטור, וגם מחילה אין כאן שהרי זה בטעות. תגובת רבנו: הרבה רמואיות אין הם בודאי אלא כדאי לו להיכנס לספק על רווח, והכי נמי הרי אפשר שיפסידו וכי כל כך ברור שיש בארנק כדי שיעור החוב והתשלום אלא שהשתלם לו לרמות על הספק, ועד כאן לעיונא, אבל לענין למעשה אמרתי לשואל - שקודם כל, הנהג יבוא לתבוע, ואז נדון למעשה. (כל משאלותיך)

עלי שי"ח

"הגאון רבי יחזקאל ברטלר זצ"ל"

בשבת האחרונה נסתלק מעמנו הגאון המופלא רבי יחזקאל ברטלר זצוק"ל. משיירי תלמידיו של רבינו הגדול מרן בעל החזון איש ז"ע. הנה מפאת כבודו של הגאון זצוק"ל היה ראוי לייחד כמה וכמה גליונות לזכרו הטהור למען ילמדו ממנו ומהנהגותיו. את עמל התורה ודקדוק ההלכה וסמל הענווה. ולעלוי נשמתו, אך כדרכנו מאז, לא עלינו המלאכה לגמור, להקיף ולקבוע את רום גדלותם של תלמידי החכמים ורבנן שבכל דור. ולכן אנו מקצרים בשבחיו ומניחים מקום לאחרים. מטרת מדור זה הוא לפתוח צוהר קטן לעולמו של רבינו מרן שליט"א, וכך ננהג גם הפעם.

אחר פטירת הגאון רבי יחזקאל זצוק"ל, הזכיר רבינו את עובדת היותו מקורב אצל דודו ורבו הגדול בעל החזון איש ז"ע, ואמר כי נפשו של רבי יחזקאל היתה קשורה בנפשו של שאר בשרו הגאון רבי דוד פרנקל זצ"ל, ויחדיו היו רבות אצל החזון איש. בשנותיו האחרונות עת ידע הגר"י זצ"ל הרבה חוליי ומכאוב, העתיר רבינו הרבה פעמים בעדו וברכו. ונביא כאן עובדא מאלפת שלא ידועה לרבים, כפי ששמענו מבני המשפחה.

היה זה בחודש חשוון תשע"ז. מרן שליט"א יצא למצות ביקור חולים בבית החולים תל השומר. לבקר אברך בן עליה שהתייסר רבות, ובא לעודדו ולברכו. בעודו בדרכו, פגשו בו בני משפחת הגאון רבי יחזקאל זצוק"ל, שהיה מאושפז באותה עת בבית חולים במצב קשה מאוד, וביקשו אם יסכים להיכנס גם לאביהם הגאון. מרן שליט"א הסכים, ונכנס לחדרו, שהה איזה דקות על יד מיטתו והעתיר עליו בפרקי תהלים, ויצא.

למחרת מתקשר אחד הבנים, לגבאי של מרן שליט"א, ואומר לו בהתרגשות, דע לך שרצאשונה הלילה היה תזווה קטנה אצל אבינו, ובעיני הרופאים זה נחשב לשיפור, ואין ספק כי ברכת הצדיק עושה רושם.

מעניין עוד לציין, כי הלוייה השבוע התקיימה ביום ראשון. באותו יום באופן נדיר ביותר, במנין שחרית של רבינו נפלצו אפים ואמרו 'תחנון', דבר שקורה אחת לתקופה ארוכה מאוד, כי כידוע בכל יום הוא משמש כסנדק בכרית מילה. והרגישו את מילות 'רוחם וחננו הטאתי לפניך' כי בעונותינו נסתלק ואבד מעמנו הצדיק.

והביע מרן שליט"א רצונו להלוק לו כבוד אחרון וביקש לזוות אותו, ואכן בזמן הלוייה ליווה כברת דרך. ת.נ.צ.ב.ה.

במרכת עבת 08
יחצק 8107810

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com
ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושר"ת מרבינו.

בדיחות הדעת

אחד מגיע לעבודה טרוט עיניים ומספר לחברו: "אל תשאל איזה שכנים רעים יש לי! שכן חצוף אחד דפק לי בדלת ב-2 בלילה!!!"
"באמת חוצפה", משיב החבר, "הוא העיר אותך?"

"יש לו מזל שלא ישנתי", משיב לו, "הייתי בדיוק באמצע אימון תופים..."

האמיתי שנמצא בלבנו, או שאנחנו מעריכים את עצמנו בגלל ההחברה מעריכה אותנו, או שפשוט אנו עומדים בסטנדרטים או בנורמות החברתיות המיועדות להערכה.

תהליך ההתפתחות

נחזור שוב להיסטוריה: מגיל קטן מאוד לאחר שהילד מגבש לעצמו את ההבנה שהוא "ישות" נפרדת מאימו, מתחיל תהליך של הכרת הזהות האישית שלו, כחלק מהתהליך הזה הילד בודק את "הערכה העצמית שלו" כמעט כל רצון ופעולה תימדד תחת הביקורת הפנימית של "ההערכה" הזו, לפני כל פעולה הילד יחשוב: "מה היו חושבים על מה שאני אעשה? האם אזכה על כך להערכה או לדחייה?". מגיל קטן הילד כל כך רוצה "לרצות" את הוריו וכאשר הם מבינים זאת הם מספקים לו "חממה" שיוכל לגבש את הזהות האישית שלו בתוך מערכת האמונות שלהם, בשלב הגן הספר רשימת המבוגרים שהוא רוצה "לרצות" גדלה והוא פוחד מדחייה ולכן אם מקום הלימודים שבו הוא נמצא הוא מקום "חיובי" הילד ימשיך להתפתח בצורה תקינה וחיובית ויגיע למימוש הפוטנציאל הלימודי והרגשי שלו. אך כאשר הבית ומקום הלימודים אינם חממה "חיובית" מבחינת הילד, הילד לומד מאוד מהר "לשרוד" ומפתח טכניקות מקצועיות בלתי תשומת לב. זוהי הסיבה שלילד שיש "חוסר בהערכה עצמית" ימשיך תשומת לב בצורה שלילית ואפילו על גבול האובססיה. לעומת זאת, ילד בעל הערכה עצמית, ירגיש בטוח לצאת, לחקור, ללמוד, לבדוק מבלי לפגוע בשום דבר, הוא בטוח בעצמו, יאמר מה שיש על ליבו, יבקש עזרה אם צריך כשבלבו תמיד הידיעה שאוהבים אותו והוא שווה ומוערך כמו שהוא.

לייעוץ טלפוני ללא תשלום
בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
נייד: 054-8434435

חינוך באהבה הרב יצחק אבוחצירה

הערכה או ביקורת פרק ד'

כפי היחס של הגדולים אלינו, בנינו את האישיות שלנו ואת הערך העצמי שלנו. לכן, אם שידרו לנו בילדות שההתנהגות שלנו אינה מספקת או אינה טובה- גדלנו כילדים בעלי הערכה עצמית התנהגותית נמוכה. אם שידרו לנו בכיתה שרמת הלימודים שלנו אינה מספקת או אינה טובה- גדלנו כילדים בעלי הערכה עצמית לימודית נמוכה.

הערכה מעגלית שלילית

ככל שהמבוגרים שידרו לנו שההתנהגות שלנו אינה עומדת בסטנדרט שהציבו לנו- חיזקו את ההערכה השלילית על עצמנו עד שהחלטנו ש"זהו זה אנחנו גרועים ואין מה לעשות". ההתנהגות השלילית שלנו לא נעצרה, להיפך היא המשיכה להיות גרועה בכדי "להצדיק" את התפיסה של הסביבה כלפינו, זוהי "תנועה מעגלית" שעד שלא נעצור אותה היא רק תתרחב ותתחזק. זוהי "מערכת האמונות שלנו על עצמנו" שקובעת את ההערכה ואת התנהגותנו בחיים. עם השנים כשאנו גדלים מעט, קורה לנו דבר נוסף עם האישיות שלנו: לאט לאט, נוצרים בתוכנו קונפליקטים: מצד אחד- אנחנו רוצים להיות כנים עם רצונותינו, להיות מי שאנחנו, לעשות את מה שאנחנו רוצים מתוך הנטיות החיוביות שבלב.

ומצד שני- אנו מושפעים מהמספחה ואח"כ מהחברה שסובבת את חיינו ומנהלת נורמות ותנאים ברורים למה נחשב חיובי ומה שלילי, מה נכון ומה לא נכון, מה טוב ומה רע, מה מקובל ומה דחוי. הדימוי של "איך אנו מעריכים את עצמנו" ממשך להיקבע ולהתחזק על ידי התגובה/המשוב שאנחנו מקבלים מהסביבה גם על הבחירות שאנו בוחרים ועל המעשים שאנו עושים. במהלך כל החיים שלנו קיים קונפליקט פנימי תמידי, בין הרצון להיות נאמן לעצמי לרצונות האישיים שלי, מול הרצון להיות מקובל במשפחה/בחברה ולהרגיש שייך ומוערך על ידי האנשים מסביב. אם ננסה למדוד את כמות ההערכה שלנו את עצמנו-לבטח שנתקשה כי, הערכה עצמית היא דבר "המוקסק" כיוון שאנחנו לא תמיד יודעים האם אנחנו מעריכים את עצמנו בגלל שאנחנו מאמינים במי שאנחנו, בכישרון

בעקבות המאמרים על הערכה או ביקורת, קיבלתי תגובות מהורים רבים, שלפתע שמו לב לעובדה, שאפילו ילדיהם הקטנים "סובלים" מחוסר הערכה עצמית או הערכה עצמית נמוכה. והשאלה המתבקשת היא: "מה אנחנו יכולים לעשות, על מנת לפתח בילד שלנו הערכה עצמית גבוהה?".

עניין של הורים

בכלליות התשובה היא: שהערכה עצמית היא דבר "מדבק". הורים שמרגישים טוב עם עצמם, ששלמים עם מה שהם עושים, הורים יציבים ובעלי ביטחון עצמי- מביטים על החיים ועל הסובב אותם במשקפים של הערכה- הורים אלו, יעבירו בד"כ תחושות חיוביות אלה לילדיהם וכך בע"ה יגדלו הילדים בעלי הערכה ובטחון עצמי.

ולהפך- להורים שלא טוב להם עם עצמם, הורים ביקורתיים, מחוסרי בטחון עצמי או כאלו שאין להם דרך וכיוון בחיים- הילדים שלהם סופגים את ה"דרך חיים" הזו ויגדלו ח"ו לילדים נטולי הערכה עצמית או עם הערכה עצמית נמוכה. לכן, על מנת לעזור לילדינו לפתח תחושת הערכה עצמית, יהיה עלינו לפתח תחילה את ההערכה העצמית שלנו.

מה היא הערכה עצמית?

ערך- הוא דבר הנמדד בכמות. "הערכה עצמית" היא: מודד/פרמטר שבו אני מעריך את היכולות, המסוגלות, המעשים או ביקצור ה"שווי" שלי ביחס לדרישות שלי מעצמי, ממשפחתי ומהסביבה שבה גדלתי. הכל מתחיל כמובן מתקופת הילדות. כאשר הגענו אל העולם הזה כתינוקות, היינו כלוח חלק. לא ידענו מאומה על אודות עצמינו- טוב או רע. מאחר שבמצבנו הלא-מודע-העצמי לא היתה לנו כל סיבה שלא לאהוב את עצמינו, לכן באופן טבעי אהבנו את עצמינו והיתה לנו הערכה עצמית גבוהה.

מצב זה, היה זמני בלבד. בכל יום שעבר, התחלנו לסכוג מידע על אודות עצמינו, פן הורים, המשפחה והסביבה. בתכנים שקיבלנו, התחלנו לעצב את הדימוי העצמי שלנו, שישאר איתנו בהמשך חיינו הבוגרים.

מחפשת ולא מוצאת??

מטוניגת בעבודה צנועה ב-100% ובשעות נוחות?

מצאנו מקום בדיוק בשבילך!
טלפנת עם שליחות, בשעות נוחות ובסביבה חרדית
בברכתו של הרב שלום ארוש שליט"א

העבודה במשרדים בירושלים
לפרטים: 02-5308002 | 054-3344153

זכר מחפשת השקל
תורמים במוסדות החסד
"חוט של חסד"
02-5308000

הספר יודותו | יומם חודר 24/7 | קמחא דמסחא | ולמדו תורה | מלמד תורה | מלמד תורה

זכר למחפשת השקל

העבודה במשרדים בירושלים

"לא ימות בלי תשובה"

באדר) "לא יעזוב את העולם הזה בלא תשובה".
אביכם כנראה השתטח על קברו של הצדיק הלז, ומשום שעדיין לא עשה תשובה - זכות הצדיק עומדת לו שלא ייפרד מן העולם בלא תשובה אמיתית וכנה.

בו במקום הובאו למיטתו עשרה יהודים כשרים שאמרו עימו וידו, החולה לחש את המילים באפס קול כשבליבו מתוודה הוא על חטאיו הפרטיים, ומיד לאחר שסיימו להתוודות עימו, פרחו נשמתו מוגפו

ונראה היה כאילו כבר מספר ימים אינו שוהה בעולם הזה.

נכון כאשר ישיעי ספריה דבר קנב אל יקפץ רבישיו, אלא ירמז לו בהנחיה, כדי שיקיר כי לא בן הוא. [בושה כד]

טובי הרופאים הובאו אל מיטתו של החולה ולא הצליחו למצוא מזור למחלתו. לאחר שהתיישבו הרופאים מן המצב שנמשך ימים רבים, החלו להגיע אל מיטת החולה בעלי סגולות, קמיעות, ואפילו רבנים בעלי שיעור קומה שניסו לעזור לו לצאת ממצב הביש אליו נקלע.

לא רבים הם האנשים שמשתוקקים לעזוב את העולם הזה, ובכל זאת לא עולה בדם, כזה היה מיודיעו.

לא רבים הם האנשים שמשתוקקים לעזוב את העולם הזה, ובכל זאת לא עולה בדם, כזה היה מיודיעו.

נמצאה לארוכות, התיישבו רוב בני העיר מלמלאו לו מזור. כבר השערות שונות ניסו, כגון להפסיק להאכילו או להשקותו. כך היו הכל בטוחים, ימות הוא תוך יומה או שתיים. אך סבלו של החולה גבר ונשמתו נאחזה בציפורניה בגופו המיוסר והצפוף. עור פניו כבר שיהה את צבעו לצהוב מתקלף וכולו אומר דמות של "בר-מינון" שלא מעלמא הדין.

באחד הימים הגיע יהודי ובפיו רעיון חדש. הוא ניגש למיטת החולה וביקשו שיסמן בתנועת עיניים בלבד - שכן את ידיו כבר לא היה בכוחו להניע - האם התשובה לשאלתו חיובית. החולה סימן שהבין את הבקשה, וההלך שאל: "האם נודמן לך להיות אי פעם בקברו של הצדיק הנשגב רבי אלימלך מליזענסק?"

החולה הנהן חלושות בעיניו לאות תשובה חיובית, וכפי ההלך היהודי נחרשו קמטים. לבני משפחתו של החולה הסביר שנמצא פתרון לתעלומה של אביהם הגוסס. לאחר שנוכח במבטי התמיהה שלהם הסביר:

"מי שייגע בידית הדלת של קברי בבואו להשתטח עליו לבקשת ישועה ורחמים", הבטיח הצדיק הקדוש רבי אלימלך מליזענסק ז"ע (פטירתו בכ"א

את הדבר העיקרי איננו עושים. אבא שבשמיים כבר הודיע לנו שכל הגלות הארוכה הזאת אינה אלא על שנאת חינו, ובכל זאת אנו מבקשים: 'אבא, גאולה!' 'אבא, שלח לנו משיח בן דוד!' ואילו אנחנו לא מבקשים מה' שיעוים שלום ויחבר ויאחד בינינו, ואנו לא משתדלים די הצורך בדבר היחיד שיכול לעזור ולהועיל.

בורא עולם רוצה להביא את המשיח, הוא אוהב אותנו ורוצה לגאול אותנו, אבל הוא לא יעשה את העבודה שלנו. העבודה שלנו היא לא להביא את המשיח, אלא העבודה שלנו היא לתקן את עוון שנאת החינו, ולהרבות באהבה בינינו, וכאשר נעשה אנחנו את שלנו, בורא עולם לא ימתן אפילו רגע אחד ויגאל אותנו במהרה.

מה היה חסר במשכן?

זוה המסר של פרשת ויקהל:

בני ישראל מתנדבים באופן יוצא מגדר הרגיל, מתאמצים, תורמים, נותנים הכול, נרתמים למלאכות קשות ומורכבות, ויוצרים משכן נפלא ומרהיב ביופיו. עכשיו מה חסר? עכשיו חסרה רק השכינה, שתשרה שכינה במעשה ידיו, שה' יתברך ישכון בינינו ויָדַר איתנו.

הפרשה פותחת במילים: 'ויקהל משה...' כלומר: השראת השכינה אינה תלויה בזהב ובכסף שנתתם ואינה תלויה במאמצים שהשקעתם, אלא השראת השכינה תלויה אך ורק באחדות שביניכם, לכן ההכנה העיקרית להשראת השכינה היא ההיקהלות וההתאספות של כל בני ישראל אל משה שרוצה לחבר אותם ולקשר אותם מולם יחד למקשה אחת, ועל ידי זה להכין אותם להשראת השכינה וללמד אותם את סוד המשכן שהוא סוד הגאולה: הכול תלוי באחדות שביניכם!

והדברים מתאימים ביותר לחודש אדר שעליו כתוב בספרי החסידות שנקרא 'אדר' מלשון 'דירה' וזה רמז לדברי חז"ל על המשכן שהמשילו את המשכן למלך שמבקש מפתו ומחנתו שיעשו לו קיתון קטן ויורו ביניהם. ובחודש זה נעשו ניסים גדולים לישראל בזכות האחדות המופלאה כמו שמובא במגילה שאסתר המלכה הייתה מוכנה למסור נפשה אך ביקשה ממרדכי דבר אחד: "לך כנוס את כל היהודים" וגם הנס הגדול ביום המלחמה היה בזכות "נקלה היהודים בעריהם".

זה הזמן לחוקק מהמוח ומהלב כל פירוד ומחלוקת, כל לשון הרע, כל דעה קדומה, ולהתחזק באהבת ישראל אמיתית ונקייה. והי רצון שבזכות זה נזכה לניסים וישועות וזוכה שהשכינה תשוב ותשרה בינו.

בברכת שלום ומבורך

קו האמונה
לשמוע אמונה כל יום כל היום
02-6444250

יהודי אחר ששם הבטחתו של רבי אלימלך מליזענסק אשר הבטיח כי כל מי שיגיע על ציונו הקדוש לא יעזוב את העולם הזה בלי תשובה זו החליט בלבו שכעת יכול הוא לעבור עבירות. בסופו של חשבון, טרם שיעזוב את העולם ישתטח על קברו של הרבי המופלא וזא לא ייפטר מן העולם בלי תשובה.

דבר אחד הוא שכח לקחת בחשבון: את מאמר חז"ל הקדושים "האומר אחטא ואשוב, אחטא ואשוב, אין מספיקים בידו לעשות תשובה".

כך ח"ו בהפקר גמור ובהוללות מוחלטת ביודעו שאכן יש דין ויש דין. אבל בידו מצוי נשק מיוחד לעבור את יום הדין...

באחרית ימיו החליט האיש שהגיעה העת ללכת ולהשתטח בציון הרבי הקדוש בליזענסק, אסר את הסוסים למרכבה ובלב קל נסע לקראת ציונו של הצדיק.

שיעורי הרב בדיסק אונקי

עליונים ארוכים
עליונים קצרים
עליונים המבנים

להזמנות: 052-2240696

חכנית מנויים השבוע:
במנוי כמניין "חזל" תזכה ב:

למסיגי עליון
"חוט של חסד"
בלבדו

77 עליונים
40 יום
הספלה במנוי
נוס קדוש
א"ט

02-5308000

גן הדעת חידושים לפרשת שבוע

פנינים חסידות ברסלב

אָמַר וַיִּרְשׁ רַבִּי פִּנְחָס קִיְבֻלִּיטְשֶׁר זָכוֹנוֹ- לַבְּרָכָה אֶת הַנְּאֻמָּה בְּקוּמְהָ "וַיֵּאָהֵב הַפְּלֶאָה אֶת אֶסְתֵּר מִכָּל הַנְּשִׂימַי", עַל פִּי הַפְּבֹאֵר בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי בְּתוּרָה מִ"ט חֶלֶק א' וּבְתוּרָה א' חֶלֶק ב', שְׁאַשְׁרֵה יְרֵאת ה' הִיא בְּחִינַת תְּפִלָּה וַיִּכְרַשׁ שְׁהִתְפַּלֵּה הַחֲשׂוֹנָה הַמְּקַבְּלַת וְהַמְּקַוָּה בְּיִתְרָה הִיא תְּפִלַּת הַהֲתַבּוּדוּת, שְׁהִיא תְּפִלָּה מוֹסְתָרָה, וְזֶהוּ "וַיֵּאָהֵב הַפְּלֶאָה" הֵינּוּ מְלֻכּוֹ שֶׁל עוֹלָם "אֶת אֶסְתֵּר" הֵינּוּ בְּחִינַת הַתְּפִלָּה שְׁהִיא בְּהִסְתָּה הִיא הַהֲתַבּוּדוּת מִכָּל הַנְּשִׂימַי, הֵינּוּ מִכָּל הַתְּפִלּוֹת, "וַיִּתְּנָה חַן וְחֶסֶד לְפָנָיו מִכָּל הַבְּתוּלוֹת". אַחַר שֶׁאָמַר זֶאת לְתַלְמִידָיו בְּלֵיל פְּאִירִים, "רְצוּ לְעִזְדָּה וְשִׂיחָה שֶׁם קוֹשֶׁה כָּל הַיְלָלָה מְרֻב הַהֲתַלְבָּהוּת וְהַהֲתַעֲרָרוּת." (שיש"ק ד-ח)

א.ב. של החיים

שֶׁבֶת הִיא יְסוּד הַיְסוּדוֹת שֶׁל הַיְהוּדָה.

שְׁקוּלָה הַשְּׁבֶת נִגְנָד כָּל הַמְּקַוּוֹת שֶׁבְּתוּרָה.

הַשְּׁבֶת הִיא מְקוֹר הַנְּעֻמָּוִים שֶׁל הַנְּבִיא לְבֹרָא.

מְקוֹר הַזְּמָן, כִּי הִיא יוֹמוֹ שֶׁל הַקַּב"ה, וְכֹמוֹ שֶׁהַבּוֹרָא מַעַל הַזְּמָן וְהַמְּקוֹם כֶּךָ הַשְּׁבֶת מַעַל הַזְּמָן וְהַמְּקוֹם, וְלֹכֵן קְדוּשָׁתָהּ קִיּוּמָה, כִּי הִיא לֹא תְלוּיָה בַּזְּמָן, וְהִיא הַבִּיטוּי הָאֱלוֹהִי הַעוֹצְמֵי בְּיִתְרָה בְּתוֹךְ הַמְּקוֹם וְהַזְּמָן.

אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁהַתְּחִיל יוֹם חֲדָשׁ. אוֹתוֹ דָּבָר לְגַבִּי הַחוּדֶשׁ, בְּכָל חוּדֶשׁ כְּשֶׁנִּרְאִית הַלְּבָנָה בְּחִידוּשָׁה אֲנִי יוֹדְעִים שֶׁהַתְּחִיל חוּדֶשׁ חוּדֶשׁ. אוֹתוֹ דָּבָר לְגַבִּי הַשְּׁנָה, אַחֲרֵי שְׁעוּבִים עוֹנוֹת הַשְּׁנָה, הָאֵבִיב הַקֶּץ הַסְּתוּי וְהַחוּרָף, אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁהַתְּחִילָה שְׁנָה חֲדָשָׁה. לְכָל אֶחָד מֵהַזְּמָנִים הַלּוֹל, הַיּוֹם הַחוּדֶשׁ וְהַשְּׁנָה, יֵשׁ בִּיטוּי נִגְלָה מֵעוֹלָם הַטֶּבַע.

רַק לְגַבִּי הַשְּׁבֻעָה אֵין לָנוּ רְאִיָּה מֵהַמְּעוֹרֶכֶת הַטֶּבְעִית שֶׁמְשַׁחֵהוּ הַשְּׁתֵנָּה. אֵין לָנוּ רְאִיָּה מוֹחֲשִׂית לְמַחְזוֹר הַשְּׁבֻעִי כְּמוֹ שִׁישׁ לָנוּ בְּיוֹם בְּחוּדֶשׁ וְאֵף בְּשָׁנָה, מִה כֵּן יֵשׁ לָנוּ? יֵשׁ לָנוּ אֶת תּוֹרַת הַשֵּׁם הָאוֹמֶרֶת לָנוּ שִׁיּוֹם זֶה הוּא יוֹם קְדוֹשׁ! יֵשׁ לָנוּ אֶת מוֹנֵה עוֹלָם, כִּי בְּכָל עוֹלָם, הֵינּוּ בְּכָל חֻמְשַׁת הַיְּבֻשׁוֹת, הַשְּׁבֻעָה שֶׁל כּוֹלֵם הוּא בֵּן שְׁבַע יָמִים, שֶׁזֶה כְּשֶׁלְּעֻמּוֹ דָּבָר מְלֵאֵי שִׁישׁ בּוֹ חִיזוּק גָּדוֹל לְאֻמוֹנָה, שְׁכָל אֲנִשֵׁי תַבַּל אִימְצוּ אֶת הַשְּׁבֻעָה כִּיחִידַת זְמַן כְּמוֹ שְׁכַתוֹב בְּסִיפּוֹר בְּרֵאשִׁית.

וְלַעֲנִין זֶה כִּיּוֹן אוֹתוֹ רַבִּי מֵאִיר בְּאוֹמְרוֹ "הַסְּתַכֵּל בְּמַעֲשֵׂיו, שְׁמַתוֹךְ אֵתָהּ מְכִיר אֶת מִי שְׁאֲמַר וְהִיא עוֹלָם" וְלַהֲסַתֵּל בְּמַעֲשֵׂיו הֵינּוּ לַהֲסַתֵּל בְּסֹדֵר בְּאַרְגוֹן הַמּוֹפְלֵא שִׁישׁ בְּכַלְלוֹת הַבְּרִיאָה, שְׁאֲחָד מֵהַדְּבָרִים הַמּוֹפְלָאִים שְׁבוּ הוּא סֹדֵר הַזְּמָנִים, מִי יִצַּר כֹּה־סֹדֵר? וְהִיא הַכְּנִיסָה אֶת הַשְּׁבֶת לְכַלְלוֹת בְּנֵי עוֹלָם גַּם בְּלִי שִׁיחָה לָהּ בִּיטוּי בְּזַמְנָהּ זֶה יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת רַק מִי שְׁאֲמַר וְהִיא עוֹלָם.

בְּאֵמַת, הַסִּיבָה הָאֲמִתִּית שְׁאֵין לְשַׁבֵּת אוֹת וּמוֹכַת בְּסֹדֵר הַזְּמָן כִּי הַשְּׁבֶת הִיא מַעַל הַזְּמָן, לְמַעֲשֵׂה הִיא

הַשְּׁבֶת זֶה הַיּוֹם שֶׁל הַקַּב"ה, יוֹם אוֹתוֹ הוּא נִתֵּן בְּמַתְנֵה לְעַם יִשְׂרָאֵל, וּבְכָךְ הִפְךָ אוֹתוֹ לְזְמַן הַחֲשׁוֹב בְּיִתְרָה מְכֻל הַמוֹעֲדִים הַקְּבועִים מִהַתּוֹרָה. לֹא בְּכַדִּי שְׁקוּלָה הַשְּׁבֶת כִּנְגֵד כָּל הַמַּצּוּוֹת שְׁבִתוֹרָה! זֶה שְׁשׂוּמָר אֶת הַשְּׁבֶת מוֹחֲלִים לוֹ כָּל עוֹנוֹתָיו!!!

הַתּוֹרָה מוֹסְפֶרֶת לָנוּ שְׁבוּעַת הַשְּׁבֶת הַשְּׁלִים הַבּוֹרָא אֶת בְּרִיאַת הָעוֹלָם וְשֶׁבֶת מְכֻל מוֹלַאֲתוֹ, וְעַל כֵּן הַתְּבַרְךְ הַהִתְקַדֵּשׁ יוֹם זֶה, הַקַּב"ה עֲשֵׂה לוֹ "מִי שְׁבֵר" "וַיִּבְרָךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ" (בְּרֵאשִׁית ב') וְהַבְּרָכָה הִיא הַתּוֹסֶפֶת, כִּי בְּשֶׁבֶת יֵשׁ רִבּוּי שְׁפַע, רוּחַנִי וְגַשְׁמִי, וְהַקְּדוּשָׁה הִיא הַהַבְּדָלָה, שִׁיּוֹם זֶה מוֹכֶרֶשׁ וּמוֹבָדֵל מִשְׂאָר יָמִים.

אַחַר כֵּךְ נִזְכַּרְתָּ הַשְּׁבֶת בְּאוֹפֵן מְכֻרֶשׁ בְּעֶשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת, בְּפִרְשַׁתוֹ פְּרַשְׁתִּי וַיְקַהֵל, וְשׁוּב בְּעֶשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת שֶׁל סֶפֶר דְּבָרִים, וְיֵשׁ עוֹד מְסַפֵּר מְקוּמוֹת, כָּל פַּעַם בְּהַקְּשֶׁר שׁוֹנֵה, לְמַעֲשֵׂה, נִזְכַּרְתָּ הַשְּׁבֶת בְּשֶׁבַע עֶשֶׂר סִפְרִים מְתוּךְ הַעֲשָׂרִים וְאַרְבַּע סִפְרֵי הַתְּנ"ךְ. כְּמוֹכֵן שְׂגוּם בְּמַשְׁנֵה וּבְגַמְרָא מְדַבְּרִים הַרְבֵּה עַל הַשְּׁבֶת וּמְסַכֵּת שְׁבֶת מוֹקֵדֶשֶׁת כּוֹלָה לְעִיסוּק בְּדִינֵי שְׁבֶת, יֵשׁ גַּם מְסַכֵּתוֹת נוֹסְפוֹת, כְּגוֹן מְסַכֵּת עִירובִין, מְסַכֵּת מְנַחוֹת וְאַחֲרוֹת, שְׁמַתִּיחֻסוֹת לֹא מַעַל לְדִיּוּנֵים הַקְּשׁוּרִים בְּשֶׁבֶת.

וְיֵשׁ לְעוֹרֵר עַל נִקְוָדָה מְרַתֶּקֶת וּמְכַלִּיאָה בְּעִינֵין הַשְּׁבֶת.

זֶה דְּבַר מוֹסַכֵּם עַל כּוֹלֵם שׁוֹמֵם הוּא יְחִידַת זְמַן הַמְּכֻרַכֶּת מִיּוֹם וְלֵילָה, בְּכָל יוֹם כְּשׁוֹזְרַחַת הַשְּׁמֶשׁ

שו"ת של חסד ע"י בית הוראה-חוט של חסד

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט בישיבת "חוט של חסד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה"

קו ההלכה הספרדי: *3030

הַשְּׁעָרָה דְּחוּקָה לוֹ, רְשָׁאִי לְתַת מִמְעוֹת מַעֲשֵׂר לְתַרְמוֹת זְכַר לְמַחְצִית הַשְּׁקֶל. שׁו"ת יְחוּהוּ דַעַת (חֶלֶק א' סִיפּוֹן פז).

א. הַחִיּוֹב לְתַת מַחְצִית הַשְּׁקֶל הוּא מְגִיל עֲשָׂרִים וּמַעֲלָה. רמ"א סִיפּוֹן תְּרַצ"ד.

ב. טוֹב שְׂגוּם נְשִׂימַי יִתְנוּ מַעוֹת זְכַר לְמַחְצִית הַשְּׁקֶל, וְטוֹב לְתַת גַּם עֲבוּר לְדִיּוּ הַקְּטָנִים, וְאַם אֲשַׁעֵה מְעוּבֶרֶת יִתֵּן אֵף עַל הָעוֹבֵר, אֲבָל אֵין זֶה חִיּוֹב אֲלֵא הִידוּר. מִשְׁנֵה בְּרַוְרָה (סִיפּוֹן תְּרַצ"ד סִיפּוֹן קֶטֶן ה'). וְאַם אֵין יָדוּ מְשַׁגֵּת כָּל כֶּךָ, יִתֵּן חֲצִי שְׁקֶל עֲבוּר עֲצָמוֹ, וּבַעַד כָּל אֶחָד מִבְּנֵי בֵיתוֹ יִתֵּן מְטַבֵּעַ קֶטֶן יוֹתֵר כְּפִי כּוּחוֹ.

ג. מַעוֹת זְכַר לְמַחְצִית הַשְּׁקֶל יִתְנוּ לְטוֹבוֹת מוֹסְדוֹת שֶׁל תּוֹרָה וְלִישִׁבוֹת שְׁמֹגְדִלִים בְּהֵם תְּלַמִּידֵי חַכְמִים, וְלֵאֲרוּגִים מְפִיצִים תּוֹרָה וְיִרְאֵת שְׂמִיּוֹם, שְׂמִיּוֹם שְׁחָרַב בֵּית הַמְּקַדֵּשׁ אֵין לְהַקְּבִי"ה בְּעוֹלָמוֹ אֲלֵא ד' אֲמוֹת שֶׁל הַלְּכָה, וְכָל הַמְּשַׁתְּדֵל לְהִיּוֹת עוֹשֵׂה וּמַעֲשֵׂה לְהַרִים קַרְן הַתּוֹרָה וְלוֹמְדֵיהָ יִזְכֶּה לְרֵאשִׁית בְּהַרְסַת קַרְן יִשְׂרָאֵל. יְחוּהוּ דַעַת חֶלֶק א' (סִיפּוֹן פ"ו).

ד. מִי שֶׁלֹּא הַסְּפִיק אוֹ שִׁכַּח לִיתֵן מַחְצִית הַשְּׁקֶל קוֹדֵם פְּאִירִים, כְּדָאֵי שִׁיתֵן לְאַחַר פְּאִירִים. הַלְּכוֹת וְהַנְּהַגוֹת (פְּאִירִים) בְּשֵׁם הַרְבֵּי אֱלִישִׁיב זְצ"ל.

הלכות הנוגעות למנהג "זכר למחצית השקל"

לִיתְנוּ בְּתַעֲנִית אֶסְתֵּר בְּשַׁעַת הַמְּנַחָה. מִשְׁנֵה בְּרַוְרָה (סִיפּוֹן תְּרַצ"ד סִיפּוֹן קֶטֶן ד') כֶּךָ הַחִיּוֹם (שֵׁם סִיפּוֹן קֶטֶן כ"ה). וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁזְּמַנָּה הוּא בְּלֵיל פְּאִירִים קוֹדֵם לְקִרְיַאת הַמִּגִּילָה. רמ"א (סִיפּוֹן תְּרַצ"ד סִיפּוֹן א') וְכֵן פְּסַק בַּחֲזוֹן עוֹבְדֵיהָ (עמ"ק קָא הַעֲרָה ו').

ה. בְּנֵי יִרוּשָׁלַיִם שְׁחוּגְגִים פְּאִירִים בְּיוֹם ט"ו, טוֹב שִׁיתְנוּ מַחְצִית הַשְּׁקֶל בְּלֵיל פְּאִירִים וְלֹא בְּתַעֲנִית אֶסְתֵּר. הַלְּכוֹת שְׁלֹמֹה פְּאִירִים (פְּרַק י"ח סִיפּוֹן ט') וְאַשְׁרֵי הָאִישׁ (חֶלֶק ג' פְּרַק מ"ב אוֹת ב') בְּשֵׁם הַרְבֵּי אֱלִישִׁיב זְצ"ל.

ו. צְרִיךְ לְתַת סְכּוּם הַשְּׁוֵה לְתַשַּׁעָה גֶרֶם כֶּסֶף מְזוּקָה, לְפִי מַחֲזֵר הַכֶּסֶף הַגּוֹלָמִי מִיּוֹדֵי שְׁנָה בְּשָׁנָה. כֶּךָ הַחִיּוֹם (פ"י תְּרַצ"ד סִיפּוֹן קֶטֶן כ'). סְכּוּם זֶה נִקְבַּע כְּפִי מַחֲזֵר הַכֶּסֶף הַגּוֹלָמִי בְּרֵאשׁ חוּדֶשׁ אֲדָרָה כֶּךָ שְׁמַעֲתֵי מִפִּי מִרְן הַרְבֵּי עוֹבְדֵיהָ זְצ"ל בְּשִׁיעוּרֵי הַקְּבוּעַ בְּמוֹצ"ש בְּשַׁנַּת תַּשְׁס"ח. וְעַל כֵּן יֵשׁ לְהַתְּעַדֵּן בְּ"קוֹ הַלְּכָה" בְּסְכּוּם הַמְּדוּיָק לְשָׁנָה זוֹ.

ז. מִי שֶׁמְצָבוּ הַכֶּלְכֵּלִי קֶשֶׁה דִּי שִׁיתֵן מְטַבֵּעַ שֶׁל חֲצִי שְׁקֶל לְזַכֵּר מַחְצִית הַשְּׁקֶל. מְטָה יְהוּדָה (פ"י תְּרַצ"ד) וְכֵן פְּסַק בַּחֲזוֹן עוֹבְדֵיהָ (עמ"ק ק"ז).

ח. אֵין לְתַת זְכַר לְמַחְצִית הַשְּׁקֶל מִמְעוֹת מַעֲשֵׂר שְׁמִפְרִישׁ בְּכָל חוּדֶשׁ, אֲלֵא אִם כֵּן הַתְּנָה מְרֵאשׁ בְּפִירוּשׁ וְאַמֵּר שְׁמִפְרִישׁ מַעוֹת מַעֲשֵׂר בְּלִי נְדָה

א. בְּזַמַּן שְׁהִיָּה בֵּית הַמְּקַדֵּשׁ קַיָּים, הִיּוּ יִשְׂרָאֵל מְבִיאִים מַחְצִית הַשְּׁקֶל תְּרוּמָה לְבֵית הַמְּקַדֵּשׁ פַּעַם בְּשָׁנָה, חִיּוֹב זֶה הוּא כּוֹן הַתּוֹרָה כְּמִבּוּאָר בְּפִרְשַׁת "כִּי תֵשָׂא" "זֶה יִתְנוּ כָּל הָעוֹבֵר עַל הַפְּקוּדִים מַחְצִית הַשְּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקְּדוֹשׁ",

ב. בְּמַעוֹת אֵלוֹ הִיּוּ קוּנִים אֶת כָּל קֶרְבָּנוֹת הַצִּיבוּר - תְּמִידִין, מוֹסְפִין וְכְדוּמָה. הַסִּיבָה לְחִיּוֹב זֶה הוּא כְּדִי שְׁכָל יִשְׂרָאֵל יְהִי שׁוֹתֵפִים בְּקֶרְבָּנוֹת הַצִּיבוּר שְׁמֻקְרִיבִים עַל גְּבִי הַמְּזַבֵּחַ מִיּוֹדֵי יוֹם.

ג. מִשְׁחָרַב בֵּית הַמְּקַדֵּשׁ בְּטֵלָה מְצוּהָ זוֹ, וּמְכֻל מְקוּם נוֹהֵגִים לְתַת בְּחוּדֶשׁ אֲדָר זְכַר לְמַחְצִית הַשְּׁקֶל. כֵּן כָּתַב רַמְבַּ"ם בְּשֵׁם הַמְּרַדְכִי (יִמָּא פְּרַק א'). וּמְכֻל מְקוּם יְקִפִּיד לְקַרֹּא לְמַעוֹת אֵלוֹ "זְכַר לְמַחְצִית הַשְּׁקֶל" וְלֹא "מַחְצִית הַשְּׁקֶל" כִּי הַיּוֹם אֵין לָנוּ בֵּית מְקַדֵּשׁ. חֲזוֹן עוֹבְדֵיהָ (פְּאִירִים עֲמוּד קב הַעֲרָחוֹת).

ד. הַטַּעַם שְׁנוֹתֵנִים אֶת הַזְּכַר לְמַחְצִית הַשְּׁקֶל דּוּוּקָא בְּחוּדֶשׁ אֲדָר, מְבּוּאָר בִּירוּשָׁלַיִם (מִגִּילָה פְּרַק א' הַלְּכָה ה') אֲמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֵּן לוי גְּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֵי הַקַּב"ה שְׁעֵתִיד הַכּוֹן לְשַׁקּוֹל שְׁקִלִים עַל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁנֹאמַר וְעֶשְׂרֵת אֲלִפִים כְּכֶרֶס אֲשַׁקּוֹל עַל יְדֵי עוֹשֵׂי הַמְּלָאכָה, לְפִיכֶךָ הַקְּדִים שְׁקִלֵיהֶם לְשַׁקְלוּ. אֲמַר הַקַּב"ה, מוֹטֵב שִׁיעִידִים כְּסָפֵן שֶׁל בְּנֵי לְכַסְפוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רַעֵה.

ה. זְמַן נִתְּנַת זְכַר לְמַחְצִית הַשְּׁקֶל - יֵשׁ הַנוֹהֵגִים

אברך יתפלל עליך 40 יום בכותל
ללא עלות! 02-5308000

בס"ד בר"ה

חוט של חסד

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"
רח' שמואל הנביא 13 | ת.ד. 50226 |
טל: 02-5812210 | פקס: 02-5812252
לפניות בנושא העלון: al5308000@gmail.com

מאמר ראש הישיבה

הודעה מפתיעה

המצב הלך והסתבך ובמקום להתפייס ולפתור ביניהם את הסכסוך, התחילו כל אחד מהאחים לנסות לשכנע את אביו שהצדק איתו ושהוא מבחינתו כבר היה מוכן מזמן להתפייס, אבל האח השני הוא זה שמחרחר מריבה ומוסיף שמן למדורה. לאחר שיחות ארוכות וטעונות שבהן כל אחד שפך קיתונות של בוז והאשמות, השמצות והכששות, על אחיו ירבו - החליט האב החלטה נוספת וחד משמעית לא לתת לבניו לדרוך עוד על מפתן ביתו: "אם אתם רוצים להמשיך להילחם אחד בשני - אל תעשו את זה אצלי בבית!"

בערב קר וגשום הוזמנו בפתאומיות שני האחים היריבים, דני וגדי, להגיע לביתו המפואר של אביהם לעניין 'דחוף ביותר', כהגדרתו. הם לא שיערו מה מצפה להם. האב האמיד המתבגר קיבל את פניהם בסבר פנים חתומות וההודעה שהודיע להם הותירה אותם המומים.

זה היה כאשר הוויכוחים והמריבות בין שני האחים, הפכו למלחמת עולם של ממש. ניסיונות של שנים מצד ההורים ובני המשפחה לאחות את הקרעים עלו בתוהו. ובהודעה דרמטית ביטא אביהם את מורת רוחו ואכזבתו העמוקה משני בניו היחידים:

"היחסים העכורים שביניכם עברו מבחינתי כל גבול, ובשל כך ברצוני להודיע לכם שהחלטתי לנשל את שניכם מהירושה..."

האחים היו מזועזעים מכך שהאב בחר בצוואתו להוריש את כל נכסיו לקרנות צדקה ולא להוריש להם אף לא אגורה אחת שחוקה.

מעבירים את רוע הגזירה?

בחודשים שלאחר אותו ערב יצאו האחים מוגדרם. כל אחד מהם התחיל לבקר את ההורים על בסיס יומיומי, לקנות מתנות, להתקשר, להתעניין. הם ניסו לשדל את אקסם שתלחץ על האב לשנות את דעתו. דיברו עם האב בעצמו שוב ושוב, בכני, שכנוע, התחננו - אבל הכול היה לשווא.

גם האם הרחמנייה שלבה יצא בראותה את הצער של ילדיה אמרה להם: "המריבה הקשה ביניכם מזירה את מונחתו של אביכם. הוא איבד את הטעם בחיים בגללכם ונפגע קשות מכך שכל אחד מכם לא מוכן לוותר על הגאוה שלו ולהתפייס עם אחיו, ולו למען השקט הנפשי שלנו כהורים. זה עניין מאוד עמוק אצלו, אני לא יכולה לעזור לכם..."

להורים, והגיע יום ההולדת השבעים של האב. לרגל המאורע החגיגי ביקשה האם שיניח לבנים להגיע לביתם לחגוג יחד את יום ההולדת. האב נעתר לבקשה והאחים התחילו להתכונן, קנו מתנות, כתבו שירים מרגשים, וגמרו בלבם לנסות ולעשות כל שביכולתם, ולקוות לעת רצון שבה יבקשו מהאב להעביר את רוע הגזירה.

הערב הגדול הגיע כל אחד מהאחים הגיע לבית עמוס בחבילות, וכמובן, לא החליף מילה ואף לא מבט עם אחיו. והנה כטוב לב האבא בין, ניסו האחים להזכיר לו זיכרונות נעורים ולעורר אהבת אב על בינים, אבל אז קטע אותם האב ואמר בפסקנות:

"בנים יקרים, אכזבתם אותי מאוד. אני רואה שאתם מאוד רוצים את הירושה, אני רואה את המאמצים הבלתי נדלים שאתם משקיעים, אתם מבקשים ומתחננים ועושים הכול, אבל את הדבר היעיל ביותר והפשוט ביותר אינכם עושים.

"אמרתי לכם באופן מפורש שנישלת אתכם מהירושה בגלל המריבות שביניכם. מדוע אתם ממשכים לבקש על הירושה, כאשר את שורש הבעיה לא תיקנתם? האם אתם חושבים שצריך לשכנע אותי? אני רוצה לתת לכם יותר מאשר אתם רוצים לקבל, אבל הבעיה אינה אצלי אלא אצלכם.

"אי אפשר לתאר את הצער שגרמתם לי, אבל הצער מהאכזבה שאתם גורמים לי בכך שאתם לא מצליחים להבין מסר כל כך פשוט - עולה על כל הצער שגרמתם לי עד כה ---"

מי הם הבנים?

הדיבורים של האב אינם מכוונים כלפי הבנים, אלא כלפיו. אנו הבנים שגלו מעל שולחן אביהם. אנו הבנים שיוזעים היטב על מה ולמה איבדנו כל כך הרבה ועל מה ולמה ה' לא חזר לשכון בינינו. אנחנו הבנים שמבקשים ומתחננים, מתאבלים ובוכים, ועושים הכול בשביל לשמח את האבא, אבל

האחים היו מזועזעים מכך שהאב בחר בצוואתו להוריש את כל נכסיו לקרנות צדקה ולא להוריש להם אף לא אגורה אחת שחוקה.

האחים המשיכו להתקשר, האב הסכים לשוחח איתם בתנאי שלא ידברו אתו ודבר וחצי ודבר מעניין המחלוקת. אבל התחננים לא הועילו, כל דבריהם נכלו על אוזניים ערלות. האב החליט ואינו מוכן לחזור בו.

הזדמנות כזו

עברו שנים, שנים קשות של ניתוק גם לבנים וגם

כניסה ויקהל, שקלים גליון 611 כ"ה אדר א' תשע"ט		הכנסים של הרב שלום ארוש שליט"א לשבוע הקרוב			
ר"ת 18:53 18:13 17:01 ירושלים 18:51 18:15 17:17 תל אביב 18:52 18:14 17:09 חיפה 18:53 18:15 17:19 באר שבע	חולון יום ה', ל' אדר א' (06/03/19) בי"ב ע"ש חללי צה"ל המעפילים פינת המצודה, בשעה 21:30	ירושלים יום ד', כ"ט אדר א' (06/03/19) ישיבת "חוט של חסד" שמואל הנביא 13, בשעה 20:30	באר שבע יום ב', כ"ז אדר א' (04/03/19) ב"כ בית אהרון רח' עוזיאל, בשעה 20:30	קרית מלאכי יום א', כ"ו אדר א' (03/03/19) ב"כ מחלת אשור שכונת כרמי הנדיב, בשעה 20:30	

[יראתי בפצותי שיח להתחיל לבאר בזה מה ששינינו בגמרא (ב"מ פו): "אלף נשים היו לשלמה". והיינו כמו שכתוב (מלכים א יא-ג): "וַיְהִי לוֹ נָשִׁים שְׁרוֹת שְׁבַע מְאוֹת וּפְלִגְשִׁים שְׁלֹשׁ מְאוֹת". ומצינו ביאור על כך ב"לקוטי תורה" לרבינו האריז"ל (מלכים א י-ח):

"כוונת שלמה שלקח אלף נשים היתה לתיקון קליפת נוגה, ולהשפיע בה כל כך עד שתחזור לקדושה, והם סוד אלף יומין דחול, ולכן לקח ז' מאות נשים וג' מאות פלגשים, ג' מאות נגד ג' ראשונות, וז' מאות בסוד ז' תחתונות, וטעה כי עד שיבוא משיח אי אפשר שיתקן. וזהו שאמר (קהלת ז-כג) אמרתי אחכמה והיא רחוקה".

מעתה אמינא בדחילו ורחימו, כי מטעם זה נשא שלמה המלך אלף נשים, כי מאחר שהיה הניצוץ של משה רבינו שאיבד בחטא העגל את אלף האורות, והרי לנשים לא היה חלק ונחלה בחטא העגל, לכן רצה לתקן על ידן את אלף האורות שנסתלקו ממשה, אבל כאמור עדיין לא הגיע הזמן לתקנם. וראה זה פלא כי ג' מאות פילגשים וז' מאות נשים מקבילות לעומת ג' מאות הלכות שנשתכחו מיהושע וז' מאות ספקות שנולדו אצלו].

נסיים את המאמר במה שהערנו במקום אחר, כי על פי דברי האריז"ל מצינו פתרון למה שכתב ה"בן איש חי" (הלכות שנה שניה פרשת שמות ד"ה וזוה יובן) בשם המקובלים, כי עסק התורה בשבת קודש הוא אלף פעמים יותר מעסק התורה בימי החול, בלשון קדשו: "כתבו המקובלים ז"ל, דגדול הפועל הנעשה מעסק התורה ביום שבת, אלף פעמים יותר מן הנעשה מעסק התורה של ימי החול".

ונתייגענו נושאי כליו של ה"בן איש חי" למצוא המקור למה שהביא בשם המקובלים, כי עסק התורה ביום השבת הוא אלף פעמים יותר מימי החול. אך לפי האמור נראה ברור שכוונתו למה שהביאו המקובלים את דברי האריז"ל, כי בימות החול יש למשה רבינו רק חלק אחד מאלף האורות, ובשבת קודש הוא מקבל בחזרה את כל אלף האורות שאיבד בחטא העגל, הרי לנו דברים ברורים כי עסק התורה בשבת הוא: "אלף פעמים יותר מן הנעשה מעסק התורה של ימי החול".

אולם יהושע שלא הבין כוונתו חשב כי משה רוצה ללמדו תורה ששמע ממנו כל ימי חייו, לכן הביע את פליאתו לפני משה: "רבי כלום הנחתיך שעה אחת". לכן נענש משה כנגד מדה: "מיד תשש כוחו של יהושע ונשתכחו ממנו שלש מאות הלכות ונולדו לו שבע מאות ספיקות". נמצא שנשתכחו ממנו בסך הכל אלף הלכות שהיו מאלף האורות שנסתלקו בחטא העגל, ואם היה שואל את משה ביום פטירתו היה יכול לפתור כל אלף ההלכות.

"אדם אחד מאלף מצאתי"

רחש לבי דבר טוב לבאר על פי דברי האריז"ל מה שאמר שלמה המלך ע"ה (קהלת ז-ח): "אדם אחד מאלף מצאתי ואשה בכל אלה לא מצאתי". דרשו על כך חכמינו ז"ל במדרש (ויק"ר ב-א): "אדם אחד מאלף מצאתי, זה משה, ואשה בכל אלה לא מצאתי, אלו נשי דור המדבר". ובהשקפה הראשונה אינו מובן מה רצה שלמה המלך החכם מכל אדם לומר לנו בזה. זאת ועוד, מהו הקשר בין משה רבינו לנשי דור המדבר.

ונראה לפתור חידה סתומה זו על פי מה שמבואר ב"ספר הגלגולים" לרבינו האריז"ל (פרק טד): "שלמה המלך היה ניצוץ משה רבינו ע"ה". ומצינו סימוכין לכך בגמרא (ראש השנה כא): שדרשו מקרא שכתוב (קהלת יב-י): "בקש קהלת למצוא דברי חפץ, בקש קהלת להיות כמשה, יצתה בת קול ואמרה לו (שם) וכתוב יושר דברי אמת, (דברים לד-י) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה". הרי מבואר שביקש להיות כמשה, ולפי האמור הטעם לכך משום שהיה הניצוץ שלו.

והנה כבר הבאנו מדברי האריז"ל כי בחטא העגל נחסרו משה אלף אורות, ונשאר בידו רק אחד מאלף שהיא אלף זעירא של "ויקרא אל משה". מעתה יש לומר כי על כך רמז שלמה המלך באמרו: "אדם אחד מאלף מצאתי". ומפרש המדרש "זה משה", שאיבד אחרי העגל את אלף האורות ונשאר בידו רק "אחד מאלף". ועל כך המשיך לדבר בשבחן של נשי דור המדבר, שלא היה להן חלק בחטא העגל: "ואשה בכל אלה לא מצאתי" - "אלה" דייקא, שלא חטאו בעגל לומר (שמות לב-ד): "אלה אלהיך ישראל".

שהם כ"ב ממי"ן וב' סמכ"י המפוזרות בעשרת הדברות, נמצא כי על ידי שפרחו פגמו בכל עשרת הדברות שאיבדו את אלף האורות שהיו למשה רבינו לפני החטא.

הנה כי כן הרווחנו להבין הטעם שתיקנו לקרוא פרשת שקלים בשבת, כי כמו שמחצית השקל שהוא עשרה גרה הוא כפרה על חטא העגל שפגם בעשרת הדברות בפריחת כ"ב ממי"ן וב' סמכ"י, כך שמירת השבת היא תיקון נפלא לאלף האורות שנסתלקו מעשרת הדברות, שהרי בשבת הקב"ה מחזירם למשה רבינו בבחינת: "ישמח משה במנתת חלקו".

שלש מאות הלכות ושבע מאות ספקות כנגד אלף אורות

דבר בעתו מה טוב להעלות על שלחן מלכים רעיון נכבד, לבאר על פי דברי האריז"ל מה ששינינו בגמרא (תמורה טז): "אמר רב יהודה אמר רב בשעה שנפטר משה רבינו לגן עדן, אמר לו ליהושע שאל ממני כל ספיקות שיש לך. אמר לו רבי כלום הנחתיך שעה אחת והלכתי למקום אחר, לא כך כתבת בי ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל, מיד תשש כוחו של יהושע ונשתכחו ממנו שלש מאות הלכות ונולדו לו שבע מאות ספיקות".

יש לומר הביאור בזה על פי הידוע כי משה רבינו נפטר בשבת בזמן המנחה, ומקור הדבר בזוהר הקדוש (פרשת תרומה קנו): "משה אסתלק מעלמא בהוא שעתא דצלותא דמנחה דשבת בשעתא דעת רצון אשתכח". נמצא לפי זה כי ביום הסתלקותו מן העולם הזה היו לו את כל אלף האורות שנסתלקו ממנו בחטא העגל.

הנה כי כן מה נפלאים הם דברי רב יהודה אמר רב: "בשעה שנפטר משה רבינו לגן עדן, אמר לו ליהושע שאל ממני כל ספיקות שיש לך". כי הן אמת שיהושע לא מש מתוך אהלו של משה, אולם הלא גם ממה נסתלקו אלף האורות בימי החול וחזרו אליו רק לשבת קודש, ואחרי השבת הם מסתלקים שוב. לכן ביום פטירתו בשבת כשחזרו אליו אלף האורות אמר ליהושע: "שאל ממני כל ספיקות שיש לך", כי אפילו הם יהיו מאלף האורות שנסתלקו, יוכל לגלות מאלף האורות שחזרו אליו בשבת.

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהרב הי"ו לרפואה השלימה של האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני שתחי'

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com

בחצי היום יתנו מחצית השקל... רבי יוחנן אמר על שעברו על עשרת הדברות לפיכך יתן כל אחד ואחד עשרה גרה שהוא מחצית השקל". פירוש, בפרשת כי תשא כתוב (שמות ל-ג): "עשרים גרה השקל מחצית השקל תרומה לה". נמצא לפי זה כי מחצית השקל היא עשרה גרה, כנגד מה שעברו ישראל בחטא העגל על עשרת הדברות.

לפי זה מבאר ה"שפת אמת" הטעם שתיקנו לקרוא פרשת שקלים בשבת, שהרי בחטא העגל איבד משה את אלף האורות שזכה להם בשעת מתן תורה, וכן ישראל איבדו את הכתרים שקיבלו בשעת מתן תורה, ובכל שבת הם חוזרים לקבל את האורות הללו. נמצא לפי זה כי שבת קודש היא תיקון נפלא לחטא העגל.

ויש להוסיף תבלין לבאר דברי רבי יוחנן, כי מחצית השקל שהוא עשרה גרה כנגד עשרת הדברות הוא כפרה על חטא העגל: "שעברו על עשרת הדברות", וצריך ביאור שהרי בחטא העגל שהיה עבודה זרה עברו רק על שני דברות הראשונים: "אנכי ה' אלקיך" "לא יהיה לך אלהים אחרים". ונראה לבאר הכוונה בזה על פי מה שהבאנו במאמר שעבר ביאור נפלא בשם הגה"ק רבי שלום מקאמיניקא זצ"ל, לבאר דברי האריז"ל הנ"ל שבחטא העגל נחסרו ממשה אלף האורות שקיבל בשעת מתן תורה.

וביאר הענין על פי מה שהביא ב"שפתי כהן" על התורה פרשת עקב (דברים טז-יז) חידוש גדול בענין שבירת הלוחות, המבוסס על מה ששינוי בגמרא (שבת קד.): "מ"ם וסמ"ך שבלוחות בנס היו עומדין". ופירש רש"י כי החקיקה של הכתב שבלוחות היתה מפולשת ונראית משני הצדדים, נמצא כי החלק הפנימי שבאות ס' ובאות ס' עמדו באוויר ולא היה להם במה להיאחז, אלא שבנס היו עומדים בלוחות. הנה כי כן זהו ביאור שבירת הלוחות, כי בחטא העגל פסק הנס ההוא וכל הממ"ן סתומות והסמכ"ן שבלוחות פרחו מן הלוחות.

לפי זה הראה הגה"ק מקאמיניקא דבר פלא, כי בעשרת הדברות יש בדיוק כ"ב ממ"ן סתומות וב' סמכ"ן שעולים בגימטריא אלף. וזהו סוד אלף אורות שהיו בתחילה למשה רבינו בשעת קבלת התורה, שהם כ"ב ממ"ן סתומות וב' סמכ"ן שעמדו בלוחות הראשונים בנס, אלא שבחטא העגל נחסרו ממנו אלף אורות הללו כשפרחו האותיות מהלוחות.

מעתה מבואר היטב מה שצוה הקב"ה להביא מחצית השקל שהוא עשרה גרה כנגד כל עשרת הדברות, שהרי בחטא העגל פרחו אלף אורות

משה רבינו שנפטר בשבת הציע ליהושע בן נון לפתור לו כל הספקות בתורה מאלף האורות שחזרו אליו יהושע בן נון נענש ששכח שלש מאות הלכות ונולדו לו שבע מאות ספקות כנגד אלף אורות שנסתלקו ממשה מדרש: "אדם אחד מאלף מצאתי זה משה" שאיבד אלף אורות בחטא העגל ונשאר בידו רק אחד מאלף שם: "ואשה בכל אלה לא מצאתי, אלו נשי דור המדבר" שלא השתתפו בעגל לומר "אלה אלהיך ישראל"

לו בעמדו לפניך על הר סיני, ושני לוחות אבנים הוריד בידו וכתוב בהם שמירת שבת". תפלת מנחה היא כנגד שבת שלעתיד לבוא, לכן מזכירים בה: "אתה אחד ושמוך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ", כמו שכתוב (זכריה יד-ט): "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד". ואז יהיו ישראל גוי אחד בארץ.

מעתה יאירו עינינו להבין מה שבחרו אנשי כנסת הגדולה לתקן רק בתפלת שחרית: "ישמח משה במתנת חלקו", כי התפלה בשחרית של שבת היא כנגד שבת מתן תורה שהיתה לפני חטא העגל, וכל העולם היה מתוקן בתכלית השלימות, משה רבינו היו לו כל אלף האורות שלו, כל ישראל היו להם האורות של שני הכתרים שקשרו מלאכי השרת לכל אחד מהם כשהקדימו נעשה לנשמע.

לכן דוקא בשחרית של שבת שכנגד שבת של מתן תורה, דבר בעתו מה טוב לתת שבח והודאה לה', שאנו זוכים בכל שבת לחזור לאותו מצב שהיינו בו בשבת של מתן תורה. אבל בתפלת ליל שבת שהיא כנגד שבת בראשית, שהיתה אחרי שחטא אדם הראשון ביום שישי ואיבד את כל מדרגותיו הגדולות, ועדיין היה לפני שבת מתן תורה שזכו משה וישראל לכל האורות, לכן לא תיקנו להזכיר דבר זה אף שלמעשה אנו מקבלים את האורות מערב שבת, ומאחר שכבר הזכרנו את זה בשחרית לשבת, שוב אין צורך להזכיר שנית בתפלת מנחה.

שבת שקלים תיקון לאלף האורות שנסתלקו בחטא העגל

בדרך זו במסילה נעלה להתבונן בדברי ה"שפת אמת" (פרשת ויקהל ופרשת שקלים שנת תרל"ב) שביאר הטעם שתיקנו לקרוא פרשת שקלים בשבת קודש, על פי הידוע כי מצות מחצית שקל היא כפרה על חטא העגל, כמבואר במדרש תנחומא (פרשת כי תשא סימן י): "מחצית השקל על שחטאו בשש שעות

תוספת קדושת שבת, וכיון שלוקחם משלו, הוא מחזיר לישראל אותם האורות שלקח מחלקם, ואלו האורות ניתנים לישראל בכל ערב שבת בסוד תוספת קדושת שבת".

והוסיף האריז"ל שצריך לכוון ענין זה בליל שבת, כשאנו אומרים לפני תפלת ערבית: "מזמור שיר ליום השבת", ובלשון קדש:

"כי הנה בכל ערב שבת מקבלים ישראל תוספת נשמה וקדושת שבת מאותם האורות שלקח משה מישראל כנזכר. וזהו שאמר מזמור שיר ליום השבת, כלומר ראוי לשורר ולזמר על יום השבת, לפי שאז מחזירין חלקו של משה, ועל ידי כן אנו לוקחים חלקינו של תוספת שבת כנזכר, כי מה שיש לנו תוספת קדושה בשבת, הוא מה שיש למשה בימי החול".

והנה ידוע כי עיקר התפלה בכל תפלה הוא תפלת העמידה, הנה כי כן צריך ביאור מה ראו חכמינו ז"ל לתקן דיבור שלם: "ישמח משה במתנת חלקו", על קבלתו של משה רבינו אלף האורות, ועל נתינת אורות הכתרים לישראל בכל שבת בסוד תוספת קדושת שבת, דוקא בתפלת שחרית של שבת, ולא תיקנו כן בתפלת ערבית של שבת.

תפלת שחרית כנגד שבת מתן תורה

חשבתי דרכי לבאר הענין בזה על פי מה שכתב ה"טור" (או"ח סימן רצב) הטעם שתיקנו חכמינו ז"ל ג' מיני תפלות בשבת קודש, "אתה קדשת" בליל שבת, "ישמח משה" ביום השבת, "אתה אחד" במנחה של שבת, כי הם מסודרים בסדר נכון כנגד ג' שבתות שיש בעולם. תפלת ליל שבת היא כנגד שבת בראשית, לכן מזכירים בה שבת בראשית: "אתה קדשת את יום השביעי לשמך תכלית מעשה שמים וארץ... וכן כתוב בתורתך, ויכולו השמים והארץ וכל צבאם".

תפלת שחרית היא כנגד שבת מתן תורה, לכן מזכירים בה מתן תורה: "כליל תפארת בראשו נתת

אחד ואחד מזרע ישראל יוכל לחזור וליקח האורות והכתרים שנחסרו מהם על ידי חטא העגל וכנ"ל, כי שבת הוא תיקון גדול על חטא העגל, כמאמר חכמינו ז"ל (שבת קיח:). כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, ואז משה מחזיר לכל אחד ואחד מישראל את חלקו".

נרחיב קצת בביאור דבריו הקדושים, על פי הידוע כי אחרי מתן תורה היה העולם מתוקן כאדם הראשון לפני החטא, אלא שבחטא העגל חזר העולם להתדרדר כפי שהיה אחרי חטא עץ הדעת, כמו ששינוי בגמרא (עבודה זרה ה.): "לא קיבלו ישראל את התורה אלא כדי שלא יהא מלאך המות שולט בהן, שנאמר (תהלים פב-1) אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כולכם, חבלתם מעשיכם (בחטא העגל), אכן כאדם תמותו".

וזהו שמתאר הכתוב הקדושה הגדולה של הלוחות הראשונים (שמות לב-1): "המכתב מכתב אלקים הוא חרות על הלוחות". ודרשו במדרש (שמו"ר מא-2): "רבי יהודה אומר, אל תקרי חרות אלא חירות מן גלויות. רבי נחמיה אומר חירות ממלאך המות, ורבותינו אומרים חירות מן היסורין". וידוע מה שאמרו (בי"ב טז.) הוא היצר הרע הוא מלאך המות, נמצא לפי זה כי אם היו ישראל זוכים ללוחות הראשונים לא היה היצר הרע שולט בהם.

אולם בחטא העגל שבר משה רבינו את הלוחות, ועל ידי זה חזרו היצר הרע וכל בני חבורתו מלאכיו הרעים להחטיא את ישראל, ונוצר החשש שמא ישלטו החיצונים באורות הגדולים של שני הכתרים שניתנו לישראל, לכן נטלם הקב"ה ברוב רחמיו מישראל ונתנם למשה רבינו שישמור עליהם בתורת פיקדון שלא ישלטו בהם החיצונים.

והנה ידוע כי שבת קודש היא תיקון לחטא העגל שהיה עבודה זרה, כמאמר הנזכר: "כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו", לכן אנו רואים כי בשבת המצב הוא מעין מה שהיה לפני חטא העגל שאין שליטה לחיצונים, כמבואר במאמר הזוהר הקדוש שנהגו לומר בליל שבת (פרשת תרומה קלה:): "בַּדְּ עֵייל שֶׁבְּתָא [כשנכנסת השבת] אֵיהִי אֲתִיחַדַּת וְאֲתַפְרְשֶׁת מִסְטָרָא אַחְרָא [השכינה הקדושה מתייחדת ונפרדת מהסטרא אחרא שהם כוחות הטומאה] וְכָל דִּינִין מִתְעַבְרִין מִיָּהּ" [וכל הדינים מסתלקים ממנה].

הנה כי כן מבאר ה"אוהב ישראל", כי מטעם זה מחזיר משה רבינו בכל שבת לישראל את האורות של הכתרים שניתנו לו בפיקדון, כי בשבת מצד גודל קדושתה אין חשש שישלטו בהם החיצונים,

**רבינו האריז"ל: "ישמח משה במתנת חלקו"
בכל שבת מחזיר הקב"ה למשה אלף האורות שאיבד בחטא העגל**

"כי עבד נאמן קראת לו". בכל שבת מחזיר משה לישראל את שני הכתרים שניטלו מהם בחטא העגל

**אוהב ישראל: "זיקהל משה את כל 'עדת בני ישראל'
משה הקהיל את כל העדיים שאיבדו ישראל בחטא העגל**

**שפת אמת: תיקנו לקרוא פרשת שקלים בשבת
שבה מחזיר משה לישראל שני הכתרים תיקון לחטא העגל**

על פי האמור וימתק להבין מה שפירש רש"י בפסוק (ויקרא א-א): "ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר". ופירש רש"י: "לאמר, צא ואמור להם דברי כבושים, בשבילכם הוא נדבר עמי, שכן מצינו שכל ל"ח שנה שהיו ישראל במדבר כמנודים מן המרגלים ואילך, לא נתייחד הדיבור עם משה, שנאמר (דברים ב-18) ויהי כאשר תמו כל אנשי המלחמה למות וידבר ה' אלי לאמר". ודקדק ה"חתם סופר" על מה שפירש רש"י: "צא ואמור להם דברי כבושים", שהם דברי תוכחה, ולכאורה אין כאן דברי תוכחה.

אך לפי האמור יש לומר כי היות שכתוב כאן "ויקרא" עם אל"ף זעירא, לרמז על אלף האורות שנחסרו ממשה רבינו בחטא העגל, לכן דוקא בפסוק זה רמז הקב"ה למשה שיאמר לישראל "דברי כבושים", תוכחה גמורה על שגרמו בחטא העגל לאבד ממשה אלף אורות, וראיה לדבר שהרי "בשבילכם הוא נדבר עמי", לכן כשאיבדו ישראל את הכתרים גרמו לכך שגם משה איבד את אלף האורות.

**הטעם שאומרים "ישמח משה"
בשחרית של שבת**

אמנם ראוי להתבונן מה שתיקנו חכמינו ז"ל אנשי כנסת הגדולה לומר רק בשחרית של שבת בתפלת העמידה: "ישמח משה במתנת חלקו, כי עבד נאמן קראת לו", אשר כפי המבואר מדברי האריז"ל הכוונה בזה על אלף האורות שמקבל משה בכל שבת, וכתוצאה מכך הוא מחזיר לישראל את הכתרים שניטלו מהם.

ובאמת בדברי האריז"ל ב"שער הכוונות" הנ"ל מבואר בפירושו, כי הן משה רבינו והן ישראל מקבלים את האורות שלהם כבר בערב שבת, הנה הדברים בלשון קדשו:

"והנה בכל ערב שבת בבוא ליל השבת, חוזר משה רבינו ע"ה לקחת אותם האורות של אלף חלקים שלו עצמם שנאבדו ממנו, ולוקחם בסוד

לכן שוב אין צורך שישמור עליהם משה כפי שהוא שומר עליהם בשבת ימי החול.

משה רבינו מקבל את אלף האורות בזכות ישראל

והנה כאשר נתבונן נראה שיש קשר בין אלף האורות שמקבל משה תחילה בכל ערב שבת, למה שהוא מחזיר לישראל את האורות של שני הכתרים. ונראה לבאר הענין בזה על פי מה שמצינו דברים נוראים על הקשר בין משה רבינו לכל נשמות ישראל, כמו שכתוב אחרי חטא העגל (שמות לב-2): "וידבר ה' אל משה לך רד כי שחת עמך". דרשו על כך בגמרא (ברכות לב:): "אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, משה רד מגדולתך, כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל, ועכשיו ישראל חטאו, אתה למה לי".

הביאור בזה כמו שכתוב (שמות יח-א): "וישמע יתרו את כל אשר עשה אלקים למשה ולישראל עמו" וגו'. ופירש רש"י בשם המכילתא: "למשה ולישראל, שקול משה כנגד כל ישראל". וביאר רבינו האריז"ל "שער הגלגולים" (הקדמה לד:): "כי היה כדוגמת אדם הראשון הכולל כל הנשמות".

הנה כי כן זהו ביאור דברי האריז"ל, כי בשעת מתן תורה בזכות שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, וזכה כל אחד מהם באורות של שני הכתרים, לכן זכה גם משה שורש נשמות ישראל באלף האורות. אולם אחרי שחטאו ישראל בעגל ואיבדו את שני הכתרים, אמר הקב"ה למשה שורש נשמות ישראל: "לך רד [רד מגדולתך] כי שיחת עמך", וגרמו בכך פגם גם בשורש, ועל ידי זה איבד משה את אלף האורות שניתנו לו.

לכן בכל שבת שהיא תיקון לחטא העגל, מקבל משה בסוד תוספת שבת בחזרה את אלף האורות שניטלו ממנו בחטא העגל, כדי שישכיל להבין מזה שהגיע הזמן להחזיר לישראל את הפיקדון שלהם שני הכתרים שניטלו מהם בחטא העגל. נמצא לפי זה כי שני הדברים קשורים זה בזה בקשר אמיץ בל ימוט.

השילוב של פרשת ויקהל עם שבת שקלים בכל שבת מחזיר הקב"ה למשה את אלף האורות והוא מחזיר לישראל את הכתרים שאיבדו בחטא העגל

"ויקהל משה את כל עדת" כל העדיים שקיבלו במתן תורה

לפי האמור מפרש ה"אוהב ישראל" כמין חומר מה שפתח הכתוב: "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" - "עדת" הוא מלשון "עדיים" שכתוב בפסוק: "וַיִּתְּנָצְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדֵימָהּ חוֹרֵב". וזהו פירוש הכתוב: "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל", אחרי חטא העגל הקהיל משה את כל הכתרים מישראל ולקחם לעצמו.

על כך בא משה רבינו להודיע לישראל, שאינו מחזיק הכתרים לעצמו כי אם בתורת פיקדון, ויש להם עצה להחזיר לעצמם הכתרים על ידי שמירת שבת: "ויאמר אליהם, אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם", כדי שתזכו להחזיר שני הכתרים כנגד נעשה ונשמע, "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה". כי בכל שבת אתם יכולים להחזיר את שני הכתרים.

בדרך אגב אנו למדים מתוך דברי ה"אוהב ישראל" ביאור נשגב, למה באמת מקבל משה רבינו בחזרה את כל אלף האורות שלו בשבת, וכתוצאה מכך הוא מחזיר בכל שבת לישראל את אורות הכתרים שהופקדו אצלו, הנה הדברים בלשון קדשו:

"וזהו שאמר, ויקהל משה את כל עדת בני ישראל, עד"ת הוא מלשון עֲדֵימָה. רצונו לומר התכשיטין, היינו שמשה הקהיל את כל העדי והקישוט שקיבלו ישראל מהר חורב, ועל ידי חטא העגל נסתלק מהם, והיה מתיירא משה שלא ישלטו בהם ידי זרים וחיצוניים וקליפות ח"ו, אשר על כן הקהיל משה את כל הניצוצות הקדושים לעצמו. ובאמת הוא רעיא מהימנא [כי] כשראה העת זמן שיוכלו ישראל לקבל הכתרים הני"ל, אז החזיר להם הכתרים בשמחה ובטוב לבב, ולא עיכב לעצמו משלהם כלום ומסתפק במה שיש לו. וזהו ישמח משה במתנת חלקו.

וזהו שאמר הכתוב, אלה הדברים גו' ששת ימים גו', היינו על ידי שתשמרו את השבת, אז כל

מגלה לנו רבינו האריז"ל כי כשם שזכו ישראל כשהקדימו נעשה לנשמע לקבל שני כתרים שהם אורות גדולים, כך זכה משה רבינו בשעת מתן תורה לקבל מהקב"ה אלף אורות נשגבים, אבל אחרי שחטאו ישראל בעגל וניטלו מהם שני הכתרים, איבד גם משה את אלף האורות שניתנו לו, ונשאר אצלו מכל אלף האורות רק אחד.

וזהו ביאור המסורה לכתוב בספר תורה בפסוק (ויקרא א-א): "ויקרא אל משה", א' של "ויקרא" אלף זעירא - אל"ף קטנה, לרמז שמתוך אֶלֶף האורות שהיו לו במתן תורה, נשאר לו אחרי חטא העגל רק אֶלֶף זעירא אחד מאלף. אולם מאחר שלא איבד אותם בחטאו אלא בחטא ישראל, לכן תמורת אלף האורות החסרים נותן לו הקב"ה בפיקדון את כל הכתרים שניטלו מישראל.

בדרך זו ממשיך האריז"ל בדבריו הקדושים, כי בכל שבת חוזר המצב להיות כמו שהיה בשעת מתן תורה לפני חטא העגל, כי בכניסת השבת זוכה משה רבינו לקחת בסוד תוספת קדושת שבת את כל אלף האורות שנאבדו ממנו בחטא העגל, וכיון שהוא מקבל בחזרה את אלף האורות שלו, הרי הוא מחזיר לישראל את כל הכתרים שניתנו לו בששת ימי החול תמורת האורות שנאבדו ממנו, ואלו הם האורות שניתנים לישראל בכל ערב שבת בסוד תוספת קדושת שבת.

על פי האמור מפרש האריז"ל בתפלת שחרית בשבת: "ישמח משה במתנת חלקו", משה שמח בשבת לקבל את מתנת חלקו, אלף האורות שנאבדו ממנו בחטא העגל, "כי עבד נאמן קראת לו", משה הוא עבד נאמן כמו שכתוב (במדבר יב-ז): "בכל ביתי נאמן הוא", המחזיר לישראל בכל שבת הפיקדון שנתן לו הקב"ה לשמור על שני הכתרים שניטלו מישראל. ומבאר מהי מתנת חלקו שמחזירים לו בשבת, "כליל תפארת בראשו נתת בעמדו לפניך על הר סיני", אלף האורות שקיבל במתן תורה ונאבדו ממנו הוא חוזר ומקבלם בשבת במתנה. אלו תוכן דבריו הקדושים.

לקראת שבת קודש הבאה עלינו לטובה הנקראת "שבת שקלים", דבר בעתו מה טוב לשלב את פרשת השבוע פרשת ויקהל עם הקריאה של מצות "מחצית השקל" בפרשת כי תשא, שאנו קוראים בשבת שמברכים בה את חודש אדר ב', זכר למה ששינינו במשנה (שקלים ב): "באחד באדר משמייעין על השקלים". פירוש, באחד באדר בית דין מכריזים שכל אחד יתרום מחצית השקל לקופת הקרבנות, כדי שכל אחד יהיה לו חלק בקרבנות הציבור החדשים שמתחילים לקנות בכל שנה בראש חודש ניסן.

פתח דברינו יאיר בדברות קדשו של הרה"ק מאפטא זי"ע ב"אוהב ישראל", שעמד בדברי קדשו על מה שפתח הכתוב את פרשתו במצות השבת (שמות לה-א): "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם, אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה".

ה"אוהב ישראל" מאיר את עינינו לפרש פסוקים אלו, על פי הקדמה יקרה במשנתו הטהורה של רבינו האריז"ל ב"שער הכונות" (ענין מזמור שיר ליום השבת דף סו טור א), והיות שדברי האריז"ל הם יסוד נשגב שכל הספרים הקדושים משתעשעים בו הפותח לנו שערי אורה בענין קדושת השבת, ראינו להרחיב בהם קצת בדרך השווה לכל נפש.

אלף אורות למשה רבינו מול שני הכתרים לישראל

נקדים מה ששינינו בגמרא (שבת פח): "דרש רבי סימאי, בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו ששים ריבוא של מלאכי השרת, לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני כתרים, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע, וכיון שחטאו ישראל ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי חבלה ופירקום, שנאמר (שמות לג-ו) וַיִּתְּנָצְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדֵימָהּ חוֹרֵב... וכולן זכה משה ונטלן, דסמיך ליה (שם ז) ומשה יקח את האהל".

שעה נוספת שחלפה ואיננה, הרי הוא מבשר בשמחה על התקרבותנו אל הגאולה השלמה בשעה נוספת!

השעון הזה כולו מלא שמחה! וכל חכם ירא ה' המתקרב אל הקדושה הפנימית שהטביע בו הצדיק, הרי הוא מתמלא שמחה וצהלה, מעין שמחת עולם התיקון של לעתיד לבוא! - כיצד ניתן לישון עם שעון שכזה, המנגן לו בזמרה בכל שעה ושעה, שהנה מתקרבים אנו בעוד שעה אל השמחה הגדולה שלעתיד לבוא?!

[כמ"ש בספרים הקדושים, שהשפעת הצדיק וקדושתו עושה רושם גם בחפציו, כדוגמת 'חמורו של רבי פנחס בן יאיר' (ירושלמי דמאי פ"א ה"ג), ובביתו של הרבי הקדוש מלובלין, בבתי גוואי דידיה פנימה, כבר היה עולם התיקון. כנודע מצדיקים קדושי עליון שזכו לאור דלעתיד לבוא, על דרך שאמרו בפ"ק דבבא בתרא (טז): "הטעימן הקב"ה בעולם הזה מעין העולם הבא".

וכענין שמסופר על הרה"ק רמ"מ מוויטבסק זצוק"ל, שפעם תקע איש אחד בעיר טבריה ת"ו בשופר גדול, ויצא הקול שהנה נשמע שופרו של משיח בעיר. - אך בהגיע השמועה

לאוזני הצדיק, פתח את חלון חדרו, והריח את האוויר שבחוץ, ופסק שעדיין אין זה רוחו של מלך המשיח, שהרי נאמר בו (ישעיה יא, ג) "הריחו ביראת ד'!" ועדיין אין מריחים בעולם את יראת ה'...

ופירשו הצדיקים שלאחריו, מדוע נצרך אותו צדיק קדוש עליון לקום ממקומו ולהריח את ריח האוויר שבחוץ, לבדוק מה מריח בעולם, ותסגי ליה בריח האוויר שבביתו ובחדרו. - אלא שבתוככי ביתו פנימה, כבר היה מעין זמן דלעתיד לבוא, שם בקודש פנימה הריחו ביראת ה' תמיד!]

טיב לקח מוסר נוסף נוכל להפיק ממעשה נאה זה, שעל כל דבר שבעולם ניתן להסתכל בשתי פנים. מצד אחד אפשר להסתכל בשליה, בחצי הכוס הריקה, ולראות כמה שחור ועצוב המצב... אך מאידך ניתן גם להסתכל בו בחיוב, לראות במעלה ולא בחסרון! - באותה עת שהשעון האחד בוכה ומתעצב על שעה שהלכה, הרי השעון האחר כנגדו שמח וצוה על התקרבותנו לקראת הגאולה השלמה, במהרה בימינו אמן.

[מתוך שיחה על הסתכלות חיובית - פרסיות, קובץ 1-131203]

ר' איד!
נכון שתמיד הוצת לספר בכל שבת לילדים שלך
סיפור שקשור לפרשת השבוע, עם טיב הלקח הנלמד ממנה ???
עכשיו הגיע חזון המיוחל שתוכל לממש את הרצונות שלך
ותוכל להכניס ולהשריש בילדים שלך
תורה ועבודה ויראת שמים עם מידות טובות !!!

סדר
טיב המעשיות
הקדושה בילדים

מחזורת חידושי
ד"ר שמואל
אריה שמואלוביץ
המחבר והמאייר

ניתן להשיג בחנויות ספרים הפופולריות
הפצה ראשית, פריס הספרים בהנהלת הרב יצחק פרידמן 03-8194114

ולהביא את השמחה ללבבות נשברים. הוא החזיק בביתו 'גמ"ח' גדול, אשר גם באמצעותו שמח תמיד לעזור ולתמוך בבני ישראל, להעמידם על רגלם בכל הנצרך להם.

בשכונת 'בתי אונגאריין' העתיקה, התגורר בזמנו בחור רווק זקן ומסכן, הוא היה אדם שבור ורצוף, ובנוסף לכל זאת היה חולה בכמה מיני תחלואות רח"ל, והוא התקשה מאוד בהליכתו. - זמן הליכתו מביתו ועד בית הכנסת המקומי, מרחק של כמה דקות בודדות, נמשך אצלו בערך כמחצית השעה! - וגם בזו ההליכה הקשה היה צריך טעד לתמוך, מאחר שהתקשה להגיע בכוחות עצמו לבית המדרש. כאן באותו בחור מסכן מצא לו ר' חיים כר נרחב לעבודת החסד, הוא הקדיש הרבה מזמנו לסעוד את אותו בחור בחוליו, לשמחו ולעודדו, ואף היה יוצא ללוות אותו ולסייעו בדרכו לתפילה בבית הכנסת, ובהחזרתו לביתו לאחר התפילה.

היה זה מראה נפוץ בין בנייניה הישנים והנעמים של שכונת בתי אונגאריין הטהורה, כשהלכו להם יחדיו, מצד אחד ר' חיים הצדיק בשמחת לבו עוסק בחסד ממוש חיוו, מחזק ומעודד, ומן הצד שני נתמך בידו אותו בחור מדוכדך,

עם כל ה'פעקיל' [חבילה] הקשה הרובצת על כתפיו ועל לבבו השבור, ור' חיים מתהלך עמו במתינות הלוח לבית הכנסת וחזור לביתו, ונדמה באותה דרך כמי שאין לו בעולמו אלא את 'חבירו' הבחור דגן...

מי שראה והתבונן בתפילתו של ר' חיים, ראה דמות של איש ירושלים תלמיד חכם וכן עליה, העובד את השם יתברך בכל לב ובשמחה תמיד!

כמו כן זכורני את השתתפותו בשמחת ה'בר מצוה' שלי, בתור חברותא וידיד נאמן בלב ונפש לבית אבי, השתתף עמו בשמחה רבה כדרכו. כדורון דרשה העניק לי אז את הספר 'חרדים', להגה"צ עיר וקדיש מו"ה אלעזר אזכרי זצוק"ל. ובפתח הספר כתב בשמחה את ההקדשה: "שיזכה אותך השם יתברך לעלות במעלות התורה והיראה מעלה מעלה". - כך היה ממציא תמיד לעצמו דרכים ואופנים לשרת את קונו בשמחה, ולהעלות נחת רוח ליוצרו בשמחה ובטוב לבב.

כך היו נראים אנשי ירושלים קדושים וטהורים בדור שלפנינו, אשריהם ואשרי חלקם בזה ובבא!

[ספר "טיב השמחה - הקדמה]

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

ניתן להנציח את העלון לשפתות, לברכה והצלחה או ליארצייט

לקבלת העלון בפניל (דוא"ל) טא לשלוח לפניל הפצו"ב

משנכנס אדר מרבין בשמחה!

"אמר רבא, מדיחב איניש לבסומי בפוריא, עד ולא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי"
(פבליזין פ"ק דף ו.)

בספה"ק ישמח ישראל (ר"ח אדר אות ב) מפרש על פי דברי רבינו יונה ז"ל (ברכות לא: בדפי ה"ה"ף), בדין חתיכה של איסור שנפלה בדבש, שאין הדבש אסור ואפילו כשנימוחה חתיכת האיסור והתרסקה לה אל תוך הדבש, והרי הדבש כולו מותר באכילה.

ואף דקיימא לן בכל דוכתא, שבאם נימוח האיסור בתערובת, כל התערובת כולה אסורה. - דין הדבש שונה מכל שאר המאכלים, בהיות שטבעו וכוחו להחזיר ולהפוך את כל מה שנתערב ונימוח בתוכו לדבש, ולכן אנו דנים את כל התערובת יחדיו כדבש, והכל מותר באכילה, ע"ש.

על פי חידושו של רבינו יונה מפרש הישמח ישראל, שאותו יסוד אמור גם בענין ה'זמן', ישנם זמנים טובים ומשובחים שטבעם ואופיים כטבעו של דבש, שכל המכניס עצמו ונימוח בתוכם, הרי כח הזמן הטוב גופא להפך בו כל חלק רע לטוב כמוהו, ולזכות לימי משתה ושמחה של מצוה.

היינו דאמר רבא: "חייב אדם לבסומי בפוריא", אף כי בכל ימות השנה אין זה ראוי ולא יאות לנפש ישראל, מחמת שמעורב בתוכו גם חלק הרע. מכל מקום חודש אדר שאני, לפי שהוא זמן שכולו טוב, וטבעו של כטבע הדבש המברר את הרע ומהפכו לטוב, ובשמחתו אל יתערב זר, עד שיימצא כולו טוב.

בנתיב דרכו ממשיך הישמח ישראל, ומפרש מ"ש (תענית ט"ז): בדין ריבוי השמחה שבחודש אדר: "בר ישראל דאית ליה דינא בהדי נכרי, לישתמיט מיניה באב דריע מזליה, ולימצו נפשיה באדר דבריא מזליה". - ידוע שעיקר חולי הגוף והנפש, בא מחמת חוסר האיזון שבין ארבע יסודות האדם. למשל, כשחום הגוף עולה, אות הוא שיסוד כח האש התגבר, ושישב את מערכת איזון הכוחות והיסודות. וכן שאר כל המחלות נובעות משינוי הסדרים והאיזון הנכון שבחוקי הבריאה וטבעי האדם. - אך כשממהר לרפא את עצמו, ולחזור לסדר גופו ונפשו איתן על מקומם כמנהגם הנכון, חוזר לבריאותו, והרי הוא בריא ושלם. וזה כח חודש אדר [אני' ד' ר'ופאך], שנתהפך הכל לטוב, וממילא בריא מזליה, אמן.

אחר הסתלקות מון החוזה הקדוש מלובלין צוק"ל לעולם שכולו טוב, חילקו את חפצי ירושתו בין צאצאיו. בחלקו של בנו הרה"ק רבי יוסף טורשינער צוק"ל, עלו כמה כלים וחפצים שהשתמש בהם אביו הקדוש. ביניהם ירש רבי יוס'ל את 'שעון הקיר' הגדול והנאה, שתלה על קיר חדרו של החוזה, ארגו לכללים, וגארטיל מהודר.

והנה בדרך נסיעתו לביתו נאווה קודש בטורטשין, השתנה לפתע מזו האוויר, עד שנעשה קשה מאוד להולכי דרכים, גשמי זלעפות נתכו ארצה ללא הרף, כשהם מותירים אחריהם בוץ וטיט ורפש בכל מקום. כמה ימים טובים הוכרח רבי יוסף הצדיק לשהות בפונדק דרכים, ולהמתין עד שתחלוף הסערה.

עם שוך השלגים והגשמים, לאחר שחלפה הסערה, חפץ

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

'ובטובו הגדול תמיד לא

חסר לנו'

"אתה מכיר עני הגון על מנת למסור לו עבורי 200 ₪ לכבוד שבת?"

"אני מכיר בהחלט אדם כזה!!!"

לקחתי את הכסף ולקראת שבת התקשרתי לניקק ועדכנתי אותו על השטר שיש לי עבורו...

הוא שמח מאוד בפרט שהוא היה לקראת קניות לשבת וסיכם איתי שיהיה בקשר בהמשך היום להפגש ולאסוף את המזון...

מדובר באדם בעל אמונה ושמחת חיים... תמיד שופע בדיחות וחידושים ומשמח את סביבתו בטוב טעם ודעת...

הוא עובד למחיתו ולכלכלת ביתו, אך מאיך התברך במשפחה גדולה וברוכה ואין הקומץ משיבע את הארי... מכיוון שכך פורש את ידו לאסוף מצרכים לביתו אך גם זאת עושה בבושה ובחן מיוחד ורק מאנשים שמכיר בהם שיש ביכולתם לעזור...

השעה הייתה כמעט שלוש בצהריים כאשר הגיע אלי לאסוף את הכסף מחוייך כתמיד ובפני צדוד ברכות הנורות זו אחר זו...

כאשר סיים לבדך סיפר לי סיפור השגחה נורא שאירע לו אך שעה קודם לפגישתו עימי וכך סיפר: "עברתי בדרכי ליד המכולת השכונתית, ראיתי שם את בעל המכולת ליד ארגזי החלות שתמיד נותן לי בשמחה-שאלתי אם אוכל לקחת כמה חלות לשבת עבור בני ביתי-הוא ענה שכן אך זיהיתי בפניו שזה לא בלב שלם חשבתי."

מכיוון שכך הרגשתי שאינני מסוגל לקחת משהו שלא ניתן בלב שלם והחזרתי את החלות למקומם ויצאתי מהמקום למרות שמחוגי השעון הראו כבר על השעה שתיים בצהריים החלטתי שה' יזמן לי חלות עם חיין!!!

משם עליתי מדרגות לכיוון המקווה כאשר בדרך חציתי ליד מעדניה למכירת סלטים ומעדנים לשבת. לפתע עצר אותי יהודי חם ושאלני: "כבר יש לך חלות לכבוד שבת קודש?"

השבתי: "לאו"

הוא התמלא בשמחה וביקש כי אקח חלות לכבוד שבת... היו אלו חלות יקרות ומשובחות ביותר. חסתי על מזונו ולקחתי רק ארבעה חלות, והנה הוא ניצב עלי וייקח שניים חלות נוספות ויתחבן באמתחתי ומבקש קח עוד כאלו הייתי אני עושה לו טובה והוסיף עוד מספר לחמניות ועוד כמה עוגות כדי ה' הטובה עלי וישלחני בשפע סלים בידי עד בלי די...

הלכתי ממנו בהרגשה כה נפלאה ובלב טוב ושמח על ההרגשה הטובה שנתן לי ה' את צורכי השבת... ועתה המשיך לספר שהוא עמד במכולת לקנות את שאר המוצרים אך הפרוטה אינה מצויה בכיסו ומקבל ממני את הטלפון שיש לי עבורו סך 200 שקלים לצורכי שבת!!!

כמה תודה ושמחה צריך להודות לה' על אשר דואג לכל ברואי בתו ובחסד וברחמים!!!

בעל המעשה:כה.

הפענוי לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
מוזמן לשלוח אל ר' שפחה סטואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

הצדיק לצאת להמשך דרכו. אך כשניגש אל הפונדקאי להסדר התשלום, תבע הלה סך מכובד עבור כל ימי שהייתו בפונדק. באותה שעה לא היה בידי של רבי יוס'ל, שנודע כעני מרוד, די מעות לתשלום החוב. לפיכך הציע לבעל הפונדק, שיבחר לעצמו דבר אחד

מחפצי ירושת אביו הקדוש שהיו עמו. בהטעימו לפניו, שאלו הם חפצים יקרי ערך, בהיותם בירושה בידו מאביו הקדוש, רבם ומאורם של ישראל.

משנפתחה המזודה צדה עינו של הפונדקאי את השעון הגדול והיקר, ומתוך כל חפצי הירושה בחר לו את שעון הקיר המפואר ומתור חובו.

רבי יוסף הצדיק המשיך בדרכו טורטשינה, והפונדקאי תלה את השעון המהודר על אחד הקירות בחדרי הבית, ונהנה לקול צלצולי מנגינתו. - היה זה שעון ענק ויפה, המצלצל מדי שעה בשעה במנגינה ערבה.

חלפה תקופה, והנה הגיע אל אותה אכסניה הרה"ק הרבי ר' בער הס"ק מראדושיץ צוק"ל, מגדולי תלמידיו של החוזה. - ונטה בדרכו ללינת לילה באותו פונדק דרכים.

החדר שהציע בעל הפונדק לראדשיצער, היה בדיק במקום שתלה שעון הקיר מירושת קדשו של רבו החוזה ז"ע. - אך הראדשיצער לא הכירו, ולא ידע מאומה אודות מקורו של שעון זה, המורה לפניו את השעה בכל עת שהייתו במלון.

והנה אתא ערב וגם לילה, והצדיק לא היה מסוגל לישון כל אותו לילה ולא כלום, הוא התהלך בחדרו אנה ואנה בדביקות והתלהבות גדולה, והשינה ממנו והלאה...

למחרת עם שחר, חקר את בעל הבית לטיבו של אותו שעון, וכיצד הגיע לידי. סיפר המוכסן דברים כהווייתו, שלפני תקופה התארח כאן הטורשינער בנו של החוזה הקדוש, ובהיות שלא היה בידי תשלום שילם לו בשעון יפה זה, שהיה תחת ידו מירושת אביו הקדוש.

כששמע זאת הראדשיצער התמלא שמחה גדולה, ואמר, עתה מבין אני מדוע הלהיב אותי כל כך 'שעון קיר' זה כל הלילה, ולא הניח לי לישון כלום. שכן טיב זה השעון שונה בתכלית מכל שאר השעונים, כל שאר השעונים מנגנים לנו מדי שעה ניגון נוגה ועצוב, המבשרים על עוד שעה שחלפה ואיננו... (מכריזים הם לפני אתם להזכיר לו את יום המיתה (ברכות ה...)) ומעוררים לפני לתקן את דרכי ולפשפש במעשיו, על דרך ששינוי בפרקי אבות (פ"ד מכ"ב) "הילודים למוות". - נגינתו של השעון נוקבת ומבכה בפני האדם המבין, ראה גם ראה היא העברת את השעה האחרונה, שחלפה לה זה עתה!!!

[כדוגמת כמה שעונים עתיקים, שבמקום מספרים או אותיות א"ב, היו חורטים על הלוח את הפסוק: "מי'ניו' כ'צ'לי ע'וי'בו'י" ("ע"פ תהלים קמ"ד), שיש בו י"ב אותיות כנודע, כדי להזכיר את יום המיתה].

שונה הוא בתכלית טבעו ואופיו של שעון קדוש וטהור זה, הסביר הראדשיצער, במקום להודיע ולאכזב על

טיב הלכה

נכתב ע"י הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

ארבע פרשיות

א. חכמינו ז"ל תקנו לקרות ארבע פרשיות בשנה מר"ח אדר עד ר"ח ניסן לזכרון ד' דברים.

פרשה ראשונה היא פרשת שקלים, וקורין אותה לזכרון מצות מחצית השקל שנתחייבו ישראל ליתן לתרומת הלשכה בכל שנה עבור קרבן התמיד.

פרשה שנייה היא פרשת זכור, וקורין אותה כדי לזכור מעשה עמלק, וזמן קריאתה בשבת שלפני פורים, כדי לסמוך הקריאה למעשה המן שהיה מזרע עמלק, וכדי להקדים זכירת מחות עמלק לעשייתה, וכדכתיב "והימים האלה נזכרים ונעשים".

פרשה שלישית היא פרשת פרה אדומה, וקורין אותה בשבת שקודם פרשת החודש, שכן היה במדבר שריפת הפרה סמוך לניסן, כדי להזות בה את ישראל באפר החטאת מיד אחר הקמת המשכן, כדי שיהיו טהורים ויכלו לעשות הפסח בזמנו, ולכן קורין פרשה זו בכל שנה, להתפלל לפניו יתברך שגם עלינו יזרוק מים טהורים במהרה.

פרשה רביעית היא פרשת דחויש, וקורין אותה בשבת הסמוך לר"ח ניסן, כדי לקדש חודש ניסן, ודכתיב "החודש הזה לכם ראש חדשים", ומ"מ אין זה עיקר הקידוש, אלא עיקר הקידוש הוא בעת ראית הלבנה שמקדשין אותו ב", וקריאה זאת אינה אלא מדרבנן (מ"ב ריש ט"ו תיפ"ח).

ב. בעת קריאת ד' פרשיות ישמע הקורא כל תיבה ותיבה מתוך החומש בפנים, כדי שלא יפנה מחשבתו לבטלה ח"ו (סוטה"ע שער המפקד פ"ב).

ג. אם אירע שלא קראו הפרשה מענינו של יום אין לה תשלומין לשבת הבאה (מ"ב ט"ז סק"ג). וי"א שפרשת פרה יש לה תשלומין בשבת הבאה שהיא פרשת החודש, ולאחר קריאת פרשת השבוע יקראו בספר אחר פרשת פרה עם ברכה לפניה ולאחריה, ואח"כ יקראו בספר שלישי פרשת החודש, ויאמרו ההפטרות של פרשת החודש (שבת"ה ד"ו ט"א).

ד. אם שכחו לקרות אחד מן הארבע פרשיות, וזכרו אחר שכבר אפרו ההפטרות של סדר השבוע בברכותיה, מוציאין ס"ת וקורין בו הפרשה בברכה לפניה ולאחריה, ויאמרו קדיש אח"כ, ומפטירין בלא ברכה לפניה ולאחריה. ואם נזכרו באמצע הברכה שלפני ההפטרות לאחר שכבר אמרו השם של תולת הברכה, ימורו את הברכה ויאמרו קצת פסוקים מהפטרות השבוע [כדי שתהיה לברכה מקום לחול] בלא ברכה אחריה, ויצאו ס"ת וקורין בו לאחד מענינו של יום, ואחר ברכה אחרונה יאמרו קדיש, ויקרא הפטרה בלא ברכה לפניה, אבל הברכות שלאחריה מברך. ואם נזכרו מיד אחר שבידך ברכה אחרונה על התורה, ויצאו ס"ת אחרת ומניחין אותה אצל הראשונה, ויאמרו קדיש, ואח"כ קורין

טיב התחזקות

הקדים שקליהם לשקליו

פְּלִסְיָה לְהַקְדִּים לְפִלְסָה צַד וּבִזְוָה

אמרו בגמרא, במסכת מגילה (ע"ג), "אמר ריש לקיש, גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם, שעתידי המן לשקול שקלים על ישראל, לפיכך הקדים שקליהו לשקליו, והיינו דתנן (במשנה הראשונה במסכת שקלים), באחד באדר משמיעין על השקלים".

מתוך דברי הגמרא אנו למדים, כי מצוות מחצית השקל הייתה בעצם הכנה והקדמה להיות תריס ומגן נגד עצת הזדון של המן האגגי, שבקש להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן, והפלא הוא, שכשחשפו ותמנה את מספר השנים שחלפו למן העת שנצטוו ישראל במצווה זו, ועד תקופת מלכות אחשוורוש, נראה כי היה זה תקופה של קרוב לאלף שנים.

לכו חזו מפעלות אלוקים, ומכאן אנו נוכחים לראות בפלאי תמים דעים, שכבר כאלף שנה מקודם שקם המן הרישע ובקש ללכות את כרם בית ישראל, כבר הכין הקב"ה תרף ומזור למכה הגדולה שבקש אותו איש צד ואיב להמיט על ישראל, והיות שמחשבת המן הרשע לגזור את גזרותיו הייתה על ידי שישקול עשרת אלפים כיכר כסף, לפיכך הקדים הקב"ה רפואה למכתו שלזוה, ויבואו שקלי ישראל בתרומת הקודש וידחו את כיכרי הכסף של אותו רשע.

זהו מה שאמר הפייטן ביוצר לשבת שקלים: "שְׁרִיגֵי יְדֵי שְׁעִירי טָרַם עָמֵד. סְקָרָתָּ בְּי לְמַקְשֵׁי וְלִצְנֵי יַעֲמֵד. עֲצָתָּ זֶה לָזֶה שְׁמַע עָמֵד. עֲתֵד שְׁקָלִים מְרֵאשׁ חוֹדֶשׁ לְלַמֵּד. פְּרָשָׁה זֹאת לְהַגִּיתָ בְּקֶזֶז זֶה. פְּלִסְיָה לְהַקְדִּים לְפִלְסָה צַד וּבִזְוָה".

הקב"ה מקדים לישראל את הרפואה למכה

הגמרא (ע"ג) אומרת כי זהו הנהגת הקב"ה עם בני ישראל, שאפילו כאשר גדלו ועוותוהם של ישראל וכבדו מנשוא, עד שצריך להענישם על כך, מכל מקום אין הקב"ה מעניש את ישראל עד שמקודם הכין רפואה למכתם.

מדייקת זאת הגמרא מן הכתוב במגילה (א"ג), "אֲחֹר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גִדַּל הַמֶּלֶךְ אֶחְשָׁוְרוֹשׁ אֶת הַמֶּלֶךְ וְאֶת הַמִּדְרָגָה הָאֲגָגִי וַיִּשְׁאָהוּ וַיִּשֶׂם אֶת פְּסָאוֹ מֵעַל פֶּל הַיְשָׁרִים אֲשֶׁר אָתוֹ", ויש להבין המכוון במאמר 'אחר הדברים האלה', איזה דברים היו מקודם שרק אחריהם גידל המלך את המן? אלא אמר רבא, שכוננת הכתוב לומר שקודם כל הכין הקב"ה את הרפואה למכתו של המן, ורק אחר הדבר הזה התחיל המלך לגדל את המן.

בכך מחולקת הנהגת הקב"ה עם בניו רחומיו - ישראל, לבין הנהגתו עם שאר אומות העולם וגויי הארץ, דהנה הנביא הושיע אומר (א"ג), "כִּי יִשְׁרָאֵל וְיִגְדַּל וְיִגְדַּל עוֹלָם אֶפְרַיִם", וכלומר, שקודם כל הכין הקב"ה את הרפואה לישראל, ורק אחר כך יכולים להיענש בעוונותיהם. אבל באומות העולם כתיב בהנביא ישעיה (ט"ו), "וַיִּנְחַן אֶת הָאֹת מִצְרַיִם בְּיַד יְהוָה", דהיינו, שראשית לכל מנגפים אותם ומשיתים עליהם עונשים וחולאים, ורק אחר שכבר באו עליהם העונשים והמכות, אז מבקשים אחר הרפואה, קודם 'נגוף' ולאחר מכן 'רפוא'.

צריך אמונה שהרפואה מוכנה

היוצא לנו מזה, כי בכל מצב שבו ימצא האדם, ואפילו שרואה כי כלתה אליו הרעה ובאו עליו יסורים וחוליים, עליו להתחזק באמונה הטהורה ויידע נאמנה שלא היה באפשרי למכה שתבוא עליו אלא אם כן כבר הוכן לזה רפואה מבעוד מועד, ועל ידי אמונה זו יזכה להמשיך עליו את הישועה ולגלותה. לפנינו סיפור נפלא ממנו רואים אנו את זה העניין.

מעשה היה במרוך הבעש"ט הק', עוד בטרם הפציע אורו הבהיר בעולם, שהיה דרכו לילך ביערות ולהתרחק מהמון העיר ושאוונה בכדי שיוכל לעבוד את הש"ת באין מפריע, פעם אחת העמיק הבעש"ט במעבה ביער יחד עם תלמידו המובהק רבי וואלף קיצעס ז"ע, כשלתפעת תקף את רבי וואלף צימאון נורא ולא היה להם שום מקור מים חיים בקרבת מקום, בצד לו פנה התלמיד לרבו ושח לו את צערו שהוא מרגיש שאינו יכול לשאת את צימאון.

הבעש"ט הק' שהאזין לקול צערו, פנה אליו במאור פנים והרעף עליו טללי אמונה ובטחון להחיות את נפשו, ואמר לו: עד לך בני יקירי! וחרוט אמת זה על לוח לבך, כי כבר מעת שברא הקב"ה את עולמו, היה גלוי לפניו וידוע הרגע הזה שאנו עומדים בו, וכבר צפה שבימים זה ובשעה הזאת ינקלע שנינו בעומק היער בצימאון גדול ונורא, וכבר מאז הכין הקב"ה גם את הרפואה למכה זאת, ומראשית הבריאה הוכן שיהיה לנו מים להציל את נפשותינו מרדת שחת ולחיותנו כהיום הזה.

כך המשיכו בדרכם כאשר הוא מאמין באמונה שלמה בדברי רבו, אבל כאשר עבר זמן מה והרגיש כי הצמא גובר בו ואינו נוטן מנות, פנה שוב רבי זאב וואלף קיצעס לרבו, באמרו לו, אנא רבי, יותר אין בכוחי לעמוד בצמא, כי אני מרגיש אפסית הכוחות ממש. וכך נשנה הדבר כמה פעמים, כשבכל פעם הבעש"ט הק' חוזר ומחזק את תלמידו בנספי נוחם של אמונה, ובמדה גדושה של מדת הבטחון בהש"ת.

כעבור איזה זמן פנה רבי וואלף אל הבעש"ט ואמר, רבי! מרגיש אני בליבי כי שהגעתי לשלמות האמונה בהש"ת, שהוא בוודאי כבר הכין והזמין לנו מראשית הבריאה דרך לחיותנו כהיום הזה. ויהי טרם כילה לרבו את דברו, ולנגד עיניהם הולך מרחוק ובא איש נכרי וכדו על שכמו, וכאשר הגיע בסמוך אליהם פנו אליו בבקשה, הגמיענו נא מעט מים מדרך, והוא מענהו בפיו, בודאי! בשמחה גדולה! שתו נא והרוו את צמאתכם כאוות נפשכם...

לשאלת רבי וואלף קיצעס את הנכרי, מאין באת ולאן אתה הולך, ומה מעשיך כאן ביער הנורא הזה, סיפר להם הנכרי במעשה שהיה כך היה: זה כבר זמן חמנים טובא שאני משרת את אדוני הפריץ באננות ובמסירות, כך שאיני יודע מה היה לו לאדוני שנתקף היום בשיגעון גדול, והיום בבוקר ציווה לי למלא כד מים ולשאתו עד לעובי היער, שם אסוב על עקבי לחזור אל ארמונו. לא נותרה לי ברירה אלא למלא אחר דבריו, אך תוך כדי ההליכה איבדתי את דרכי וזה לי כבר כמה שעות שאני מסתובב כאן ביער מבלי לדעת להיכן לפנות, רק עתה הצלחתי לעלות על דרך המלך והנה אני פוגש אתכם...

טיב הקהילה

נסד

פר' ויקהל
כ"ה אדר א' תשע"ט
גליון 450

לפי אומק
יהושלים

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הדר"ג 5:01
מוצש"ק 6:13
ר"ת 6:55

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוזק"ש א' 8:13
סוזק"ש ב' 8:56
סוד"ת א' 9:26
סוד"ת ב' 9:54

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו הרבנו הרה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

מברכים אדר השני | ר"ח בימים חמישי שישי
המולד: יום רביעי | שעה: 12:41 | 16 חלקים

טיב הפרשה

שבת שקלים |

ההסתר ותכליתו

תמה הינו נמצא בהסתר, ואין ערוך להשכר העצום הראוי לו למי שעובד את בוראו מתוך הסתר, וזהו תכלית העבודה להשי"ת בזה העולם.

דהנה שונה זה העולם מכל העולמות שלמעלה ממנו, כי כל העולמות הם מלאים מ'אורות עליונים', ועל כן לא שייך בהם ענין הבחירה, אי אפשר לשום יצור שבאלו העולמות להמרות את רצון בוראם, ואין להם ג"כ רצון לזה, להיפך משתוקקים המלאכים והשרפים שבהם רק לעשות רצון קונם, ועל כן על אף שיש לו להקב"ה נחת רוח מעבודתם, בכל זאת אין כל זאת מגעת לעבודת האדם השווה בעולם הזה, עולם שבו העלים הקב"ה את אורו, ובנוסף לכך שתל בלבות בני האדם 'יצר הרע' וכל זה עשה הקב"ה כדי שתהיה ביכולת האדם להרבות כבודו, כי עולם לעין זה זורש מהאדם המצווה על התורה ביטול וכפיה לרצון העליון, ובוה שאדם מכניע עצמו בזה ממשיך את ממשלתו יתברך במקומות שאינו ניכר, ומעיד בכך גם שם על מציאות הבורא, ועל הצורך לקבל עולו, ונמצא שבבחינת מה ממליך הוא את בוראו על זה העולם, וזהו הנחת רוח שיש להקב"ה מעבודת האדם בזה העולם, ועל כן נקרא זה העולם 'עולם המלכות', כי תכלית זה העולם הוא להמליך את הקב"ה ולגלות כבודו במקום שאינו ניכר, וזהו תכלית ומעלת כל העולמות.

ולאור אלו הדברים למדים אנו כי על אף שאין ערוך לעבודת הצדיק בעולם הזה 'עולם המלכות', תירה על כך היא עבודת האדם השב שהורגל עד כה בעבירות, כי על אף שגם הצדיק הכופה את יצרו ממשיך את מלכות הש"ת בעולם ההסתר, מכל מקום אין זה מגעת לעבודת השב שהש"ת ממליך את הבורא במקומות שבו מתרבה עבות החושך וההסתר, כי בסבת הרגלי הרעים הינו שווה בעולם המלכות אחר מעולם המלכות של הצדיק, ועל אף שבמצאיות נמצאים הם תחת עולם אחד, בכל זאת ישנו בזה העולם כמה וכמה בחינות של הסתר ובחירה, וזה שהורגל עד כה בחטא הר"י ניתוסף לו יגיעה על יגיעת הצדיק כדי לכופ את יצרו ובכך ממליך הוא את בוראו בתוך הבחינות הנמוכות ביותר, ולזאת אי אפשר לצדיק גמור לזכות. אלו הדברים הם חיוזק עצום גם להדור בכללותו, דהנה בדורות עברו היו צדיקים גדולים והיו רואים אצלם דברים נשגבים, ועל אף שקושי הגלות וההסתר הכביד על לבות בני ישראל היו הצדיקים מאירים את עיניהם והיו המלכות הולכים לאורם, אך בנימינו אנו נאבד גם זאת, והגנו נמצאים תחת עבות החושך, ובנוסף לכך נתרבו הנסיגות כי הסטרא אחרא מביאה בכנפיה נסיגות שונות ומשונות שדורות הראשונים לא העלו על דעתם, ונדמה עלינו כי עזב השי"ת את הארץ ח"ו, אך לאור דברינו אפשר לומר שכל זאת הינו סיבה מאת ה' כדי שבני ישראל ימליכו אותו גם בעומק ההסתר, גם באלו הבחינות שאין אורו ניכר כלל, וזהו תיקון גדול, וזכה עצומה היא לדור עקבתא דמשיחא, אכן נמצאים אנו בבחינה פחותה מאוד, אך מאידך זוכים אנו להתמודד עם יצרים שלא זכו הראשונים להתמודד בהם, וזוכים אנו להמליך את הבורא במקומות היותר פחותים, ולהביא לידי תכלית תיקון המלכות בב"א.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּ קָרָא ה' בְּשֵׁם בְּצִלָּל בֶּן-אֲוִרִי בְּיָהוּר לְמִשְׁחָה יְהוּדָה: (לה, ל) וְלַהּוֹרֵת נִתַּן פְּלֶפֶו הוּא וְאֶהְיָא בֶּן-אֲחִיכֶם לְמִשְׁחָה: (לה, לד)

וברש"י: ואלהיליח - מושכט דן, מן היירודין שבזכטים מנני האפחות, והטוכו המקום לכצלאל למלכות המטכ, והוא מגודלי הזכטים, לקיים מה שאמר (איוב, לז, ט) ולא נכר שוע לפני דל:

אלו הדברים הם חיוזק גדול לכל אחד באשר הוא שם, דהנה על אף שמוטל על כל אחד לכבד את הגדולים העולים על מעלתו בתורה ובעבודה, ועליו להכיר בערכם הרם, כל זה הוא רק בינו לבינם, אך לענין הנוגע בינו לבן קונו עליו להבין שעל אף ערכו הדל חשובים מעשיו כמעשי הצדיקים והחשובים שבעם, העבודה הנעשית מהפחות שבעם חשובה היא לפני הקב"ה כעבודת האדם המורם מכל העם, [מובן מאילו שהדבר תלוי באיכות העבודה, ג"כ, אבל אם משהו הפחות שבעם את מעשיו למעשי הצדיקים מתקבלת היא לרצון נפשותם] וכשיכיר האדם בערך מעשיו יתלהב לבו לעבודת האל-יתברך, כי תהיה זה מתוך הכרה שהקב"ה אכן משתוקק למעשיו ועושה הוא בכך נחת רוח גדול לפניו.

ובזמן שבית המקדש היה קיים כשצבאו המוני בני ישראל בשערי העזרה לקיים את חובתם בהקרבת קרבנותיהם עשו היכר וסימן לדבר, ותא חזי מה שכתב הגאון רבי יעקב עמדין זצ"ל בסידורו (סוד ש"ב פסח) שם מביא מספר 'שבט יהודה' עדות מבוך נכר אחד שהיה נציב הרומיים, והיה עד ראייה לירושלים בתפארתה בזמן שהיה בית המקדש קיים, ומספר שם אין היתה עבודת שחיטת הפסח, עיין שם שהארץ בתיאור עבודה זו, ונביא רק את החלק הנוגע לעניינינו, וז"ל: "ומתקנת היהודים, שכשיצאצא לעבודה זו, לא יאמר שום אדם לחבירו גש הלאה, או שיאמר הניחני ואעבור, אפילו היה האחרון שלמה או דוד מלכם, ושאלתי לכהנים, כי זה אינו מדרך המוסר, והשיבו כי הוא להראות שאין גבהות לפני המקום, בזמן הכנת עבודתו, כל שכן בעבודתו ממש, ובאותם שעות כולם שוים לטובה", עכ"ל. הרי לנו מכאן שלענין עבודת הבורא כולם שוים לטובה.

ולא זו בלבד שאין הפחיתות מגרע מערכה של העבודה, אלא לפעמים עולה היא על מעלתו של עבודת הצדיק, כי הצדיק מאחר שהינו מזוכך אין החומר מכביד עליו ולא נבצר ממנו לעבוד את השי"ת עבודה תמה, אך זה האדם שאינו מזוכך כל צרכו הרי יש לו הרבה מניעות, ועל כן עליו להרבות ביגיעה כדי שתעלה עבודתו יפה, וזה היגיעה היא ליקרא דמלכא, וראוי האדם בזכותה לשכר עצום. ואפשר שזהו המכוון במאמר חכמינו ז"ל שאמרו (בסוד לה) 'במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד' כי הצדיק שהלך כל ימיו בתמותו אינו מורגל בעבירה כלל, על כן זוכה בקל לעבוד את בוראו מתוך השתוקקות, שונה זה שהורגל בעבירה, כי עליו לעמוד במידת מה יותר מן הצדיק, וכל עוד שלא זוכה לעבודה

טיב המערכת

לא תבערו אש.. ביום השבת
כל כך הרבה נכתב בגנות הכעס, עד כי נראה שכל מה שכתבו עדיין אינו מספיק. רבותינו אמרו 'כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה', וכך כתב הרמב"ן באגרת הידועה לנו: 'ותנהג תמיד לדבר כל דברין נחמת לכל אדם ובכל עת, ובוה תניצל מן הכעס, שהיא מדה רעה להחטיא בני אדם, וכן אמרו רבותינו ז"ל כל הכועס כל מיני גיהנם שולטין בו שנאמר והטר כעס מלבן, והעבר רעה מבושר, ואין רעה אלא גיהנם, שנאמר וגם רשע ליום רעה'. כל זאת נכתב על כעס תמיד, בכל זמן ובכל מקום, אבל בפרשתנו אנו לומדים על חומר האיסור לכעוס במיוחד ביום השבת, וכך כתוב בזהר הקדוש כי בשבת הגיהנם שובת גם לרשעים, אך מן שכוועס ביום השבת הוא מבעיר את אש הגיהנם בעיצומה של השבת, והוא לומד זאת מן הפסוק: 'לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת', ובש"ה הקדוש כתב: 'יום השבת צריך להיות כולו בחן ובחסד ובשלום ובאהבה רבה, כי בו שובתים אפילו רשעים שבגיהנם, ועל כן עבירה כפולה היא מי שמרואה כעס בשבת, וכבר נתנו סימנים 'לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת' - והוא אש המחלוקת וחיומם הכעס, ויהיה זוהר בזה בזהירות גדול מחצות ערב שבת ואילך'.

אכן, הוא אשר אמרו, כעס הוא תמיד אסור ומגונה, אבל בשבת הוא אסור כפליים, ולפעמים דווקא בשבת מגיעים הנסיגות, משום שאז יושבים יחידו אבות ובנים, קרובים וידידים, או סתם אנשים המתכנסים יחידו לבית כנסת אחד, שונים איש מרעהו, וקלות אפשר לבורא לידי כעס, ואז, באותו רגע שמרגשים את האש הפנימית מתחילה לבעור, זכור נזכור כי באם ח"ו אנתנו מתחילים לכעוס אנו מבעירים את המדורות הגדולות של הגיהנם.. ואם נזכה ונתגבר על הכעס, בראש ובראשונה ניצלנו מאיסור נורא, אבל גם נרויח שיהיה לנו יום אחד רגוע שבו לעולם לא כועסים, ועם סייעתא דשמייא נזכה להמשיך ולהתגבר על הכעס גם בשאר ימות השבוע.

(עפ"י טיב התורה-ויקהל)

זמני קבלת קהל בבית פורנו ורבנו שליט"א
אך ורק בתא קולי שפספרו
052-7168366

ניתן לשיטע את שיחותיו של פורנו ורבנו שליט"א בכספר פיחות וישיור לשיחות בלשון הקודש: 073-2951320 לשיחות באידיש: 073-2951521

טיב ההודעות

יו"ר הוועדה הרוחנית: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

YOUR FREE AD HERE! Send your artwork to mitzvos@ramapost.com to secure your ad space.

RAMAPROMO

PROMOTIONAL PRODUCTS

A Partner of Your Personal Touch!

SHOWCASE YOUR LOGO ON ANY PRODUCT

Promo Products are Perfect for
BUSINESSES • ORGANIZATIONS • NON-PROFITS • EVENTS
CAMPAIGNS • TRADE SHOWS • GRAND OPENINGS

Good Shabbos!

THE BACKDROP to your BRAND

info@ramapromo.com | 845.445.9600 | 382 Route 59 Suite 264, Airmont, NY 10952.

SENIOR WELLNESS ADVISOR

Aging in Place is the #1 priority for seniors and their loved ones.
We can help make this happen!

Aaron Knopfler
Senior Wellness Advisor

Tel: 917-842-0348
Email: aaron@eldersafe.net
www.ElderSAFE.net

377 Rt 59,
Airmont, NY, 10952

לזכות רפואה שלמה:

מלכה בת רחל
מיכאל בן שלי

Have a certified **SENIOR HOME SAFETY ASSESSMENT**
done for your loved one to AGE IN PLACE.
Be proactive. Don't wait till its too late...

For more info on this and other services and products,
Call Aaron at 917-842-0348 or email to aaron@eldersafe.net

מאנסי
 5:28 - הדלקת נרות
 6:30 - מוצי"ש"ק

SEE INSIDE FOR COLORED PHOTO OF R' KANIEVSKY

פרשת ויקהל

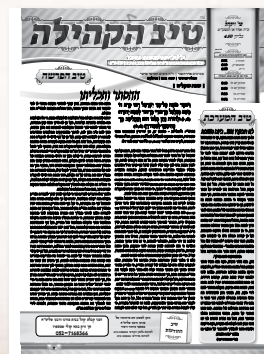
דברי תורה מודפסים ומופצים על ידי ראמפוסט

חוט של חסד
 ר' שלום ארוש (עברית)

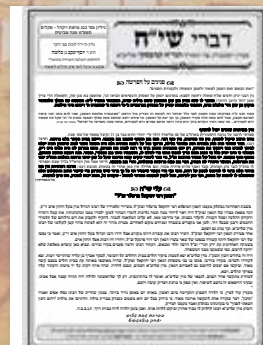
שבילי פנחס
 ר' פנחס פרידמאן (אנגלית ועברית)

טיב הקהילה
 ר' גמליאל רבינוביץ (אנגלית ועברית)

דברי חיזוק והתעוררות
 ר' גמליאל רבינוביץ (עברית)

דברי שי"ח
 ר' חיים קניבסקי (עברית)

בקרוב!
 מקורי תוכן חדש

Email mitzvos@ramapost.com to sign up for a weekly subscription

לזכות רפואה שלמה
 מיכאל בן שלי
 מלכה בת רחל